

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

3rd - 10th April 2025 • Issue No. 3074

Europe's Leading Panjabi Weekly Since 1965

Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW (UK) • Tel: 07966 388 388 • www.panjabtimes.uk • Email: panjabtimes@aol.com

IMMIGRATION ADVICE BUREAU
SPECIALISTS ESTD 1989FOR FREE
INITIAL
ADVICE
Contact:
S.S.RAIਇਮੈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ
ਸਲਹ ਲਈ ਅੱਜ
ਹੀ ਸੁਵਿਸ਼ਿਦਦ ਸਿੰਘ
ਗਣੋਂ ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰੋ!Tel: 020 8571 6680
India: +91-181 5086399

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਚਲਿਆ ਜਾਦੂ, ਮੁਹਾਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

- ਕਵਰ
ਸਟੋਰੀ**
- ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਤੱਕ ਭੋਗੇਗਾ ਜੇਲ 0 ਪੀੜਤ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਡਟੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ
- ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾਝਨਾ ਬਲਾਤਕਾਰੀ, ਪਖੰਡੀ, ਠੱਗ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਟ ਨਾ ਕਰੇ ਸਰਕਾਰ

ਜਿਹੜਾ ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਦੂਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਛੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦੇ ਛੁਡਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਜਾਦੂ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਿਆ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਰੂਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੀੜਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਥਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਸਖਤ ਫੈਸਲਾ

ਸੁਣਾਇਆ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾਬੁਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗठਨਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਸਖਤ ਸੁਨੇਹਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਰੀ ਹੈ।

2018 ਦਾ ਹੈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ

ਬਜਿੰਦਰ ਪਾਸਟਰ ਵਿਰੁੱਧ 2018 ਵਿੱਚ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋਣਾ

ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪੱਧੜੀ ਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਹੰਮ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਾਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਪੌੜਾਂ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜੇਹਲ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਕਲੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਭੱਗ ਬਹੁਤ ਠੱਗ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੁੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਕਲੀ ਬਾਬੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੇਰੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨੱਥ ਪਾਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਂਕਾਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਦਾ ਪਹਿਗਾਵਾ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਮੀਡੀਅਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੈਨਲਾਂ ਉਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਚਲਾਉਣੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ।

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 260 ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਰਾਂ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਜ਼ਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਾਜਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਰਚ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਗਲੋਰੀ ਆਫ ਵਿਜ਼ਡਮ ਚਰਚ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਟ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ, ਬਜਿੰਦਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 15 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸੂਰਤ ਭੋਲੀ, ਪਰ ਕੰਮ ਹੈਵਾਨਾਂ ਵਾਲੇ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪੀੜਤ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਟੇ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੜ੍ਹ ਨੇ ਅਖੰਤੀ ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੀੜਤ ਦੀ ਬੀਬੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੀਆਂ ਪੀੜਤ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਬਜਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।

ਬਾਕੀ ਖਬਰ ਪੰਨਾ 6 'ਤੇ ਦੇਖੋ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਮੈਦਿਕ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ (ਯੂ ਕੇ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰੈਮਿਵ ਗਈਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ

ਖਬਰ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ

ਸੰਖੇਪ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ—ਕਾਜ ਸੁਣੋ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਤੇ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਾਈਗਰੇਵ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਵੀਕਐੰਡ ਮਨਾਉਣ ਬਾਅਦ ਵਿੰਡਸਰ ਕੈਸਲ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਕਿੰਘਮ ਪੈਲੇਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਾਰਲਸ (76) ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏ ਹਨ।

I don't go to Specsavers

They come to me

We're there for people who are unable to get to a Specsavers store too. See if you're eligible for a home visit at [specsavers.co.uk/home-visits](https://www.specsavers.co.uk/home-visits)

Specsavers

Geographical restrictions apply. For full details visit [specsavers.co.uk/home-visits](https://www.specsavers.co.uk/home-visits)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਈ ਗੀ

ਖਾਸ
ਖਬਰ

○ ਧਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਮੰਗੇ ਸੁਝਾਅ ○ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦੱਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਅੰਖੇ ਧਾਰੀ ○ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ

ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ
ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸਿਪਾਂਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਬਾਬਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਦਲਾਂ, ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਸਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਈਮੇਲ info@sgpc.net ਅਤੇ ਵਟਸਾਪ ਨੰਬਰ 7710136200 ਉਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਕਿ ਕੌਮ ਦੀ ਇਹ
ਚਿਰੋਕਣੀ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ
ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਤੈਆ ਕੀਤੇ
ਜਾਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਜਨਰਲ
ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਮਤਾ
ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ
ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ 'ਚ
ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਕਾਰਚਨ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਸ਼ਸ਼ਮਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਵਿਗੜ
ਜਾਣ। ਜਦੋਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ
ਮੁੱਖ ਰ੍ਹਾਂਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰ੍ਹਾਂਥੀ
ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਜੁਰੂਰ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਦੂਜੇ ਪਸੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ
ਲਈ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਪਰ
ਦਬਾਅ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਦਮਦਮੀ
ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ
ਗਿਆਨੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ
ਵਲੋਂ ਤੁਝਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ
ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ
ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਜਟ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਰੋਸ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਚ
ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਚੀਡ
ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ, ਸਿੰਘ ਸਭਵਾਂ, ਸਭਾ
ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼, ਸੇਵਾ
ਪੰਥੀ, ਨਿਰਮਲ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਮਾਈਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।
ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਟਾਏ
ਗਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਜਾਂਦੇ, ਸਾਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅੱਖੀ ਸੋਮਲੀ ਕਮੇਟੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ 13.86 ਅਰਬ ਦਾ ਬਜਟ ਪਾਸ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ
ਵਿੱਤੀ ਵਾਰੇ 2025-26
ਲਈ 13 ਅਰਬ 86 ਕਰੋੜ
47 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ
ਦਾ ਅਨੁਪਾਨਿਕ ਬਜਟ ਬੀਜੇ

ਦਿਨੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ
ਵਿਚ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ ਵਿਚ ਪਾਸ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਥੇ: ਮੰਡਵਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਪੰਥਕ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ
ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਬਜਟ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ
ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਰੀ ਸੰਬੰਧੀ
ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਦੋ ਮਤੇ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤੇ
ਜਾਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਇਜਲਾਸ 'ਚ ਵਾਕਾਅਉਟ
ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ
ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਪਾਵਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਜਨਰਲ ਸਕੰਡਰ ਜਥੇ: ਸੇਵਾ
ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਲਾਨਾ
ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਬਜਟ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ
ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ
ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਨਿਯੁਕਤੀ, ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਤੇ ਸੇਵਾ
ਮੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਥਕ

ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮਤੇ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਾਕਾਖਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮਤੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੱਡੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਤੇ 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਖੇਜ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੰਘੇ ਦਿਨਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ

ਪਾਸੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਮਸ਼ਾਲਿਆਂ
ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਰਾਜੀ ਕਰਨ ਦਾ
ਕਰਵਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ
ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੁਥੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਵੱਲ
ਪਿਆਨ ਦੇਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਜ਼ਤੀ ਹਰਿਜੋੜ ਸਿੱਧ

⦿ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਦਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਜਨਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਗੁਰਾਥਾਈ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਤਨਜ਼ ਕਵਸ਼ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ 'ਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੰਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਾ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਮਤਿਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਤੇ ਸਿੰਖ ਵਿਰਾਸਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਛੌਜ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਖਵਾਂ ਕੋਟਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਨਿਧੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮਤੇ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੰਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਖ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

'ਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਈਕ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਾਣ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਜਥੇ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾਂ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ: ਟੋਂਹੜਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ ਆਉਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ 42 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 10 ਫਰਵਰੀ ਤੇ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਏ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬਦ ਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਾਣ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜ਼ਲਾਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੱਦ ਦੇ ਤਾਂ 15 ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਣ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ 15 ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤ ਕੇ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਸੱਦ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੱਤੇ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਕਰਕੇ ਆਏ ਭਾਈ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਬੇ ਗੱਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 40 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਤਾ ਹੀ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾਂ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ
ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਤ
ਪੜਨ ਸਮੇਂ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਬੈਸ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਨੀਤੀਗਤ ਢੰਡ
 ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੀ ਕਰਵੇਂ
 ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ
 ਮਸਲੇ ਖੁਦ ਰੱਹ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੀ
 ਸਿੱਖ ਮਸ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਜ਼ ਬੇਕਰ ਇੰਨੀ ਹੈ।

ਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਈਕ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਜਥੇ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੌਰ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾਂ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ: ਟੋਹੜਾ ਆਦਿ ਆਚੂਆਂ ਨੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ ਆਉਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ 42 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 10 ਫਰਵਰੀ ਤੇ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਏ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬਦ ਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੱਦ ਦੇ ਤਾਂ 15 ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ 15 ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤ ਕੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਸੱਦ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੱਤੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਾਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਇਕ ਰਿਸ਼ੇਤਦਾਰ ਅੰਰਤ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਕ ਅੰਰਤ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਭੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਭਤ ਦੇ ਅੰਰਤ ਦੇ ਆਚਰਨ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਕੌਰਵਾ ਦੀ ਸਭਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਧਾਮੀ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ।

ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਵਿਰੁਧ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ

○ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਸ਼ਾਨ, ਠੱਲੂਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ○ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਘਰ-ਘਰ, ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਮਈ, ਜੁਨ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜੜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਜੀਵਰੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਰ ਗਰੀਬ ਘਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ-

ਸ਼ਹਿਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਾਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗੈਬੀ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ, ਆਰਥਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੱਬੇ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਆਰਥਕ ਮਦਦ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਹਰ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ, ਪੇਂਡੂ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੱਭ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਮੱਗਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਮਲਾ ਥਾਣੇ ਉਪਰ
ਹਮਲੇ ਦਾ

ਪੁਲਿਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ

○ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈਆਂ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ 18 ਵੀਡੀਓਜ਼

○ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਰਹੀ ਪੁਲਿਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਤੇ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਬੀ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਫੌਜੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਜਨਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕਈ ਰਾਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 18 ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਈ ਗਏ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੱਟੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਰਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਕਾ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਅਮਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਟਪੁਰਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੰਜਗਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਾਬਾ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਰਦਾਵਾ

● ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ 'ਚੋਂ ਕੈਮੀਕਲ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਭਰੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਾਲਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ 'ਚੋਂ ਕੈਮੀਕਲ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਭਰੀ। ਫਿਲਮੀ ਅਦਾਕਾਰ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਮਿਤਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਮਾਜ-ਸੇਵੀ ਲੱਖਾ ਸਿਧਾਣਾ, ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹਾ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਲ੍ਲੋਪੁਰ ਦੇ ਕੋਲ ਵਗਦੇ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਭਰੀ।

ਮਿਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਾਲਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੋਰਚ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸੰਤ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ

ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਸਨ ਤੇ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ 'ਚ

ਵਗਦੇ ਕੈਮੀਕਲ ਯੁਕਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਗੁੱਗ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਉਹ ਤਾਕਤ 'ਚ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਿੱਨੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਗੁਆਂਦੀ ਸੂਬੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਰਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਦੀਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਕੁੱਝ ਨਾ ਬੋਲੇ ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ

ਬਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਜਨਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਵਿਸਾਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅੰਕ ਵਿਚ ਬੁਝਾਤ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਵਿਚ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੰਗਦਾਰ ਸਫ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ਼ਾਹਿਰਾਵ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਾਹਿਰਾਵਾਂ ਲਈ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ।

-ਸੰਪਾਦਕ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਫੋਨ: 07966 388 388

ਈਮੇਲ: panjabtimes@aol.com www.panjabtimes.uk

ਪਿੰਡ ਨੰਗਾਲ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ

ਫਿਲੌਰ-ਤਲਵਣ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਾਲ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਥਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਆਦਮਕੱਦ ਬੁੱਤ ਦੁਆਲੇ ਲੱਗੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਫਰੇਮ 'ਤੇ ਕੱਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ-ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ। ਬੀਚੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਰੇਮ 'ਤੇ ਕਾਲੇ ਪੇਂਟ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਅਨਵਰ ਮਸੀਹ ਭਾਰੀ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੇ ਫਰੇਮ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਭੜਕਾਉ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭੀ ਐਸ ਪੀ ਫਿਲੌਰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਬੱਲ ਅਤੇ ਐਸ ਐਚ ਉ ਫਿਲੌਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੰਜੀਵ ਕਪੂਰ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬੁੱਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਅਸੀਂ

੦ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਪੰਨੂ ਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁਲੜਮ ਫੜ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।' ਇਸ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਖਬਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਫੈਲਦੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ, ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ, ਆਪ ਹਲਕਾ ਫਿਲੌਰ ਦੇ ਇੰਦੀਆਜ਼ ਪਿੰਸਪੀਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੌਸਲੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਆਦਿ ਨੇ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਹਾਲ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ

ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਨ-ਤੌੜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦਾ ਦਖਲ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰਦੰਚ ਮੋਦੀ ਦਾ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੌਰਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਾਤਰੀ ਸੰਗਠਨ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਅੱਛਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਤਾਮ ਝਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਸੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮੱਤਬੇਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਲੀਹੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਸਵੈਮੈਡਵਕਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਂਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਆਰਐਸਐਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 400 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

240 ਤੋਂ ਤੱਕ ਸਿਸਟ ਗਈ ਤਾਂ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਮੋਦੀ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚੇ ਸੇਵਕ ਵਿੱਚ ਰੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੋਦੀ ਦੇ ਆਰਐਸਐਸ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਦੌਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ

ਕੰਮਕਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦਾ ਦਖਲ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਘ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਟਿੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੜ੍ਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਉੱਝ, ਇਸ ਜੁਗਲਬੰਦੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ, ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਪੰਡਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਕਦਾ।

ਜਿਹੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਭਗਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਝਾਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਆਰਐਸਐਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬੋਹੜ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਰਐਸਐਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1925 ਵਿੱਚ ਕੇਸ਼ਵ ਬਲੀਰਾਮ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਦਿੱਸ਼ਟਿਕੈਣ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਸਨ ਸਿਖਾ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ 'ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਤਰਜਮਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਰਐਸਐਸ ਦੀ ਸੌਚ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੁੱਧਮਤ, ਜੈਨ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਿਮ ਤੇ ਇਸਾਈ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮੁਕਾਮ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਧਰਮਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਤੇ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤੰਗਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਫਿਰਕੁ ਏਜੰਡਾ ਇਸ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਜਾਂ ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਚਲਿਆ ਜਾਦੂ, ਮੁਹਾਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਸਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੜ੍ਹਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਉਭਰ ਰਹੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਪੰਡਵਾਦ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਬਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਖੰਤੀ ਪੰਡਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਤਖਤ ਉੱਤੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਡਵਾਈਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁਦ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਿਸਟਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।”

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਧਮਕਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮਾਮਲਾ

ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਦੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਚਰਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫ਼ਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਨਾ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 13 ਅਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ, 2025 ਦੀ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਚਰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਧ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ

ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ। 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਦਬਾਅ ਵਧਾਇਆ ਤਾਂ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਲਾਕ ਮਾਜ਼ਰੀ, ਐਸ.ਐਸ.ਨਗਰ, ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਸਟਰ ਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਣ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਾਦਲ ਦਲ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਧਾਮੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

○ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸਰਨਾ ਤੇ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ ਵਿਚਾਲੇ ਛਿੜੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਜੰਗ

ਜਲੰਧਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁੰਮਾ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲਿਭੁਗਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਐਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਟੂਲ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਧਾਮੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਨੇੜੇ ਸਰਮਸਤਪੁਰ ਵਿਖੇ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਮੀ ਦੇ ਧੁੰਮਾ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪ੍ਰਾਪੱਤਤਾ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਧਾਮੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਧੁੰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਮੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਮਰੰਡਮ ਲਿਆ। ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬੋਲਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਥਾਤ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਬਰਧਮਾਨਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ

ਸਕੱਤਰ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮਾਈਕ ਖੋਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਾੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਬਕਾ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਮੁਖੀ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਧੁੰਮਾ ਇਕੱਠੇ ਸਨ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਧੁੰਮਾ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਝੱਬਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਏ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ।" ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਪਰਮਬੰਸ਼ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਨੇ ਧੁੰਮਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀਆਂ - ਇੱਕ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾਵਿੰਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਨਾਲ। ਉਸ ਨੇ

ਲਿਖਿਆ, "ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ - ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਰਾਂ (ਐਂਡੇ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ)।"

ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਰਮਸਤਪੁਰ ਨੇੜੇ ਜਲੰਧਰ-ਪਠਾਨਕੋਟ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਬ੍ਰਾਂਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਟਕਸਾਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਅਕਾਲ ਤਥਾਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਹੁਣ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰਿੰਬੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੇ ਤੂਢਾਨ ਮਚਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਮੀ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਪੁਰਣੀ ਨੇੜਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਨਾ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ

ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ 'ਤੇ ਚੁਪ੍ਪ ਹਨ, ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ

ਮੁਖੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਟਕਸਾਲ ਉਪਰ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਾਤ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜੜੋਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁੰਮਾ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਇਸਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਨਾ ਬਣਕੇ ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਗਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਅੱਜ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਥ ਤੇ ਇਸ ਲੁਕਵੇਂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਸੇ ਬਹਾਨੇ ਸੱਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦੋ ਸੌ ਬੰਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸਤਿਹਾਰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋ ਸੌ ਬੰਦਾ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਜਿਸਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਨਕਾਰ ਤੇ ਹਟੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਰੋਕ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਕੌਮ ਦੇ ਨਕਾਰੇ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੰਗਾਰੇ ਹੋਏ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕੌਮ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਰਾਂਗੀ ਹਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਬੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਏਜੰਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨਗੇ ਕਿਸਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਸਰਹੋਦਾਂ 'ਤੇ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੌਰਚਾ (ਕੋਐਮਐਮ) ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚਾ (ਗੈਰ-ਗਜਨੀਤਿਕ) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਾਹਿਬ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨਗੇ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚਾ ਗੈਰ-ਗਜਨੀਤਿਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਔਨਲਾਈਨ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਸਰਹੋਦਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਭੂ ਸਰਹੋਦਾਂ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਜੋ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣਾਂ 2 ਤੋਂ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪਾਰਲੈਮੈਂਟਰੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੈਮੈਂਟਰੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਰਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣਕੇ, ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੋਖੋ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ਾਇਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਆਨਲਾਈਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਵਿਚਾਰ :-

ਉਖਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਅੰਤ ਦਾ ਰਾਜ ਪਰਤਿਆ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਪੰਜਾਬੀ

ਜੰਨਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨਿਆਂਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਦੌਰ ਪਰਤ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਤੇ ਕਥਿਤ ਖਾੜਕੁਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਰ੍ਹੇ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ 41 ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਏ ਕੁਲ 64 ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਉਪਰ ਨਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੀੜ੍ਹਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਹਿਸਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਦਬੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਉਪਰ ਦੁਖ ਪ੍ਰਗਟਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਇਹ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਜੋ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਲੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਰਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਹਾਲੀਆ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਇਕ ਮੁਲਕਾਮ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਇਕ ਅਗਵਾਕਾਰ ਪੁਲੀਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਤਲਾਂ ਸਮੇਤ ਕਰੀਬ 45 ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਗੱਲ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅਦਾਤਾਤੀ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਜੁਸਮ ਪਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖਾ ਰੁਸ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਰਨਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕਰੀਬ 12 ਪੁਲੀਸ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਾਧੀਕੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਚਕੁਨ ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਜਬੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ 'ਚ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੇ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਲਵਾਰਸ ਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫ਼ਾਸ਼ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਖੁਣਸ ਖਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਲਵਾਰਸ ਲਾਜ਼ਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਨਾ ਪਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਡੀਜੀਪੀ ਗੈਰਵ ਯਾਦਵ ਦਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਅਪਰੋਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਜ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮਸ਼ਕੁਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲੀਆ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸੰਜਮ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਫਰਾਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਡੀਜੀਪੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸ਼ੱਕੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਕਹਾਣੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਜੋ ਖਾੜਕੁਵਾਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘੜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਨੂੰ ਦਾ ਰਾਜ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜਕਲੁ ਪੰਜਾਬ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸੁਪਰ ਚੀਡ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਕੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਚੀਡ ਮਨਿਸਟਰ ਹੋਵੇ। 'ਆਪ' ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਛੇੜ੍ਹੇ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੇ ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਇਕ ਡਰਾਮਾ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਸਮਗਰੀ ਫਾਈਅਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

- ਰਜਿਨਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜਤਾਈ ਇਕਜੁੱਤਾ

ਪਟਿਆਲਾ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਜੂ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਤਿੰਜਰ ਨੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਰੋਪੜ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ 9 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਮੌਹਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇਕਜੁੱਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਘਰ ਵਾਪਿਸ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਜੂ ਖੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੱਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਸਰਹੰਦੀ ਮੌਹਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਹ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਮੌਹਰੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

NEWS & VIEWS

GROWING CREDIBILITY GAP BETWEEN SHROMANI GURDWARA PARBANDHAK COMMITTEE (SGPC) AND DIASPORA SIKHS

ਕੁਪੁ ਭਰਿਓ ਜੈਸੇ ਦਾਦਿਤਾ ਕਛੁ ਦੇਸੁ ਬਿਦੇਸੁ ਨ ਬੁਝ ॥

The frog in the deep well knows nothing of its own country or other lands (SGGS Ang 346)

Leading Sikhs at the helm of central Sikh institutions remind us of the above Pankti from Sri Guru Granth Sahib. They seem to have lost any sense of Panthic mission or vision. They are no longer in touch with even Des Panjab Sikhs, let alone Sikhs in the diaspora.

The Guru and the Panth spoke through the historic Hukamnama announced by the Five Singh Sahiban from Sri Akal Takht Sahib on 2 December 2024. Sikh leadership confessed, in effect, that it was unfit to lead the Panth. That day, the world witnessed with awesome admiration the Sovereignty of the Takht of Akal above any state power.

The events before, and especially after the Guru-Panth parwaan Hukamnama from Sri Akal Takht Sahib have shown that the SGPC is no longer representative of the global Panth. I would like to quote below, a communication from Professor (Col) Nirmal Singh, a respected scholar active on Sikh forums. About the SGPC, he wrote:

SGPC seems to be a pack of contradictions. This becomes obvious if one visits the SGPC Website, where SGPC makes three claims viz: Firstly, that it is called Parliament of Sikhs; secondly, that it is the Apex Governing body of all Sikh Gurwaras in India and Abroad; and, thirdly that it works under the Directives of Sri Akal Takht Sahib. (actual Website wording is underlined)

Professor Nirmal Singh suggests that SGPC is being compared with Roman Catholic Church which, according to AI search controls global churches through spiritual, political, and global realms. The Pope, as the spiritual leader of over 1.3 billion Catholics, holds supreme authority over the Church. The Church apparatus is organized for control, with the Roman Curia overseeing bishops, clergy, and laity.

He suggests that SGPC obviously have misconceptions far from the reality of their actually diminished and highly controversial role.

We should perhaps be more realistic and vigilant.

Let us remember, that this so called Parliament of the Sikhs allowed itself to be dictated to by one family for decades. Elections have not been held for many years and it is no longer representative of Panthic wishes. It remains in serious difficulties about its future role in global Sikh affairs unless it can be shown to be truly representative of the global Sikh nation. It is supposed to work under the direction of Sri Akal Takht Sahib. The reality is that SGPC has dictated to and hired and fired sewadar Jathedars of Akal Takht Sahib to accord with the wishes of one family. Where such a state of affairs has taken us is for all the Sikh Diaspora to see. SGPC control over Gurdwara is not even India-wide, let alone worldwide.

It will take some time, maybe years, for the fiasco after the Hukamnama to be sorted out through assertion of collective global Panthic Will. Sikhs in Panjab are facing divisive forces within and state political plots from outside.

The way forward is that global Sikh networks should lead through issues-based Panthic objectives. Diaspora Gurdwaras as theo-social centres, Sewa charities and political organisations working in the wider society should continue to promote Sikh ideology, institutions and identity. The Sovereignty of Sri Akal Takht Sahib should be expressed through global Sikhi activism.

Gurmukh Singh OBE, Ret'd Principal Civil Servant (UK) sewauk2005@yahoo.co.uk

ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮੱਝਤੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਧਮਕੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਵਧੇਗਾ ?

ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ ਤਹਿਰਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਰਾਨ ਨੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਬੰਬਾਰੀ ਧਮਕੀ ਅਗੇ ਝੁਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੂਮੀਗਤ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਸੈਂਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਹਿਰਾਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਤ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਮਰਕਸੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾਕਰਮ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਣੂ ਸੌਂਦੇ ਤੇ ਤਣਾਅ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਅਲਟੋਮੇਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਮੱਝਤਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮੱਝਤੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਗਲੋਬਲ ਕੁਟਨੀਤੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ - ਵਿਆਪਕ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਭਾਵ ਜੇਸੀਪੀਓਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮੱਝਤਾ 2015 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਅਤੇ ਜ਼ਰਮਨੀ ਨੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ

੦ ਈਰਾਨ ਦੀ ਪਲਟਕੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ !

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੱਝਤਾ ਤਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਿਹਾ ਜਦ ਤੱਕ ਟਰੰਪ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਵਿਆਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਸੌਂਦਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਨ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਈਰਾਨ ਨੇ ਯੂਰੋਪੀਅਮ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਲਗਭਗ ਹਵਿਆਰ ਰੋਡ ਯੂਰੋਪੀਅਮ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਵਿਆਰ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੇ

ਸਰਵਉੱਚ ਨੇਤਾ ਆਯਤੂਲਾ ਅਲੀ ਖਮੇਲੇਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਭਿੰਕੰਬਰ ਬੰਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਭਿੰਡੋਂ ਗਾਰਸੀਆ ਫੌਜੀ ਅੱਡੇ ਉਪਰ ਬੀ -2 ਸਟੋਲਖ ਬੰਬਾਰ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਇਰਾਨ ਦੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ।

ਇਰਾਨ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰਵੱਦੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਸੂਦ ਪੈਂਜ਼ਾਕਿਆਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸਿੱਧੀ ਵਾਰਤਾ ਦੀ

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਡੈਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਘਟਿਆ

੦ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਛੁਕ੍ਹੁ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਅਹਿਮ ਡੈਮਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਪੱਧਰ ਅਭ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਹੋਣ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮੰਹੀ ਘੱਟ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਭ ਨਾਲੋਂ 46 ਫੀਸਦ ਹੋਣਾਂ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਭ ਨਾਲੋਂ 52 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਬਣੇ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਮੁਕਾਬਲੇ 20 ਫੀਸਦ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਥੇ ਅੱਸਤਨ 41 ਫੀਸਦ ਪਾਣੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਨ ਡੈਮ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 0.469 ਬੀਸੀਐਮ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੁਲ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥ 2.344 ਬੀਸੀਐਮ ਹੈ।

(ਬੀਸੀਐਮ) ਮੁਕਾਬਲੇ 1.247 ਬੀਸੀਐਮ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ 20 ਫੀਸਦ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਖੜਾ ਦਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਨ ਅੱਸਤਨ 33 ਫੀਸਦ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਬਣੇ ਪੌਂਗ ਡੈਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਲ ਭੰਡਾਰ 13 ਫੀਸਦ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 25 ਫੀਸਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੌਂਗ ਡੈਮ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 0.816 ਬੀਸੀਐਮ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭ ਹੈ ਜਦਕਿ ਡੈਮ ਦੀ ਕੁਲ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥ 6.157 ਬੀਸੀਐਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਬਣੇ ਬੀਨ ਡੈਮ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਮੁਕਾਬਲੇ 20 ਫੀਸਦ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਥੇ ਅੱਸਤਨ 41 ਫੀਸਦ ਪਾਣੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਨ ਡੈਮ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 0.469 ਬੀਸੀਐਮ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੁਲ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥ 2.344 ਬੀਸੀਐਮ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਡੈਮਾਂ ਦੀ 3,175 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੈਮਾਂ ਰਾਹੀਂ 10,24,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਮੁੱਢੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 65 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਮੰਹੀ ਪਾਂਧੀ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੰਹੀ ਪਾਂਧੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਖੜਾ ਦਾ ਜਲ ਭੰਡਾਰਨ ਅੱਸਤਨ 1 ਤੋਂ 28 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 7.6 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮੰਹੀ ਪਾਂਧੀ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੰਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅੱਸਤਨ 21.5 ਮੀਟਰ ਮੰਹੀ ਪਾਂਧੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਨਾਲੋਂ 65 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ 28 ਫੀਸਦ ਘੱਟ ਮੰਹੀ ਪਾਂਧੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਈ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥ 2.344 ਬੀਸੀਐਮ ਹੈ।

ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਦਬਾਅ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਰਿਵੈਲੂਸ਼ਨੀ ਗਾਰਡ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿਹੇ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਬੇਸਾਂ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਅਬਜਰਵਰ ਨੇ ਇਸ ਵੱਡੀ ਐਕਸ ਉਪਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

ਇਰਾਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੁਖੀ ਮੁੰਹਮਦ ਬਾਘਰ ਕਾਲਿਬਾਫ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਸਦੀ ਹਕੂਮਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇ ਢੇਰ ਉਪਰ ਇੱਕ ਚੰਗਿਆਵੀ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਸਥਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੀਗੋ ਗਾਰਸੀਆ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਖੇਤਰੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਗਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਇਹ ਤਣਾਅ ਕਈ ਸੰਭਾਵਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਟਰੰਪ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਾਰਗ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਸਾਊਂਡੀ ਅਥਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਰਾਨ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਮੋਈ ਦੇ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪੱਥੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰਮਾਣੂ ਹਵਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਅਤੇ ਰਵੱਦੀਆ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਰਵੱਦੀਆ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਰਿਆਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਡਿਗਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਈਰਾਨ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟਰੰਪ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਬਾਅ' ਰਾਹੀਂ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨੀਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਨ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕਣਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਹੋਣੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਖੇਤਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਟਕਰਾਅ ਗਲੋਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਦਰਗਹ ਚਲਿਆ॥ ਸਚੀ ਦਰਗਹ ਜਾਇ ਸਚਾ ਪਿੜ ਮਲਿਆ॥

ਬੇ-ਵਤਨ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੀਤ-ਜਬੇਦਾਰ

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਬੇ-ਵਕਤ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ

ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਮੇਟੀ ਯੂ ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਖਾਲਸਾ ਜੀਉ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਪੰਬਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਬਰ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਬ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੂਜੀ ਪੰਬ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 24 ਮਾਰਚ 2025 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਸ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਟੋਗਾਨ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ, ਠੰਡੇ ਜਿਗਾਰੇ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬੜੇ ਮਿਲਾਪੜੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਖਿੜੇ ਮੱਬੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟ: ਜਬੇਦਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ

ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ

ਉਹ ਵੱਡੇ ਭਰਾਤਾ ਸਨ। ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚਲੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਿਕਨਾਤੀਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਕਿ ਪੰਬ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਝਾਰੂ ਜਬੇਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨੋਜਵਾਨ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਆਖ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਨੋਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਬਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਸਾਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਪਰਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਪੰਬਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਰਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੰਬਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਰੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਬਖਸ਼ਣ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ : ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਮੇਟੀ ਯੂ. ਕੇ.

* ਜਬੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, * ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ, * ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ, * ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, * ਭਾਈ ਬਲਬੀਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਨਾ

ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਕੌਣ ਝੁਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਸ ਜਾਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਸ ਦੇ ਏਅਈ 'ਗ੍ਰੋਬ' ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਲਵਾਰਾਂ ਖਿਚ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਗ੍ਰੋਬ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਹੁੰਗਾਮਾ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਐਕਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਸਤਿਆਂ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਐਕਸ ਨੂੰ ਝੁਠਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਕਰਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ

ਇਹ ਪੂਰੀ ਲੜਾਈ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਮਸਕ ਦੀ ਐਕਸ ਕਾਰਪ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਸ ਕਾਰਪ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ ਇੱਕ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਟੂਲ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰੇਗੀ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦਾ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਕਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੋਸਟਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਕਸ ਵੱਲ ਲੁਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਮੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਐਕਸ ਦਾ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਸੀ?

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਸ ਦੇ ਏਅਈ ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਿੱਖੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਗ੍ਰੋਬ ਉਦੋਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਫਿਰਕੂ ਨੇਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?” ਗ੍ਰੋਬ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, “ਨਾਰੰਦ ਮੌਦੀ।” ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ

○ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮਸਕ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਵਧਿਆ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਮਹਿਲਾ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਗਿਆ ਨਾਕੁਰ ਨੂੰ ਵੀ ਫਿਰਕੂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਯੂਜ਼ਰ ਨੇ ਗ੍ਰੋਬ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਚਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਫਵਾਹ ਸੀ। ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਬਾਰ ਅਟੈਂਡੇਂਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜੁਰੂ ਨਿਭਾਈ।

ਗ੍ਰੋਬ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਆਰਐਸੈਸੈਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰੋਬ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਐਕਸ ਕਾਰਪ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਾਬੀਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਐਕਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 69ਏ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਨਲਾਈਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਨੂੰਨੀ ਵਿਧੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਪਰ 'ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ' ਰਾਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 79(3)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੰਕਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ

‘ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ’ ਕੀ ਹੈ?

ਇਸ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੋਰਟਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜਾਂ ਪੇਸਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਝਤਰਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪੋਸਟਾਂ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਐਕਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਐਥਲੀਟ ਨਾਲ ਕੋਚ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

○ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ ਟਰਾਈਲ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕੋਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਸੋਲਨ, ਕੇਸ ਦਰਜ

ਐਸਟੋਐਸ ਨਗਰ-ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ‘ਚ ਖੇਡ ਕੋਚ ਤਹਿਤ ਪੜ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹੇ ਰੱਖੇ ਇਕ ਐਥਲੀਟ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੀੜਤ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਕੋਚ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਟਰਾਈਲ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਲਨ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰੁਕਵਾਇਆ, ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆ ਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਐਥਲੀਟ ਨੇ ਖੁਦ ਰੱਖੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਟਲ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਂਕੇ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ ਅਤੇ ਖਰੜ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਖਰੜ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ’ਤੇ ਜ਼ੀਰੇ ਐਂਡਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੋਲਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਕੋਚ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹਾਲੇ ਵੀ ਫ਼ਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਦੇ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਸ਼ਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਚ-ਪੀੜਤ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਚ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਇਕ ਰਿਟਾਈਵ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਕੋਚ ਤੋਂ ਕੋਚ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲਗਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗਲਾਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਸੋਲਨ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਇਕ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਵੀਡੋਓ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਈ।

ਕਾਰ ਸਵਾਰ ਜੋੜੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਮਦਦ-ਪੀੜਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਜੋੜੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਲਕਾ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਭੇਜੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ 43 ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤਕ ਪੁੱਜੀ। ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਬੱਸ ਲੈ ਲਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ 112 ਹੈਲਪਲਾਈਨ 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਮਦਦ ਮੰਗੀ, ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਵਲੋਂ ਖਰੜ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਖਰੜ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਸੋਲਨ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂ ਕੇ ਵਿਚ ਫਸੇ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਿਆ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਛਦੇ ਤੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਡਾਣਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਪਾਰਕ ਐਵੇਨਿਊ, ਸਾਊਥਾਲ ਵਿਖੇ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਦੀ ਕਾਰਕੁਨ ਨਰਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ

ਤਿਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਪਾਸੋਂ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ

ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜੇਹੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਗੁੰਮਨਾਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਦੋ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰ ਸਕੂਲ 'ਚ ਨਰਸਰੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ: ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-(ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ):— ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਭਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇ ਤੁਭਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਭਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਓਹੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਜਾਗਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੁਲਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਮੌਕੇ ਸੰਬੰਧਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਰੀਅਏਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਦਾਸ਼ਟਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੰਤੀ ਵਧ ਰਹੇ ਅਣਗਹਿਲੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਰਸਰੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਸਕੂਲ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਹਾਬਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਰਸਰੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਸਕੂਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਪੇ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗਾਰ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਪੁੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕੁਨ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਣ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਨਰਸਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਭਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਧੀ-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ 2007 ਵਿਚ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਸਾਹਿਤ ਯੂ.ਕੇ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ 3-3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਡਨ ਵਾਪਸੀ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤਿਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਰਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਰਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀਆਂ ਅਣਚੱਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਫਿੱਲੋਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਜਲੰਧਰ-ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਗੜ੍ਹ ਕਪੂਰਥਲਾ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ " ਰਾਗ ਰਤਨ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮੁਖ ਜਥੇਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਉਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਗੀ ਤੇ ਤੰਤੀ ਸਾਜਾਂ ਦੇ ਸਮਾਰਾਟ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਫਿੱਲੋਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਸੈਲੀ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਤਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਾਗਾਂ ਉਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਰਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਤਰ ਘਾਲਣਾ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੱਡਣ ਸ਼ਾਹੀ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਲਾਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਗਿਆਨੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਕੋਈ ਸਧਾਰਣ ਸੰਗੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਇਹ ਕੀਰਤਨ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਅਤੇ ਸੁਚੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਗਾ ਕੇ ਹੀ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਡੇਰਾ ਸੰਤਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਰਾਗ ਰਤਨ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਮਵਰ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨਰਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਆਰਟਿਸਟ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਚੇਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਰੱਦ, ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ

ਸੈਕਰਮੈਂਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਚੇਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗਲਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਵਿਧਾਨ ਕੇਵਲ 2 ਵਾਰ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਨ ਬੀ ਸੀ ਨਿਉਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਚੁਰੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਤੈਂਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਸਾਡੀ ਸ਼ੁਕੂਆਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਚੇਣ ਲੜਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ। ਅਜੇ ਕਾਹਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੀਸਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਹੁੰਦ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਮੈਦਿਕ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮਾਗਮ

ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਿਊਲ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ. ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਬਦੀਆਂ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮੈਦਿਕ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ-ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਮੈਦਿਕ, ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ (ਵੁਲਵਰਹੈਪਟਨ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ (ਯੂ.ਕੇ.), ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਸਾਰ ਭਾਈਚਾਰਾ (ਯੂ.ਕੇ.) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਚ ਯੂ.ਕੇ. ਵਲੋਂ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਫੇਦ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਿਊਲ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ. ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਰੰਗ

ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਲ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮਾਪੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ।

ਡਾ. ਨਾਗਰਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣ ਕੌਮੀ ਘਾਟਾ-ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ.ਕੇ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੁਝਾਰੂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਿਹ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਭਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਵਾਂਡੀ ਮੁਲਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ.ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਤਿ ਲੋੜੀਦੇ ਸਿੱਖ ਖਾਲਸ਼ੁਆ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੇਡੀਟ ਤੇ "ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਬਾਰ" ਨਾਮਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਜਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ.ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੇ ਝੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜੂ, ਭਾਈ ਲਵਾਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਾਲੋਵਾਲ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਧਰਮਯੁੱਧ ਜਥਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਟਿਵੀਡੇਲ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੋਹਾਨ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਨਿਗਮਲ ਸਿੰਘ ਸੰਪੁ, ਧਰਮਯੁੱਧ ਜਥਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੁਲਵਰਹੈਪਟਨ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਰੋਲ ਦੀ ਹਾਰਦਿਕ ਪੁਸ਼ਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ ਯੂ.ਕੇ ਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਬਖਸ਼ਣ।

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਚ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ, 3 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਸਿਫ਼ਨੀ : ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਚ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਹੁਣ 3 ਮਈ ਨੂੰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਚ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਾਮੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਮੁੱਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਦਰੀ ਐਥਨੀ ਅਲਥਾਨੀਜ਼ ਦੀ ਖੱਬੋ-ਪੱਖੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਢੁਜੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਲਥਾਨੀਜ਼ ਨੇ ਸ਼ੁਕੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਸੈਮ ਮੋਸਟਿਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਖੇ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਇਕ ਨਿਉਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਚੁਣੋਂਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਾਂ ਲਈ ਆਸਟਰੋਲੀਆਈ ਤਰੀਕਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ “ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ” ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਪਾਲਵੀ) ਮਿਤੀ 29 ਮਾਰਚ 2025, ਦਿਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈਸਟਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ “ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ” ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਚਲਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨੇਡਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਦਰਾਂ (15) ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸੱਤੰਤਰ (70) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕ ਗਲਾਸਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਆਏ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਡਾ. ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਪਾਲਵੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਢੇਸੀ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਬੋਰਡ (ਏ. ਕਿਊ. ਏ.) ਦੀ ‘ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਰਿੰਸ਼’ ਦੀ ਮੁਕੀ ਮਿਸ ਜੂਡਿਥ ਰਾਉਲੈਂਡ ਜੋਨਜ਼ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਮੈਨੋਜ਼ਮੈਂਟ ਸਪੋਰਟ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਭਪਰੀਤ ਕੌਰ ਮਿਨਹਾਸ, ਆਈ.ਟੀ. ਸਪੋਰਟ ਕਲਾਵੰਡ ਭਾਈ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ,

ਸਕੂਲ ਇੰਚਰਜ ਬੀਬੀ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜਾਬਤੇ ‘ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਵਟਾਇਆ ਅਤੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਇੰਡਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਸਰੀ ਜਥਾ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ

ਭਾਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਸਰੀ ਜਥਾ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨੀਂ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕਵੀਸਰੀ ਜਥਾ 5 ਅਗਸਤ 20025 ਤੱਕ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਖੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਜੇ ਜਥੇ ਦੇ ਕਾਫੀ ਹਫਤੇ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਸੰਗਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਬੁੱਕ ਕਰਕੇ ਲਾਹਾ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਥੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁਲਾਉਣ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ

00919915037195

ਆਓ ਪਰੇ ਬੈਰੇ ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਿਰਦ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ’ਤੇ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਲਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਹਫਤੇ ਅਗਲਾ ਨਵਾਂ ਪਾਠ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ....

ਜਿਸ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਇਹ ਸਥਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ (ਲੈਵਲ) ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਸਥਕ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ .....

ਹੁਣ ਤੁਮੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਅੱਖਰ ਬੋਲਣੇ ਦੱਸੋ। ਪੂਰਾ ਹਫਤਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਿਤਾਓ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇੰਝ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕਾਂਗੇ।

**ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ,
ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਕੇ ਸੁਖਾਅ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜੋ ...**

ਘਰ ਬੈਠੋ ਆਪ ਵੀ ਗੁਰਮੁਖੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। 4 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ £15.00 ਪੈਂਡ (ਡਾਕ ਖਰਚ ਸਮੇਤ) ਹੈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ 10 ਸੈੱਟਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਆਰਡਰ ’ਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰਾਂ ’ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

PANJAB TIMES, BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.
Email:panjabtimes@gmail.com, www.panjabtimes.uk
WhatsApp No. 07966 388 388

ਆਓ ਤੀਜੀ ਪੰਗਤੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜਨਾ ਤੇ ਸਿਖਣਾ ਸਿਖੀਏ...

ਪਾਠ 6

ਚ ਛ ਜ ਝ ਝ

Exercise 1 : Draw the above letters on paper and cut & paste in your notebook.
(Material needed: Card stock, Scissors, glue)

Exercise 2 : Write the Gurmukhi Akhars 3 times for English sounds given below.

Yanyaan _____

Chachaa _____

Jhajja _____

Chhachhaa _____

Jajjaa _____

ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲੇਅਅਮ ਲਈ ਬਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਕਤਲੇਅਅਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ 1,500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1,200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। 1919 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 106 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੁਣ ਬਰਤਾਨੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੈਰੋ ਈਸਟ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀ ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਠਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਸਲੀ ਦੰਗ ਸਾਨੂੰ ਘੇਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਲੋਹ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈਆਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਮਸਜਿਦ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣੀਏ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਐਮ ਪੀ ਢੇਸੀ ਦੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਲਈ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਚਨਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਪੈਸ਼ੇ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਰਸਮੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬਿਟਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ, ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਤਲੇਅਅਮ ਵਿੱਚ 1,500 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 1,200 ਜਖਮੀ ਹੋਏ।"

ਐਮ ਪੀ ਢੇਸੀ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਠਾਇਆ

ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਠਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਸਲੀ ਦੰਗ ਸਾਨੂੰ ਘੇਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਲੋਹ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈਆਂ, ਹਿੰਦੂਆਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਮਸਜਿਦ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣੀਏ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਐਮ ਪੀ ਢੇਸੀ ਦੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਲਈ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਚਨਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਪੈਸ਼ੇ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਆਹ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਹੰਸਲੋਂ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਿਕਾਣ

ਕਿੰਗਸਵੇਨ ਬੈਕਿਊਟਿੰਗ ਸੂਟੀ

ਸਾਡੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਾਡੀ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਸ਼ ਮੁਫਤ!

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਸਾਡੀ ਵਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਹਿਮਾਨ ਅਸ਼-ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠਣਗੇ।

ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਚਾਰ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੇਂ, ਪਕੋਂਡੇ, ਸਪਰਿੰਗ ਰੋਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪੰਦ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇਤੀ ਭਾਵ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੇ ਹਨ! ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਉਮਰਾਓ ਅਟਵਾਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਤੁਲਨਾਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

ਜੂ.ਕੇ. 'ਚ ਲੱਭੂਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ

ਸਵ: ਸ਼੍ਰੀ. ਉਮਰਾਓ ਅਟਵਾਲ

KINGSWAY BANQUETING SUITE
270-272 BATH ROAD, HOUNSLOW, MIDDLESEX, TW4 7DF.
(OPP. HOUNSLOW WEST TUBE STATION)

TEL: 020 8570 8351

Email: Kingswaylondon@icloud.com, www.kingswaybanqueting.com

ਇਸਨੂੰ ਬਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ 'ਤੇ ਇੱਕ "ਕਾਲਾ ਦਾਗ" ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਥੈਰੇਸਾ ਮੇਅ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲੇਅਅਮ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੋ। ਬਲੈਕਮੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਸਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਮਤੇ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਬੌਬ ਬਲੈਕਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲੇਅਅਮ ਨੂੰ "ਬਿਟਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਦਨਾਮ ਅਤੇ ਸਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ" ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਕੋਲ ਉਠਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸੁਲਾਅ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਵਰ੍ਹੇਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਾਵੇ।"

ਜਲਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲੇਅਅਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਨਰਲ ਮਾਈਕਲ ਓਡਵਾਈਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇੱਥੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮੰਗ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

VACANCIES JSR CONTRACTS LTD.

ਮਾਨਰੋਮਟਰ ਦੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਰਾਚਪੈਂਟਰ ਦਾ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸ਼ੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ੂ ਤੁਰੰਤ ਸੋਝੇ

Carpenters required at various sites in Manchester

Job Descriptions: In this role as an experienced Carpenter, a diverse set of responsibilities during the job, consist of 37.5 hours of dedicated work per week. You will be responsible for cutting, shaping, and assembling wooden elements for the construction of hoardings and other structures using saws, planes, chisels, and other power or hand tools to cut, shape, and drill according to specifications. Your main duties will include setting up shutters as required, ensuring levels are correctly set, and laying and fixing steel. You will assist with pouring and finishing concrete. You will also be responsible for stripping and cleaning shutters for reuse, as well as cutting and cleaning slabs, maintaining and repairing wood-work and fittings, aligning and fixing prepared wood pieces using screws, nails, glue, and dowels to form frames, and carrying out on-site soft strip demolition.

Annual pay is - £ 30,960.

The required training will be provided.

Person must have CSCS, Asbestos Awareness and Manual Handling

* Overseas candidates must do UK construction industry standard qualifications on arrival and before joining the job.

Contact Mr. Randhawa via email below:

Email: jsrcontractslimited@gmail.com

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

॥ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

MAY ALL HUMANITY PROSPER BY THY GRACE
 ਬੇਗਾਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ ॥ ਦੂਖੁ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥
 ਨਾਂ ਤਸਵੀਸ ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ ॥ ਖਉਛੁ ਨ ਖਤਾ ਨ ਤਰਸ ਜਵਾਲੁ ॥

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ 326ਵੇਂ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸਮੂਹ ਜਗਤ ਨੂੰ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ ਜੀ

**ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਪਲ ਸਾਉਥਾਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ
 ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਤਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਉ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ 134ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ**

20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

**ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ
 ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਭੀਮਰਾਉ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ ਜੀ**

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਡਾ ਬੀ
 ਆਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ
 ਟੈਪਲ ਸਾਉਥਾਲ ਵਿਖੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ
 ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1699ਵੇਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਉੱਚ-ਨੀਚ, ਅਤੇ ਭੁੱਲੀ-
 ਭਟਕੀ ਹੋਈ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ
 ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਲਈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ
 ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਇਆ ।

ਡਾ ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖ ਕੇ ਸਭ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ
 ਦਾ ਹੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਉੱਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ
 ਹੁੰਮਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰੋ ਜੀ, ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ
 ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਉ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ

===== ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: =====

ਅਰੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025, ਦਿਨ ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ

ਭੋਗ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ, 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ

ਉਪਰੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ :

1. ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਆਰਤੀ, ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
2. ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਡਾ ਭੀਮਰਾਉ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ
3. ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਮਹਿਮਾਨ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ ਜੀ।

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ : ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ

SHRI GURU RAVIDASS SABHA SOUTHALL

282 WESTERN ROAD, SOUTHALL, MIDDX, UB2 5JT.

TEL: 0208 574 8967, 202 8574 0528 - www.sgrs.org

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਡਰੱਗ ਜਨਗਣਨਾ' ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ ?

विस्त्रित
रिपोर्ट

○ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ? ○ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਡੋਜਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2025-26 ਲਈ ਰਾਜ ਦਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਧੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡਰੱਗ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਸ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਪੇਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਲਈ 150 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਡਰੱਗ ਜਨਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਸੁਧੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਸਿਕ-ਆਚਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵੇਸ਼ਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਵਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਗਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਰੋਣ ਰਾਹੀਂ ਤਸਕਰੀ ਰੋਕਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ
-ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੈਡੀਆ
ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ
ਗਾਰਡ ਤਾਈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਿਪਾਹੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ
ਕਰਨਗੇ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ
ਆਪੁਨਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਐਂਟੀ-ਡਰੋਨ
ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਡਰੋਨਾਂ ਰਹੀਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਹਵਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ
ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।
ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਮਲ ਕਰਨਾ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ? - ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜ਼ੂਏਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਐਨ੍ਸੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 2.8 ਕਰੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 40 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਨਸੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ
ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਲਫਨਮੇ ਅਨੁਸਾਰ,
2020 ਤੋਂ 2023 ਦਰਮਿਆਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ 265 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ
ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਸ਼ੇ

ਤ ਉਪਰ ਕਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਊਂਦੇ ਹਨ।
ਨਸ਼ਾ ਵਿਵੇਂਗੀ ਸਰਵਲਾਖੀ ਬਲਡੋਨਾਈ

ਮੁਹਿੰਮ-ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿੱਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਹੁੱਧ ਬੁਲਡੋਨਜ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ 2, 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਫਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਫ਼ਟਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਬਰਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਡਰੱਗ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਫ਼ਟਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾਬੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਕਥਿਤ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ‘ਡਰੱਗ ਮਾਫ਼ੀਆ’ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਜ਼ਰੀਏ ਬਣਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਵੱਡੇ ਨਸ਼ਾਂ ਤਸਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਰੈਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਿਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਦਾਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਮਹਾਰਮੱਛਾਂ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਉਣ
ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ
ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਥੇ ਯੋਗੀ ਅਦਿੱਤਿਆ ਨਾਥ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਣੇ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ
ਦੁਕਾਨਾਂ ਢਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਦੀ ਇਸ 'ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਮੁਹਿੰਮ' ਤਹਿਤ
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਸਲਿਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਉੱਪਰ
ਚੱਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਜਪਾ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਮੁਹਿੰਮ' ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਅਦਿੱਤਿਆ ਨਾਥ ਨੂੰ ਇਕ 'ਦਬੰਗ'
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਕੌਂਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ
ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ
ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ
ਕਥਿਤ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲੀ
ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਤਲਵਾੰਡੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 24 ਫਰਵਰੀ
ਨੂੰ 'ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਨਾਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਢਾਹੁਣ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ
ਕੀਤੀ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾਵ
ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ
ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੀ ਹਨ ਜਾਂ

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਢਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਚੀ ਇਹ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਮੁਹਿੰਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਬੀਆਰ ਰਾਵਈ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਨ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਢਾਰ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਏ ਕਿ ਉਹ ਤਸਕਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ 'ਸੱਤ੍ਤਾ' ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਉੱਝ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਚਾਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ
ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਵਾਲੀ
ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼
ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਮੌਟਾ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ
ਅਤੇ ਸਿੱਖੈਟਿਕ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੈਂਕੜੇ ਓਟ
ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ
ਨਿੱਕਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ
ਬਾਅਦ ਨਸ਼ਾ ਲਾਉ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ
ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਬ੍ਰੂਪੋਨੋਰਾਡਾਈਨ ਨਾਮ ਦੀ
ਜ਼ਵਾਬੀ ਟਿੱਜਾਂ ਲੱਤਾਂ ਤਾਥੇ। ਜਾਨੀਜਾ ਜਾਂ ਇਨ ਸੰ

ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਉਂਸਲਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-
ਰੇਖ ਹੇਠ ਨਿਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ
ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ
ਡੋਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ ਦੀ ਡੋਜ਼
ਮੁੜ੍ਹੁ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਡੋਜ਼ ਘਟਾਉਂਦੇ
ਘਟਾਉਂਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਰਹਿਤ ਕਰਦੇ ਪਰ
ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਨਸ਼ਿਆਂ
ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਬੁਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ ਉੱਪਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 528 ਓਟ ਕੇਂਦਰ, 36
ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ, 185 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ
ਨਸ਼ਾਂ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ, ਸਮੈਕ
ਭੁੱਕੀ, ਅਫੀਮ ਆਦਿ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬੁਪ੍ਰੋਨੋਰਫਾਈਨ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਰਚ 2023 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 2.62 ਲੱਖ ਨਸ਼ਿਆਂ
ਦੇ ਆਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਸ਼ਾ-ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ
ਜਦੀਕ 6.12 ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ
ਨਸ਼ਾ-ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ
ਤੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਵਿਅਕਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ
ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ
ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੌਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਧੀ ਖਾਰ੍ਯ

ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕਪਤਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਸਨ।

ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੈਲੇ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਜਾਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ
ਕਰੀਬਾਂ ਡੇਢ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ
ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ
ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 66 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 21.36
ਲੱਖ ਓਪੀਆਡ ਨਸ਼ਿਆਂ (ਅਫੀਮ, ਮਾਰਫੀਨ,
ਹੈਰੋਇਨ ਆਦਿ) ਦਾ ਸੇਵਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ
ਨਸ਼ਾਅਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਘਟ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦਕਿ
ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਬਿਆਨ ਕਰ
ਰਹੀ ਹੈ। 2022 ਵਿਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ
ਤਹਿਤ 12423 ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
2023 ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 11546 ਜਦਕਿ
2024 ਵਿਚ 9025 ਸੀ।

ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ?ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਲੰਮੇ
ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
ਨਾਲ ਸੁਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਦਹਾਕੇ
ਪਹਿਲਾਂ ?ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ
ਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ
ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਠੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਪਈ ਪਰ ਇਹ ਖਤਮ
ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੰਘੋਟਿਕ ਨਿਸ਼ਾਂ ਦੀ
ਤਸਕਰੀ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ; ਜਿਹੜਾ
ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਸ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ
ਹੈ ਫਿਰ ਉਚਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੁਲਾਮ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੱਸੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗੁਨਹਾਂ ਦੇ
ਕਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਇਜਕਦਾ।

ਸੁਥੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ
 ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸਗੋਂ
 ਪਿਛਲੇ ਕੁਛ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ?ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਮੁੰਦਰਾ
 ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੋਂ 4269 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ
 ਪਦਾਰਥ ਫੜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ
 ਕਥ ਗਿਆਫ਼ਾਰੀਆਂ ?ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
 ਬੰਦਰਗਾਹ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਤਾਰ
 ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹਨ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ
 ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ 'ਅਸਲ ਮੁਲੜਮ' ਪਰਦੇ
 ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਰਹਿ ਰਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ
 ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਤਕ ਨਸ਼ੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਤੰਤਰ
 ਅਜੇ ਤਕ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ
 ਇਵਨਟੋਂ ਸਾਲ ਮਨ ਤੇ ਹੋ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ
ਤੇ ਸੁਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ
ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ
ਗਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਿਚੁੱਧ
ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫੇਰ੍ਬਚਿਆਂ ਤੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ੇ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਅਰਥ
ਭਰਪੂਰ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਥੋਂ
ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਰਹੀਂ ਇਹ
ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੋਕ ਨਸ਼ੇ
ਮੁਹੱਈਆ ਕਾਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਤੋਝਿਆ
ਜਾਵੇ।

ਕਰਾਈਮ ਨਿਊਜ਼

ਵਿਆਹ ਦਾ ਲਾਰਾ ਲਾਕੇ
ਨਾਬਾਲਗਾ ਅਗਵਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਪਾਂਦਰਾ ਰੋਡ ਦੇ ਇੱਕ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਥਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਈ ਅਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਿ ਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਥਾਹਰ ਗਈ। ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਵੀ ਜਦ ਲੜਕੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਦਿਨ ਥੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੜਕੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਾਂਦਰਾ ਰੋਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਥਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜਕੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕਾਕੜਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਡਰੱਗ ਸਮਗਰਿਆਂ ਵਿਹੁੱਧ ਲਿਆ ਫੈਮਲਾ

੦ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ੦ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਹੋਰ ਮਤੇ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਾਕੜਾ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਮਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਦਾ ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਫਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਮਤਾ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜਦੋਂ ਖੁਸਰੇ (ਮਹੰਤ) ਵਧਾਈ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 2100 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ, ਇਸਤੋਂ ਘੱਟ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮਹਾਸੀ (ਭੰਡ) ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਲੈਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ।

ਚੌਥੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਉਹ ਆਪ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਉਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਡੈਂਕ ਨਹੀਂ ਵਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੁਲਟ ਤੇ ਪਟਾਕੇ ਵਜਾਏਗਾ, ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਸਾਦਾ ਭੋਜਨ ਵਰਤਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਮਿਠੇ ਵਿੱਚ ਖੀਰ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਾਂ ਜਲੇਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਪਰਸਾਦਾ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ਛੇਕੇਗੀ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਸਮੇਂ ਭੀਜੇ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ 11:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੰਗਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਹਿਚਣ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਸਖਤ ਮਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਕਤ ਮਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 31000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਕੜਾ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਭਗਵਾਂਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਸੜ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਆਹਤਾ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ !

✿ ਨਾਮੀ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਡਰਿੰਕ ਪਿਲਾ ਕੇ ਬੋਹੋਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਬਣਾਈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਨੇ ਉਕਤ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੋਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜ਼ਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀਲ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਕਰ

ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੀੜੜਤਾ ਰਜਨੀ ਨੇ ਦਰਜ ਪੁਲਸ ਕੇਸ 'ਚ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਕਿ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਆਰੋਪੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਾਸੂਮ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਲ ਫੋਟੋਆਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੇਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਬੱਚ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੀੜੜਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਐਸੈਸਐਸਪੀ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਐਸਪੀ ਫਗਵਾੜਾ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਟੀ ਥਾਣਾ ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਪੁਲਸ ਉਸ ਤੋਂ ਸਥਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਗਵਾੜਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਰਾਵਲ ਦਾ ਪੱਖ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਟੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਵਾਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪੁਲਸ ਐਂਡ ਆਈ ਆਰ 'ਚ ਉਸ ਵਾਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਖ਼ਨਿਆਦ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਉਲਟਾ ਪੀੜੜਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਗਵਾੜਾ 'ਚ ਭਾਰੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਮੀਡੀਆ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦ

✿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ ✿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕੰਮ ✿ ਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉੱਥੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਡਾਟਾ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਹਰ 5ਵਾਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਗਾਰੀਬੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ 86 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਡਾਟਾ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪੜ੍ਹਨ ਗਏ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨਾਲੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਾਰੀਬ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖਾਣ ਤੇ ਪਹਿਣਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਣਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 2000 ਡਾਲਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1200 ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰ ਚਲਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਗਰੈਜੂਏਟ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 2020 ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਾਰੂ ਹੇਠ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 2023 ਦੇ ਗਰੈਜੂਏਟ ਆਏ ਹਨ। ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਜ ਤਾਂ ਗੋਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵੀ ਉੱਥੇ ਨਵੇਂ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਚ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਅਧੀਨ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਧੜਾਧੜ ਸਟੱਡੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼

ਭਾਜਪਾ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਮਝੌਤਾ

✿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 2025 ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਜਪਾ ✿ ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਛਡੇਗੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨੇਗੀ ?

ਬੀਜੇ .ਪੀ. ਹੁਣ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਤਣ' ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਉ.ਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਭਰਤੀ ਉਪਰੰਤ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਚਾਈ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚੰਗਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਛਡਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਕਿਸਾਨੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਹਾਲੇ ਤਕ ਭਾਜਪਾ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉਪਰ ਇਹੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉੱਥੇ ਵੀ ਪੁੰਦਲਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਖਾਏ ਸਬਜ਼ਬਾਗਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੈਸਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਕੇ, ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਤੇ ਫੜ੍ਹਕੇ, ਘਰਬਾਰ, ਗਹਿਣਾ ਗੱਟਾ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੱਕ ਵੇਚਕੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਠੱਗੀ ਹੀ ਵੱਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾ ਐਕੋਂ ਜੋਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਅਗਾਂਹ ਜੋਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਘਰੋਂ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਚੋਰ ਮੌਗੀਆਂ ਲੰਘਦੇ ਠੰਢ ਨਾਲ, ਭੁੱਖੇ ਤਿਰਹਾਏ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਚ ਡੋਬਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਚੋਰੀ ਛਿਪੇ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਫੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ, ਅਨੁਸਾਰ 45 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਹਲੇ ਹੱਥ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੰਮ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਮਿਲ

✿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਰਵੱਣੀਆ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 2025 ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਵਾ ਲਈਆਂ ਜਾਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਫਲਹਿਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ 2 ਜਾਂ 3 ਪੰਥਕ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਧਿੱਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ 2 ਜਾਂ 3 ਪੰਥਕ ਕਰ ਲਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਫਲਹਿਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਣੀ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਖੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ 2 ਜਾਂ 3 ਪੰਥਕ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਧਿੱਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਥ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ 'ਪੰਥ ਬਨਾਮ ਬਾਗੀ' ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਸਪੇਨ, ਰੂਸ, ਇਤਿਰਾਈਲ, ਚੀਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ 86 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2633 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ 2518 ਅਜਿਹੇ ਕੈਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਅਮੀਰਤ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਟੱਕੇ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਿਪਾਲ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1317 ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 286 ਅਤੇ 98 ਕੈਦੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਸਣੇ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10,152 ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 388 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੰਸਦ 'ਚ ਭਾਰੀ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ 5 ਸਾਲਾ
ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਰੇਪ ਕਰਨ
ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਛਡਿਆ

੦ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੱਬੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ
ਕੁੱਟਿਆ ਦੋਸ਼ੀ, ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ

ਜਲੰਧਰ-ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਦੀ
ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ
ਆਇਆ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ
ਘੁੰਮਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ
ਮੁਲੜਮਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ
ਇੱਕ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੰਢਲ
ਸ਼ਿਵ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ
ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤਾ-
ਦਫ਼ਤੀ ਮਚ ਗਈ। ਲੋਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਹਡਾਰ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ
ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਝਗੜਾ
ਵੀ ਹੋਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ
ਗਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ
ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਰ੍ਵਖਿਆਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਰ ਰਾਤ ਪੁਲਿਸ
ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ
ਅੱਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।
ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਪੁਲਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਸਾ ਹੈ।

ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ।
ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬਨ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕਤਲ

⦿ ਨਾਬਾਲਗ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਅੱਗ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕੀਤਾ ਕਤਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਬਾਣਾ
ਹੈਬੋਵਾਲ ਅਧੀਨ ਰਘੂਵੀਰ ਪਾਰਕ ਇਲਾਕੇ 'ਚ
ਐਨਾਰਾਇਟੀ ਐਂਰਤ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ
ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ
ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਮਗਰੋਂ ਨਾਬਾਲਗ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਇਹ ਐਨਾਰਾਇਟੀ ਐਂਰਤ
ਨੂੰ ਐਲਪੀਜ਼ੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਧੱਕਾ ਲਾ ਕੇ ਸੁੱਟਿਆ
ਤੇ ਅੱਗ ਜਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਣਾ ਹੈਬੋਵਾਲ ਮੁੱਖ
ਅਫਸਰ ਇੰਸ. ਮਧੂ ਬਾਲਾ ਮੁਤਾਬਕ ਕਤਲ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਨਾਰਾਇਟੀ ਐਂਰਤ ਦੇ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ 17 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਇਹ
ਵਾਰਦਾਤ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ 12ਵੀਂ
ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ
ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ
ਕਰੀਬ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਿਓਲ
ਦਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ
ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਜੱਸੀਆਂ ਰੋਡ
ਦੇ ਰਘਬੀਰ ਪਾਰਕ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਘਰ
ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੰਸ. ਮਧੂ ਬਾਲਾ
ਮੁਤਾਬਕ ਕਤਲ 23 ਮਾਰਚ ਦੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਂਦ-ਗੁਆਂਦ ਨੂੰ ਪਤਾ
ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਹੇਦ ਝਲਸੀ ਹਾਲਤ 'ਚ

ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿਆਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ ਭਰਤੀ
ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਪੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 3 ਦਿਨ ਤੱਕ ਦਿਆਨੰਦ
ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਵਿਚਕਾਰ
ਲੜਾਈ ਲੜਦੀ ਜ਼ੋਰੇ ਇਲਾਜ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
26 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ
ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਪੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ
ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਈ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਧੂ ਬਾਲਾ ਮੁਤਾਬਕ
ਉਕਤ ਸੱਕੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਪੜਤਾਲ
ਦੰਗਨ ਸੱਕ ਦੀ ਸੂਬੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ
ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ
ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਰੀਬ 17
ਸਾਲ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ

ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸ਼ੱਕ
ਗਹਿਰਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਚੂਹੜਪੁਰ ਰੋਡ ਸੰਗਮ ਚੰਕ ਕੋਲੋਂ
ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ
ਪੜਤਾਲ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸੁਰਮ ਕਬੂਲ ਵੀ
ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਮਗਰੋਂ ਖੁਲਾਸਾ
ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ
ਤੋਂ ਘਰ ਦਾ ਕਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 6
ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬਣੇ ਕਿਰਾਏ 'ਚੋਂ ਉਹ ਭੁਝ ਪੈਸਾ
ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੋਲ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਾ
ਕਰਾਇਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ
ਲਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਰੋਠਾਂ ਆ
ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿੱਚ ਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆਈ
ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਮਹੱਲਾ
ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਤੇ
ਦਿਆਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ।

ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਫੁਕਰੇਬਾਜ਼ੀ, ਚਲਾਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ, ਕੇਸ ਦਰਜ਼

ਬਟਾਲਾ-ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਇਕ ਪੈਲੇਸ 'ਚ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਲਹਿਰਾਉਣਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਪੰਚ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਐੱਸ.ਆਈ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੁਰਾਣਾ ਬਾਈਪਾਸ ਸਥਿਤ ਇਕ ਪੈਲੇਸ ਵਿਚ ਬਰਾਤ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਰਪੰਚ ਵਾਸੀ ਕਿਲਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਬਰਾਤ 'ਚ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਐੱਸ.ਆਈ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਵਿਖੇ ਉਕਤ ਸਰਪੰਚ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੱਸਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਗੱਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ 'ਚ ਗੱਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

-ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁੜ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ-

ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਲਾਈਆ ਝੁਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਪਟਿਆਲਾ-ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਲ ਰਾਜਪੁਰਾ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਗੈਂਗਸਟਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਲਾਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਤਰੱਕੀਆਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਝੁਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਕਰਨਲ ਬਾਠ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅੰਗਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਜਨ ਵਾਸੀ ਉਪਲਹੇੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਵੀ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਘਟਨਾ ਤੀਂ ਬਾਂ ਤੋਂ ਪੁਲ ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਮੌਜ਼ਨ ਲਈ ਕਿਰਾ ਸੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਬਲੋਂ ਸਥਾਨੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਇਆ

ਲੰਡਨ-ਯੂਕੇ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਵਿਜ਼ਟਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਟਰੈਵਲ ਆਥਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਅਰਜੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਕਿਸਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਖ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ ਮੌਜੂਦਾ 490 ਪੈਂਡ ਤੋਂ 524 ਪੈਂਡ (ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ 58059.57 ਰੁਪਏ) ਤੱਕ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਗੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ 524 ਪੈਂਡ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੇ ਤੋਂ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਬੇਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਗੀ, 200 ਤੋਂ 214 ਪੈਂਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਯੂਕੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਯੂਕੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 115 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 127 ਪੈਂਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋ, ਪੰਜ ਅਤੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਵੀ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 475 ਪੈਂਡ, 848 ਪੈਂਡ ਅਤੇ 1,059 ਪੈਂਡ

ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡਾਇਰੈਕਟ ਏਅਰਸਾਈਡ ਟ੍ਰੈਨਜ਼ਟ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ 39 ਪੈਂਡ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੈਂਡਸਾਈਡ ਟ੍ਰੈਨਜ਼ਟ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ 70 ਪੈਂਡ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਟਰੈਵਲ ਆਥਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਫੀਸ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਕੇ 16 ਪੈਂਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ

ਯੂਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਤੋਂ ਪੁਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੈਵਲ ਐਸੇਸੀਜੇਸ਼ਨ (ਬੀਟਾ) ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐਮਾਈ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਮਾ

ਇੰਗਲਿਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ: “ਬ੍ਰੈਕਾਸਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਕੂਲ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮੂਹ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਟਰੈਵਲ ਆਥਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਯਾਤਰੀ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੱਝ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੀਮੀਅਤ ਰਖਦੇ ਹਨ।”

ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ?

ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ

ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੈਧ ਹੁਨਰਮੰਦ ਵਰਕਰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਫੀਸ 719 ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 769 ਪੈਂਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਰਜੀ 1,420 ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 1,519 ਪੈਂਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨੋਵੇਟਰ ਫਾਊਂਡਰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 1,274 ਪੈਂਡ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ 83 ਪੈਂਡ ਦਾ ਵਧਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੀਅਰ 1 ਇਨਵੈਸਟਰ ਵੀਜ਼ਾ 116 ਪੈਂਡ ਤੋਂ 2,000 ਪੈਂਡ ਤੱਕ ਵਧੇਗਾ।

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰੂਟ ਅਰਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਐਡਜੈਸਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਫੀਸ 3,250 ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 3,413 ਪੈਂਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਸਾਮੈਂ ਆਰਮਡ ਫੌਰਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਣਿੱਖੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 3,029 ਪੈਂਡ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਵੀਰਿਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਪ੍ਰਾਇਵੀਰਿਟੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਾਇਵੀਰਿਟੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਫੀਸ 500 ਪੈਂਡ ਅਤੇ ਹਾਈ ਪ੍ਰਾਇਵੀਰਿਟੀ ਲਈ 1000 ਪੈਂਡ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਯੂਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਯੂਕੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਥੋਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆਰ, ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇੱਕ ਮੰਡਪ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਿਆਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਮਾਮਲਾ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਮੰਡਪ ਵਿਚ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੋਮਾਰਾਮ ਭੀਮ ਆਸਿਫਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਦੇਵ ਨਾਂ ਦੇ ਸਖਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ, ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਤੇ ਝਲਕਾਰੀ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੂਰਜ ਦੇਵ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਿਮੰਤ੍ਰਣ ਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਛਪਵਾਏ ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜੀ ਦੀ ਦੁਖ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਮਦਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਗੈਰੀ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2021 'ਚ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੇ ਆਦਿਲਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੰਡਪ 'ਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2022 ਵਿਚ ਝਾਰਖੰਡ 'ਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇ ਗਰਲਫ੍ਰੈਂਡ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸੂਰਜ ਦੇਵ ਨੂੰ ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਤੇ ਝਲਕਾਰੀ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਰਜ ਦੇਵ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ

ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਇਸ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਮੰਨ ਗਏ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' ਐਕਸ ਦੇ ਆਈ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ

0 ਸੌਦਾ 33 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ-ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ ਦੇ ਮਲਕੀਅਤ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਲ ਇੰਟੈਲੈਜੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਐਕਸ ਦੇ ਆਈ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੌਦਾ ਆਲ-ਸਟਾਰ ਟਰਾਂਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ 33 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 29 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਐਲੋਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਸਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਐਕਸ ਦੇ ਆਈ ਦੀ ਏ ਆਈ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਐਕਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਯੂਜ਼ਰ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ “ਅਸੀਮਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ” ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ।

ਫੈਟਾਨਿਲ ਤਸਕਰੀ : ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਗਾਇਆ ਵੱਡਾ ਦੋਸ਼ ?

★ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੁਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਫੈਟਾਨਿਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਵੰਬਰ 2023 ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 52,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰੀਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਟੇਟ ਐਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਟਾਨਿਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫੈਟਾਨਿਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਟਾਨਿਲ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਟਕ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਐਸ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੇ ਫੈਟਾਨਿਲ ਨੂੰ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉਪੀਅੰਡ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੁੱਖ ਦਵਾਈ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਐਸ ਸੈਂਟਰਜ਼ ਫਾਰ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ (ਸੀડੀਸੀ) ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਫੈਟਾਨਿਲ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਸੇਵਨ ਕਾਰਨ 2023 ਵਿੱਚ 74,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰੀਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ

ਅਕਸਰ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਫੈਟਾਨਿਲ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਹੈ ਫੈਟਾਨਿਲ ਦੀ ਦੋ ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਖੁਰਾਕ ਜਿੰਨੀ ਘੱਟ ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿ ਸਰੋਂ ਦੇ ਦਾਣੇ ਜਿੰਨੀ ਖੁਰਾਕ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ, ਗਲੋਬਲ ਫੈਟਾਨਿਲ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਆਂਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੀਨ ਫੈਟਾਨਿਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਲ੍ਹੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਐਨੂਅਲ ਥਰੈਟ ਅਸੈਸਮੈਂਟ’ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਡਰੱਗ

ਕਾਰਨ ਨਵੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤਕ ਇਸ ਦਵਾਈ ਕਾਰਨ 52,000 ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਚੀਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਟਾਨਿਲ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਰਸਾਇਣਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਟਾਨਿਲ ਦੇ ਸਪਲਾਈਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਸਪਲਾਈਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਮਲਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਦਰਸਾਉਂਦਾ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਾਰ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਲੇਵੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਮੰਡਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਰਤ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੇਗਾ? ਕੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕੁਟਨੀਤਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ?

ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੁਮਿਕਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਟਾਨਿਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਟਰੰਪ ਨੇ 1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ 10% ਵਾਧੂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਨ ਫੈਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ 25% ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਸਰਹੋਦ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਈਫ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਨੀਤੀਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 6% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਹ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਫੈਟਾਨਿਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ

0 2004 ਤੋਂ 2024 ਤੱਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ 0 ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੌਲਤਮੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਿਹਾਰਮਜ਼ (ਏ ਡੀ ਆਰ) ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2024 ਵਿੱਚ ਬਣੀ 543 ਮੈਂਬਰੀ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਕਰੋੜਪਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 504 ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਰੀਬ 93 ਫੌਜ਼ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਏ ਡੀ ਆਰ ਮੁਤਾਬਕ 2002 ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਪਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 153 ਸੀ, 2009 ਵਿੱਚ 300 ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਤੇ 2014 ਵਿੱਚ 443 ਹੋ ਗਈ। 2019 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 479 ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ 92.08 ਫੌਜ਼ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਰੋੜਪਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਭਾਗ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 2004 ਤੋਂ 2024 ਤੱਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਧੇ ਤੋਂ ਇਹੀ ਨੀਤੀਜਾ ਕੱਵਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੌਲਤਮੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਕਰੋੜਪਤੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਚੌਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਦ ਦੀ ਆਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੈਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦਾ ਹੀ ਨੀਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ

ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਯੜਾਧੜ ਪਾਸ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਨਰੋਗ ਵਰਗੀ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਛਿੱਡ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੋੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟ ਫੰਡ ਰੱਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਹੀ ਰਹਿਣ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਈਫ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਕਸ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਗਲ ਅਤੇ ਮੈਟਾ ਵਰਗੀਆਂ ਅੰਨ੍ਹਲਾਈਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 6% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਹ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਫੈਟਾਨਿਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ

੫

○ ਵੁਟਸਐਪ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਆਰਡਰ, ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਕਾਰਣ ਹੁਣ ਈ-ਸਿਗਾਰੇਟ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਲਤ ਲੱਗੀ ○ ਪਾਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾ, ਮਿਲਕ ਬੁਬਾਂ 'ਤੇ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਉਪਲਬਧ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਡਰੱਗਾਜ਼ ਸੈਂਸਜ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਵਟਸਾਊਪ ਰਾਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਈ-ਸਿਰਾਏਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗੋਟਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ 'ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਇੰਨਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਚਿੱਟਾ (ਹੈਰੋਇਨ) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ, ਟਿੱਬਾ ਰੋਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅੱਠ ਸਾਲਾ ਬੱਚਾ, ਜੋ ਕਿ ਚਿੱਟਾ ਪੀਣ ਦਾ

ਆਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ
ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ
ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਇਸਦੀ
ਲਤ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੌਰੀਆਂ
ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ
ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਉਹ
ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨਸੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਮਲਾਪੁਰੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ 12
ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰ ਦੇ
ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗਾ
ਪਈ ਭਲਵੰਡੀ ਸਾਬੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ,
ਜੋ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ
ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ
ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ
ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਐਨਰਜੀ
ਡਰਿੰਕ ਪੀਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ
ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ

ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਨੇਡਾ ਦੀ ਹੈਲਥ ਰਿਪੋਰਟ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਟਾਗੋਓ ਵਿਚ ਵਾਟਰਲੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਸਰਚ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਡਰਿੰਕਸ ਪੀਣ ਦੀ ਮਨੁਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 12 ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਦੇ 55 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਟ ਰੋਟ ਤੇਜ਼ ਹੋਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਰਿਸਰਚਰਾਂ ਨੇ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੈਂਡ ਬੁੱਲ ਜਾਂ ਮੋਨਸਟਰ ਜਿਹੇ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੱਧ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਰਿਸਰਚਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੈਵੀਨ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋਧ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਪੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 24.7 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਪੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਥੇ 24.1 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 18.3 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਦਰਦ 5.1 ਫੀਸਦੀ ਦਿਲ ਘਥਨਾਉਣ, ਉਲਟੀ ਜਾਂ ਦਸਤ ਤੇ 3.6 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਰਿਸਰਚਰਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਹੀ ਪੀਤੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਬਾਬੇ ਪ੍ਰੋ. ਡੈਵਿਡ ਹੈਮੋਂਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਿਆਨੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿੱਕਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਬੱਚੇ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦਿ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਵਿਚ ਕੈਫੀਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕਲ ਵੀ ਲਾਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਇੱਕ ਆਦਤ ਬਣ ਗਈ। ਕੁਝ
ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ
ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।
ਫਿਰ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਿੱਟਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ
ਗਿਆ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ
ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ 21 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੋਮਿਕਾ ਦੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਇੰਨਾ ਵੱਧ ਗਿਆ
ਕਿ ਉਹ ਹੈਰੋਇਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ
ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਖੁਦ
ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਬੜੂਮਾਂ
ਵਿੱਚ ਸਿਗਰਟ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਫ਼ਾਬੀ
ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਕੂਲ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ
ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੁਝ
ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ
ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁੱਕਾ ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲੱਗਾ
ਪਏ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਧਿਆਨ

ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ
ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ

ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੱਸ
ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੈਰੋਇਨ, ਸਮੈਕ ਅਤੇ
ਆਈਸ ਤਸਕਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਏਡੀਸੀਪੀ ਕ੍ਰਾਈਮ ਅਮਨਦੀਪ
ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ
ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਤਸਕਰ ਬੱਚਿਆਂ
ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਵੇਂ
ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਕਰ੍ਯੇ ਹਨ।

ਜਲੰਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੁਲ ਦੇ

ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਪਾਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਹ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰ ਅਤੇ ਵਫ਼ਦਾਰ ਗਾਹਕ ਕੌਡ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਢੱਧ ਦੇ ਬੂਝਾਂ 'ਤੇ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੰਕ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਥਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

‘ਲੋਕਾਂ’ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਤੋਜ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰਨ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿਰੁੱਧ
ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਸਿਰਫ ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ
ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ
ਪਛਾਣਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ
ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ
ਲਈ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ
ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ
ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਓ, ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾਓ

ਜਾਰਗਾਨ ਐਂਡਰਿਊਜ਼
ਚਾਰਜ ਡੀ ਅਫੈਅਰਜ਼,
ਅਮਰੀਕੀ ਅੰਬੈਸੀ, ਨਵੀਂ ਇੰਡੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਮੁੜ੍ਹਤ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਗਲ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਆਵਾਸ) ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁਠ ਬੋਲਦੇ ਹੋ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਗੈਰ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਫੜੇ ਜਾਣਗੇ

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ 2025 ਵਿਚ ਫਰਵਰੀ 2024 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 94 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਵਿਚ 627 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਫੜੇ ਜਾਵੇਗੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੀਜ਼ਾ ਧੋਖਾਧੜੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਜਾਲੀਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਝੁਠੀਆਂ ਅੜਜ਼ੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਆਦ ਖਤਮ

ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਵਸਥਾ (ਸਿਸਟਮ) ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਵੀਜ਼ਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੱਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋਵੜਨ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਜੋ ਲੋਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਯਾਤਰਾ (ਡੈਂਕੀ) ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਟੈਲ ਤੇ ਅਪਾਰਾਧਿਕ ਗਹੋਰ ਅਕਸਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲਾਂ ਜਥੜੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਭਾਵ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਚ ਪਾਉਂਦੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਭ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਦੇਸ਼

ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਦਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸੋਖਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸਲਾਮਤੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹਨ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਗੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਵਾਗਤ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਹੈਪੋ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਚਾਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮੈਕਲੋਡਗੰਜ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

0 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ 20 ਕਾਰਡੂਸਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋ 32 ਬੋਰ ਪਿਸਤੌਲ ਬਗਮਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਐਂਟੀ-ਗੈਂਗਸਟਰ ਫੌਰਸ (ਏਜੀਟੀਐਫ) ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਟ੍ਰੈਨਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਹੈਪੋ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਚਾਰ ਸਥਾਈਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਡਾਈਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ), ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਪੁਲਿਸ ਜਾਦਵ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਟ੍ਰੈਨਰ ਹੈਪੋ ਗਿਰੋਹ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਹੈਪੋ ਗਿਰੋਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈਂਡਲਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟਾਰਗੋਟ ਕਿਲੰਗਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਆਦਿ ਸਮੇਤ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੀ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੋਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ 20 ਕਾਰਡੂਸਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋ .32 ਬੋਰ ਪਿਸਤੌਲ ਬਗਮਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰੇਆ ਮਾਚੂਡੀ ਅਰਟੀਗਾ ਕਾਰ (ਪੀਬੀ-01-ਡੀ-2996), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈਂਡਲਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟਾਰਗੋਟ ਕਿਲੰਗਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ।

ਮੇਖ - (ਜਨਮ 14 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਮਾਣ-ਇੱਜਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਚਿੜ੍ਹਚਿੜ੍ਹਪਨ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਬਣਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨ-ਮੁਟਾਵ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣੇਗਾ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਘਰਾਉ ਨਾ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੱਕਾ ਰੱਖੋ, ਉਹ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਬਿ੍ਖ - (ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 14 ਮਈ) ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਜਿਆਦਾ ਭੱਜ-ਦੇੜ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਨਗੇ। ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਸੁੱਭ ਕੰਮ 'ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਣ-ਇੱਜਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਖਰਚ ਵੀ ਵਧਣਗੇ। ਕਤ ਰਕੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਰੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਨਦੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਕੰਮੀਅਤ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੱਗਲਾਂਬਾਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਥੁਨ - (ਜਨਮ 15 ਮਈ ਤੋਂ 14 ਜੂਨ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਆਦਾ ਦੇੜ-ਭੱਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਖਰਚ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਧਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਤਾਨ ਪੱਖੋਂ ਚਿੰਤਾ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇਗੇ। ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸੋਕੇ ਮਿਲਣਗੇ, ਪਰ ਜਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਭ ਘੱਟ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ

ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨਾ 2025

ਰਸੀਫਲ ਜਾਂ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਡੀਆ ਰਚੀ ਕੀਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਪਰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਾਲਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਵੀ ਸਕਣ। -ਸੰਚਕ

ਸ੍ਰੀ ਸਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਕਰਕ - (ਜਨਮ 15 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ) ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਫਲ ਮਿਲਣਗੇ। ਹੋਸਲਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਚੇ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਨ ਇੱਜਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਬੰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜਾ ਕੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਿ੍ਖ - (ਜਨਮ 16 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 15 ਅਗਸਤ) ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਰਾਮ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦੇੜ-ਭੱਜ ਜਿਆਦਾ ਰਹੇਗੀ। ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਰਹੇਗਾ, ਪਰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਹੀ ਧਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਫਿਕਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ-ਮਾਣ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਕੋਵਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿੱਦਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਅਤੇ ਆਸ ਮੁਤਾਬਕ ਫਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਜੋਤਸੀ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਨਾ ਲਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦਿਓ।

ਕੰਨਿਆ - (ਜਨਮ 16 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 14 ਸੰਤੰਬਰ)

ਬਣਨਗੇ। ਘਰ ਦੀ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿੱਤਰ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਗੇ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਉਤੇਜਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਗੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ। ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ੁੱਭ ਸਮਾਚਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ, ਵਿਹਾੜੇ ਕੰਮ ਬਣਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਮਕਰ - (ਜਨਮ 14 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 12 ਜਨਵਰੀ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਬਾਹਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਤੰਤੀ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਰਹੇਗਾ। ਅਚਾਨਕ ਖਰਚ ਵੀ ਵਧਣਗੇ। ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮਨ-ਮੁਟਾਵ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਧਨ ਲਾਭ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘੱਟ ਮਿਲਣਗੇ। ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਵੋ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਠੀਕ ਹੋਣਗੇ। ਨਿੱਤਨੇਮ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁੱਭ ਰਹੇਗਾ।

ਕੰਭ - (ਜਨਮ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 11 ਫਰਵਰੀ) ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਧਨ ਲਾਭ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਦਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਨ-ਇੱਜਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਢੁਜ਼ਲ ਦੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਗੁਰਜ਼ ਕਰੋ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਰਵਵਣ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਬਿ੍ਬੀਚਕ - (ਜਨਮ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 13 ਨਵੰਬਰ) ਸਥਾਨ ਬਦਲਾਵ, ਦੂਰ ਨੌਜ਼ੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ, ਕਾਰਜ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਆਰਾਮ ਘੱਟ ਅਤੇ ਭੱਜ-ਦੇੜ ਜਿਆਦਾ ਰਹੇਗੀ। ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਘਰੋਲੂ ਉਲੱਝਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਅਸਾਂਤ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਖਰਚ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੇੜ-ਭੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਨਗੇ। ਨਵੇਂ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਸ਼ਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੋਹੜੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰੋ, ਖੁਦ ਵੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੋ।

ਧਨ - (ਜਨਮ 14 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 13 ਦਸੰਬਰ) ਇਸ ਸਮੇਂ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਨ ਵਧੇਰੀ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਣ ਨਾਲ ਮਾਣ-ਇੱਜਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੀ। ਵਣਜ-ਵਪਾਰ/ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਆਰਾਮ ਘੱਟ ਅਤੇ ਕੱਤ-ਭੱਜ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਜਾ ਕੇ ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਉ।

*****

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਮਾ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ

ਬੋਸਟਨ : ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕੌਸਟਾ ਰੀਕਾ ਡਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਜੀ ਹਾਂ, ਬੋਸਟਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਬਰਾਇਨ ਮਰਫ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਫਰਸਤੂਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਹ-ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਐਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਫਰਸਤੂਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੱਗਲਾਂਬਾਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਜਰੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ)

ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਮੁਟਾਵ ਰਹੇਗਾ। ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵੱਖਦੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਦਾ ਯੋਗ ਵੀ ਸੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਨ-ਮਿਤੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੁਹੜੇ ਵੱਖਦੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਰੱਗਲਾਂਬਾਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਜਰੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ)

ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਮੁਟਾਵ ਰਹੇਗਾ। ਸਹਾਨ ਬਦਲੀ ਦਾ ਯੋਗ ਵੀ ਸੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਨ-ਮਿਤੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੁਹੜੇ ਵੱਖਦੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਰੱਗਲਾਂਬਾਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਜਰੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ)

PANJAB TIMES (EST 1965)

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਛੋਨ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :

FOR SUBSCRIPTION
(PLEASE TICK ONE RELEVANT BOX)

6 MONTHS ---- £95

1 YEAR ---- £180

ਪਰਿਵਰਤੇ ਦਾ ਚੰਦਾ ਕੈਰੀਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਵੀਜ਼ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਛੋਨ ਕਰੋ। ਚੰਦਾ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤੇ ਢਾਕ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕੁਪਨ ਭਰ ਕੇ ਚੈਕ ਨਾਲ ਭੇਜੋ।

NAME.....

ADDRESS.....

POST CODE.....

TEL.....

Barclays Bank details: ACCOUNT: Punjab Times Trust

ACCOUNT NO: 20853011 SORT CODE: 20-25-85

Post with payments to: SUBSCRIPTION

PANJAB TIMES BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.

or call on / WHATSAPP NO : 07966 388 388

www.panjabtimes.uk Email: Panjabtimes@aol.com

ਕਿਸਾਨੀ ਪਰਨੇ 'ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚਣੌਤੀਆਂ

ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

99142-58142

ਬੋਤੇ ਦਿਨੋਂ ਖਨੌਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੱਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਐਸ ਪੀ ਸਮੇਤ ਕੱਝ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੱਗੇ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਖਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਨਾ ਚੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ, ਉਹਦੇ ਤੇ ਵੀ ਰਲਵੇਂ ਮਿਲਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਨ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਬਲਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟਿਆ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਪੁਰਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਪੁੱਟ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਘੜਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਕੱਪੜਾ ਲੱਤਾ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਥੇ, ਕੁਲਰ, ਵਾਂਗਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਅਤੇ ਏ ਸੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਸਭ ਚੁੱਕ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੰਹ ਦਕੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਚੁੱਕਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਸਿਲੰਡਰ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆਂ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲੋ ਬਣੋ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੂੰਹ ਦਕੇ ਵਾਲੇ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵੀ ਉੱਚੇ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਟਰਾਲੀਆਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਝ ਖਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਤੰਬੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਸਮਾਨ ਜੇ ਬੀ ਸੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਾ

ਅਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੱਥੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਹਰ ਉਹ ਹੁਕਮ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀਆਂ, ਡੈਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਜਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜ ਛਾੜ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਕੌਂਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੱਟ ਕੇ ਡਕਾਰ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੋ ਇਹ ਕੁਰੱਖਤ ਵਰਤਾਰਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੇਹੱਦ ਖਤਰਨਾਕ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਸੌ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਨ ਖਾਤਰ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਂ। ਏਥੇ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੁਰ ਅਮਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੱਥੀ ਧਰਨਾ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕਦਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਗੈਰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਿਆਂ ਹੀ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰਖਿਆ ਛਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਓਥੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਜਰ ਨੂੰ ਕਬਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਉਹ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਗਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਾਂ ਉੱਪਰ ਕੱਪਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੰਢੜੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੋਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਥੇਥੇ ਖਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਇਸਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ ਧੱਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬੇਠੇਗਾ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਹਰ ਸੂਬਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਵਰਗ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਚੰਡ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਐਨੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਰੀ, ਬਲਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਹੀ ਚੁੱਕਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਰੀ ਭਾਵ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੰਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਬਚਲਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਥੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਕੰਡਿਆਲੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

2027 ਦਾ ਵਰਾ ਛੜ੍ਹੋ ਮਾਰਦਾ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੈਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋਖਮ ਭਰਿਆ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਲੈ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ

ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਕਰਕੇ ਗੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਹੋਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਬਚਪਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਤਨ ਹੋਣਾ ਤਹਿ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਨਾਜ਼ਕ ਦੰਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਰਮੁੱਖ ਵਰਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਬਗੈਰ ਮਤਲਬ ਤੋਂ ਨਾਜ਼ਗੀ ਗਲ ਪਾਉਣੀ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨਾਜ਼ੀਪੁਣੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਪਰਦਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅੰਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪਿਛਲੇ 77 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੱਥੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਹਰ ਉਹ ਹੁਕਮ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀਆਂ, ਡੈਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਜਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜ ਛਾੜ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਕੌਂਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੱਟ ਕੇ ਡਕਾਰ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਹਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਰੇ ਕਾਰਜ-ਕਾਲ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਨਖਿੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੰਰ ਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣਗੇ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੁਰਤਿ (ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਧਿਆਨ) ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸੰਸਾਰਕ ਡਰ ਮੁਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਾ-ਬਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। “ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੇ ਪਤਿ ਉਗਵੈ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਭਉ ਖਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੁ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲ-ਗਇ ॥ 4॥ 10॥ ਅੰਗ 18”। ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਨ ਰੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਭਾਵ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਸਤਤਿ ਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। “ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਕਰਨ ਆਘਾਨੇ ॥ ਅੰਗ 286”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬਚਨਾਂ ਨੇ ਗੁਣਹੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਰ ਦਿੱਤਾ! “ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਨਿਹਗੁਣ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 406”। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣਾਵੇ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ। “ਹਉ ਮਨੁ ਤਨੁ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਿਸੁ ਦੇਈ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਸੁਣਾਏ ॥ ਅੰਗ 572”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਚਨ ਹਨ, ਜੇਹੜਾ ਮਨੁਖ ਇਹ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁਖ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਜਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। “ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋ ਬੋਲੈ ਸੋ ਮੁਖਿ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਦਾਲ ਜਦਾਬ

ੴ. ਤਰਜੋਕ ਸਿੰਘ ਸਹੇਤਾ, ਬੰਡਰ ਬੇ, ਕੈਨੇਡਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵੈ ॥ 2॥ ਅੰਗ 494”। ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਵੀ ਅਟੱਲ ਹੈ; ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੱਬਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰ ਚੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਸਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ। “ਗੁਰ ਕਾ ਬਚਨੁ ਬਸੈ ਜੀਅ ਨਾਲੇ ॥ ਜਲਿ ਨਹੀਂ ਡੂਬੈ ਤਸਕਰ ਨਹੀਂ ਲੇਵੈ ਭਾਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਜਾਲੇ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 679”। ਸੰਤ (ਗੁਰੂ) ਦੇ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ‘ਚ ਮੰਡ ਹਨ। “ਸੰਤ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਮਨਹਿ ਮੰਤ ॥ ਅੰਗ 987”। ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ (ਬਿਰਹੋਂ ਦੇ) ਤੀਰ ਖੁੱਭ ਗਏ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤੰਢ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਰਾਈ ਪੀੜ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? “ਅੰਤਰਿ ਪਿਆਸ ਉਠੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇਰੀ ਸੁਣਿ ਗੁਰ ਬਚਨ ਮਨਿ ਤੀਰ ਲਗਈਆ ॥ ਮਨ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਹੀ ਜਾਣੈ ਅਵਰੁ ਕਿ ਜਾਣੈ ਕੇ ਪੀੜ ਪਰਈਆ ॥ 1॥ ਅੰਗ 835”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੋ ਤੇ ਸੰਗਤਿ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੋ। “ਹਰਿ ਸਿਮਰਹੁ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸਮਾਰਹੁ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਜਨ ਭਾਉ ਕਰੇ ॥ 1॥ 3॥ 21॥ ਅੰਗ 1186”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਉਂਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣ ਕੇ ਧਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਡਰਾਉਣੇ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਸਕੀਦਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁੱਡਦਾ। “ਅਵਰੁ ਉਪਾਉ ਨ ਕੋਈ ਸੂਝੈ ਨਾਨਕ ਤਰੀਐ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ॥ 4॥ 3॥ 21॥ ਅੰਗ 1400”।

ਸਾਧ (ਗੁਰੂ) ਦਾ ਬਚਨ ਵੀ ਅਟੱਲ ਹੈ; ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਨਿਹਚਲ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਜਨ ਬਚਨ ਨਿਹਚਲੁ ਗੁਰ ਸਾਧਾ ॥ ਅੰਗ 1101”। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜਾ ਬਚਨ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਉਹ ਘੁੱਟ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। “ਬਚਨੁ ਗੁਰੂ ਜੋ ਪੂਰੈ ਕਹਿਓ ਮੈਂ ਛੀਕਿ ਗਾਂਠੀ ਬਾਧਾ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 1204”। ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਕਮਾ ਕੇ ਅਟੱਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਨੰਠ ਭੱਜ ਮੁੱਕ ਗਈ। “ਗੁਰ ਬਚਨਾਤਿ ਕਮਾਤ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਤਹੂ ਧਾਇਓ ॥ ਅੰਗ 1214”। ਜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ਤੇ ਪੰਜ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰੋ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦੁਆਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। “ਬਚਨੁ ਗੁਰ ਰਿਦਿ ਧਰਹੁ ਪੰਚ ਭੂ ਭਸਿ ਕਰਹੁ ਜਨਮੁ ਕੁਲ ਉਪਰਹੁ ਦ੍ਵਾਰਿ ਹਰਿ ਮਾਨੀਅਹੁ ॥ ਅੰਗ 982”। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਸਾਰੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਵਿਅਰਥ ਹਨ। “ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਮਨਿ ਬਚਨ ਨ ਭਾਏ ਸਭ ਫੋਕਟ ਚਾਰ ਸੀਗਾਰੇ ॥ 3॥ ਅੰਗ 983”। ਅਸਲ ਸਿੰਗਾਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਨ (ਗੁਰਮੰਡ) ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮੇਰਾ ਸਾਜ ਸਿੰਗਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ; ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਰ ਗਿਆ ਹੈ। “ਜੇ ਤਉ ਬਚਨੁ ਦੀਓ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਤਉ ਮੈ ਸਾਜ ਸੀਗਰੀਆ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 1213”। ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਦੀ ਐਨੀ ਮਹਿਮਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੂਪ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। “ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਬਚਨ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਧਰੁ ਮੁਕਤਿ ਜਨਾਵੈਗੇ ॥ 5॥ ਅੰਗ 1309”। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੜ੍ਹ ਕਰ ਕੇ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਟਿਕਾਓ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖਾ ਜਨਮ ਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰ ਲਓ। “ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਕਰਨ ਸੁਨਿ ਧਿਆਵੈ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 1263”। ਹੋ ਮੇਰੇ ਮਨ! ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪ, ਸਿਵ ਜੀ, ਉਸ ਦੇ ਗਣ, ਸਿੱਧ, ਸਾਧਿਕ, ਦੇਵ, ਦੈਤ ਤੇ ਤੇਤੀ ਕਰੋਤ ਦੇਵਤੇ, ਉਸ (ਗੁਰੂ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਕੰਨੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਤਰ ਗਏ ਹਨ। “ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪੁ ਮੰਨ ਰੇ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੇਵ ਸਿਵ ਸਾਧਿਕ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਗਣ ਤਰਹਿ ਤੇਤੀਸ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੁਣਿ ਕੰਨ ਰੇ ॥ ਅੰਗ 1401”। ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ (ਮੰਡ) ਜਪ; ਇਹੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਅਸਲੀ ਭਗਤੀ ਹੈ। “ਗੁਰ ਕਾ ਬਚਨੁ ਜਪਿ ਮੰਤੁ ॥ ਏਹਾ ਭਗਤਿ ਸਾਰ ਤਤੁ ॥

VACANCY FOR RELIGIOUS WORKER ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਤਥਾਲਾ ਵਾਦਕ ਦੀ ਲੋੜ

Job Title: Religious Worker (Sikh Faith) **Location:** Derby, UK
We are seeking a dedicated and knowledgeable individual to serve as a Tabla (Drum player) (Religious Worker) within the Sikh faith. This role involves supporting the spiritual, cultural, and community needs of the local Sikh congregation and promoting Sikh teachings and values.

Key Responsibilities:

- * Perform and assist in religious ceremonies, including Kirtan, Ardas, and Paath.
- * Provide guidance and support to members of the congregation in matters of faith and spirituality.
- * Organise and lead educational sessions on Sikh principles and practices.
- * Assist with the preparation and serving of Langar.
- * Promote community outreach and interfaith engagement.
- * Support the maintenance of the Gurdwara and ensure adherence to Sikh customs and traditions.

Person Specification:

- * Must be a practicing member of the Sikh faith.
- * Proficiency in reading and understanding Gurmukhi and Sikh scriptures (Guru Granth Sahib Ji).
- * Experience in conducting Sikh religious ceremonies.
- * Strong interpersonal and communication skills.
- * Committed to promoting Sikh values and principles.

How to Apply: To apply, please submit your application detailing your experience and motivation for this role.

Deadline for Applications: Applications must be submitted before 18-4-2025
Applications should be sent to Email: info@sgssderby.com
or delivered to the Gurdwara Sahib's Address below:

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara

1 Princes Street, Normanton, Derby. DE23 8NT. TEL: 01332 773010

PLEASE CONTACT BHAI AJIT SINGH 07533 362911

ਅੰਗ 895”। ਜਿਸ ਦਾ ਮਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਧਿਆਰੀ ਜੀਵ ਇਸੜੀ ਅੰਡੋਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੁਖ ਮਾਣਦੀ ਹੈ। “ਸਹਜਿ ਸੁਖੀ ਵਰ ਕਾਮਣਿ ਧਿਆਰੀ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮਨ ਮਾਨਿਆ॥ ਅੰਗ 1254”। ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ (ਅਜਿਹੀ) ਕੋਮਲਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਲੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ-ਰਸ ਪੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। “ਮੈਨ ਦੰਤ ਨਿਕਸੇ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਸਾਰੁ ਚਬਿ ਚਬਿ ਹਰਿ ਰਸ ਪੀਜੈ ॥ 3॥ ਅੰਗ 1324”। ਸਤਿਗੁਰ ਦਾ ਬਚਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। “ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨੁ ਬਚਨੁ ਹੈ ਨੀਕੋ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵੈਗੋ ॥ ਅੰਗ 1311”। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿ ਸਤਿ ਕਰਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। “ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸਤਿ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ਮੇਰੇ ਠਾਕਰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਰੇ ॥ 6॥ ਅੰਗ 982”। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਸਾਰੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਵਿਅਰਥ ਹਨ। “ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਮਨਿ ਬਚਨ ਨ ਭਾਏ ਸਭ ਫੋਕਟ ਚਾਰ ਸੀਗਾਰੇ ॥ 3॥ ਅੰਗ 983”। ਅਸਲ ਸਿੰਗਾਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਨ (ਗੁਰਮੰਡ) ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮੇਰਾ ਸਾਜ ਸਿੰਗਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ; ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਰ ਗਿਆ ਹੈ। “ਜੇ ਤਉ ਬਚਨੁ ਦੀਓ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਤਉ ਮੈ ਸਾਜ ਸੀਗਰੀਆ ॥ 1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 1213”। ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਦੀ ਐਨੀ ਮਹਿਮਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੂਪ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਬਚਨ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। “ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਬਚਨ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਧਰੁ ਮੁਕਤਿ ਜਨਾਵੈਗੇ ॥ 5॥ ਅੰਗ 1309”। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੜ੍ਹ ਕਰ ਕੇ ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਟਿਕਾਓ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖਾ ਜਨਮ ਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰ ਲਓ। “ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸਤਿ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥ ਮਾਣਸ ਜਨਮ ਦੇ ਹਿ ਨਿਸਾਰਹੁ ॥ ਅਮਗ 1401”।

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ

ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ 1965 ਤੋਂ ਛੱਪ ਰਿਹਾ ਹਨਦਾਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਪੇਪਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਪਰ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਢੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਪੈਂਡ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਵਾਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੌਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਜੀਵਨ ਸਾਬੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ:

01332 372 851 M: 07966 388 388

ਕਿਸਤ 27

'ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ, ਲੋਕ ਬੁਝਾਉਣ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ

- ਲੇਖਕ -

ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ

ਗੁਲਸ਼ਨ

ਸੰਪਰਕ ਲਈ:

+44 7956 302743

ਹਨ ਪਰ, ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਮਦਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਰਤਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ, ਆਉ ਵਿਚਾਰੀਏ! ਬਾਹਰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਵਣ-ਬੂਟੇ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ ਓਥੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਣ-ਬੂਟਾ ਤਾਂ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਪਰ, ਜੀਵ ਤਾਂ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸੋਝੀ ਅਨੁਸਾਰ ਏਧਰ ਉਧਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਨ'?

'ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਢੌੜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਨਗੇ' ਕਿਦਾਰੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਹਜ਼ੂਰ ਫੁਰਮਾਇਆ,

'ਕਿਦਾਰੀ! ਤੁਸਾਂ ਠੀਕ ਬੁਝਿਆ। ਵਣ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਉਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬਚਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਣਗੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਅਲੇਂ ਦੁਆਲੇ ਅਰ ਅੰਦਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹੀ ਜੀਵ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜਲ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਦੇ ਹਨ, ਅਰ ਉਹ ਜਲ ਹੈ ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜੋ ਸਰੋਵਰ ਰੂਪੀ ਗੁਰਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸਦਾ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਇਸ ਨਾਮ-ਜਲ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਟੁੱਬੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਸਾਡੀ। ਗੁਰੂ-ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੱਸ ਗਏ ਹਨ : ਆਤਸ ਦੁਨੀਆ ਖੁਨਕ ਨਾਮੁ ਖੁਦਾਇਆ। ਤਾਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੀ ਅੱਗ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਗੁਰਸੰਗਤ ਦੇ ਜੋੜ ਮੇਲ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਰਖਿਆ ਕਰੋ, ਕਰਤਾਰ ਮਿਹਰ ਕਰੋਗਾ'। ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਦਾਰੀ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਏ ਅਰ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਦੇ ਸਦਾ ਲਈ ਅਡੋਲ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਭਗਤ ਭਾਈ ਕੇਦਾਰੀ ਕਹਿ ਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉ. ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਆ- ਜਿਵੈ ਬਨ ਨੂੰ ਅਗਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਸੇ ਕੂਦ ਕੈ ਨਦੀ ਵਿਚ ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੈਨ। ਸੋ ਸੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹੈਨ। ਤੈਸੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਾਮ ਕੋਧ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਧਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਂਵਦੇ ਹੈਨ। ਸੋ ਸੀਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੈਨ। ਤੇ ਜੋ ਸਬਦ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਟੁਬਕੀ ਲੈਂਦੇ ਹੈਨ ਤਿਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਸੀਤਲ ਹੋਇ ਆਂਵਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਤੂ ਸਦਾ ਸਾਧਸੰਗਤ ਕਰਿਆ ਕਰ। ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਟਹਲ ਕਰ ਤੈਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਭਾਈ ਕਿਦਾਰੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦੁ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗੁ ਤੇ

ਦਿੜ ਕੀਤਾ। ਓਸ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੋਇਆ। 22। ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਭਗਤਮਾਲਾ ਅ. 'ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਿੰ ਜਲਤੇ ਜਗਤ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਸੜ ਰਹੀ ਹੈ)। ਮੇਹਿ ਉਧਾਰਹੁ ਕਰਿ ਨਿਜ ਭਗਤ' (ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਾਣ ਕੇ ਬਚਾਉ)। 16॥ .. ਸੁਨਿ ਕੈ ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਤਿਸ ਕਹਯੋ (ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ)।

'ਸਗਲ ਬਿਕਾਰਨ ਤੇ ਬਨ ਦਹਯੋ (ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਬਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨੇ ਸਾਡਿਆ ਹੈ)। 17॥ ਜਿਮ ਦੌ ਲਗਯੋ ਮਹਾਂ ਸਭ ਬਨ ਕੋ (ਪਰ, ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ 'ਚੋ')।

ਫਾਂਧ ਜਾਤ ਮ੍ਰਿਗ ਕਰਿ ਬਲ ਤਨ ਕੋ (ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ)।

ਮਹਾਂ ਤੁਪਤ ਤੇ ਸਲਿਤਾ ਮਾਂਹੀ (ਅੱਗ ਦੇ ਸੇਕ ਤੋਂ, ਨਦੀ ਵਿਚ)।

ਜਾਇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਹਿ ਸੁਖ ਬਹੁ ਪਾਈ

(ਪੈ ਕੇ ਸੁਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ)। 18॥

ਤਿਮ ਜਗ ਜਲਤ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਤਿਆਗੇ (ਤਿਵੇਂ ਸੜ ਰਹੇ ਜਗਤ ਵਿਚੋਂ ਜੋ)।

ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤ ਸੇਵਾ ਲਾਗੇ

(ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)। ..

ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੋ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਨਿ

(ਅਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ)।

ਗਯਾਨ ਸੀਤ ਲਹਿ ਮੋਹ ਨਿਵਾਰਨਿ' (ਗਿਆਨ ਸੀਤਲਤਾ ਨਾਲ ਵਿਕਾਰੀ ਸੇਕ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)। 19॥

ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਕਿਦਾਰੀ (ਗੁਰਉਪਦੇਸ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈ ਕਿਦਾਰੀ)।

ਦਿੜ ਕੀਨਸਿ ਉਰ ਬਹੁ ਨਿਰਧਾਰੀ (ਦਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਲਗਾ)।

ਭਾਈ ਦੀਪਾ, ਨਾਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਬੂਲਾ

ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜੀਉਤੇ -ਦੇਉ ਖਾਨਦਾਨ

ਦੇ ਭਾਈ ਦੀਪਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨਾਰਾਇਣ ਦਾਸ

ਤੇ ਭਾਈ ਬੂਲਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਰ

ਸਾਹਿਬ ਆਏ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ

ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਗਤੀ

ਕਰਨੀ ਉੱਤਮ ਹੈ, ਉਹ ਕਰੋ, ਜੀਵਨ ਸਫਲ

ਹੋਵੇਗਾ। ਏਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, 'ਪਾਤਸ਼ਾਹ

ਜੀ! ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਗਤੀ ਵੀ ਹੈ?' ਗੁਰਦੇਵ

ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

'ਹਾਂ, ਭਾਈ! ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਨਵਹਾ ਭਗਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ

ਨੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮਾ-ਭਗਤੀ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ

ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਭਗਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

'ਹਾਂ, ਭਾਈ! ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਨਵਹਾ ਭਗਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ

ਨੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮਾ-ਭਗਤੀ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੇਮ

ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਭਗਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

'ਹਾਂ, ਭਾਈ! ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਨਵਹਾ ਭਗਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ

ਨੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮਾ-ਭਗਤੀ ਹੈ।

'ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ! ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਧਨ ਹੈਨ?' ਦੀਪਾ ਜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

'ਹਾਂ, ਭਾਈ! ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਵੈਰਾਗ, ਜੋਗ, ਗਿਆਨ ਅਰ ਭਗਤੀ ਰਾਹੀਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਦਾ

ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੈਰਾਗ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਤਿਆਗ

ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਵੈਰਾਗੀ ਹੈ; ਜੋਗ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ

ਸਰੀਰਕ ਅਰ ਸੁਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਠਿਨ ਸਾਧਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਜੋਗੀ

ਹੈ; ਗਿਆਨ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਗਿਆਨੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ ਅਰ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਵਿਚ

ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਬਿਧੀ ਨਾਲ ਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਜਾ ਆਦਿ

ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਭਗਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਪਰ, ਗੁਰੂ-ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਡੱਕੇ ਦੀ ਚੋਟ ਨਾਲ

ਕਿਹਾ, ਮਨ ਰੇ ਸਾਚੀ ਖਸਮ ਰਜਾਇ। ਜਿਨਿ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਾਜਿ ਸੀਗਾਰਿਆ ਤਿਸੁ

ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਇ। ਭਾਵ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਾਜਣਾਰ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਚਲਨਾ ਅਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਸਰਬੋਤਮ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਧਾਰਮਕ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰਹ ਵਿਚਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਸਭ ਛਿੰਠੀ ਟੋਕ ਵਜਾਇ'। ਵੇਖੋ, ਇਹ ਸਭ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ

ਧਾਰਮਕ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਮਨੁ ਖਾੜ੍ਹ ਮਾੜ੍ਹ ਨੂੰ ਇਸੂਨ੍ਹਾਂ

ਵੈਰਾਗ, ਜੋਗ, ਗਿਆਨ ਅਰ ਅਵਤਾਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਕਰਤਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਾ ਸਮਰਪਤ

ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਰਤੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਹੀ ਉੱਤਮ ਮਾਰਗ

ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਹਜ-ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ-ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵੈਰਾਗ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ

ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੰਸਾਰੀ ਝੰਮੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਰਹਿਆਂ। ਜੋਗ ਤੋਂ ਭਾਵ ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਦੀ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਚੁਡਨਾ; ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬੇਦਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਆਦਿ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰਮਤ ਨੂੰ ਸੁਣਣਾ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਕਮਾਉਣਾ ਅਰ ਭਗਤੀ

ਤੋਂ ਭਾਵ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੀ ਨੋਧਾ-ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਹੈ। ਦੀਪਾ, ਨਾਰਾਇਣ

ਦਾਸ ਅਤੇ ਬੂਲਾ ਜੀ ਨੇ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਮੱਥਾ

ਟੇਕਿਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ! ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰੱਖਣੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਚੱਲ ਸਕੀਏ'। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਿਹਾ,

'ਕਰਤਾਰ ਚਿਤ ਆਵੇ'!

ਉ. ਏਕ ਭਗਤਿ ਹੈ ਦੁਜਾ ਨੋਧਾ ਭਗਤਿ ਹੈ।

ਤੇ ਭਗਤਿ ਏਹੁ ਹੈ ਜੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਆਮੀ

ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਹਿੱਤਰ ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਨਿਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ
ਜਨਮ ਦਿਨ
ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
- ਲੇਖਕ -
ਭਗਵਾਨ ਸਿੱਖ ਜੋਹਲ

Email: bhagwansinghjohal@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਉਹ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਹਰ ਵਿਦਵਾਨ ਖਾਹਿਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਰ ਫੁਰਮਾਨ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸਰਬ-ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਉਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਲਿਬ ਨੇ 1927 ਈ: ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਵਜੀਏ ਸਾਹਿਤ ਦੱਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਹੋਣਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 1933 ਈ: ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਐਮ.ਏ. ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖੂਬ ਨਾਮਣਾ ਖੱਠਿਆ।

ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਲਿਬ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਕੀਤਾ। 1940 ਈ: ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇ: ਤਾਲਿਬ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਖੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਆਂਚੰਭ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੇ: ਤਾਲਿਬ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਤੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਕਾਇਲ ਸਨ। 1969 ਤੋਂ 1973 ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਅਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਤ ਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਨਾਰਸ ਹਿਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਅਰ ਲਈ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਲਿਬ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਸਲ ਆਫ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਰਿਸਰਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੇ: ਤਾਲਿਬ ਨੂੰ ਇਸ ਰੱਲ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਯਾਦਚਾਰੀ ਕਾਰਜ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲੀਂ ਨਿਭਾਇਆ।

ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਲਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਯਾਦਚਾਰੀ ਕਾਰਜ 1976 ਈ: ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਆਂਚੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 1985 ਈ: ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਵਜੋਂ ਪਦਮ-ਭੂਸ਼ਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਖ ਤਾਲਿਬ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਸਲ ਆਫ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਰਿਸਰਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੇ: ਤਾਲਿਬ ਨੂੰ ਇਸ ਰੱਲ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਯਾਦਚਾਰੀ ਕਾਰਜ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲੀਂ ਨਿਭਾਇਆ।

28 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ
ਤਾਂ ਏਹੁ ਵਚਨ ਸੁਣ ਕੈ ਸਭੇ ਸਿਖ ਨਰਾਇਣ
ਦਾਸ ਥੀਂ ਆਦਿਕ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਟਹਲ
ਕਰਨ ਲਗੇ ਤੇ ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਹਿੜ੍ਹ
ਕੀਤੇਨੇ। ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਉਧਾਰੁ ਹੋਆ। 23 ||
ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਭਗਤਮਾਲਾ
ਅ. 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀਹਿ ਨਿਜ ਸੁਆਮੀ
(ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਆਮੀ ਜਾਣੇ)।
ਸਕਲ ਸ਼ਕਤਿ ਯੁਤ ਅੰਤਰਜਾਮੀ (ਜੋ ਸਰਬ
ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਹੈ)। 36 ||
ਆਪ ਬਨਹਿ ਦਾਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੀ
(ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਣੇ)।
ਪਤਿਬਰਤਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਬਡੇਰੀ
(ਪੂਰਨ ਪਤੀਬਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਾਂਗ)।
ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭਿ ਅਰਪਹਿ ਪਤਿ ਕੋਂ
(ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਆਦਿ ਕਰਤਾਰ ਨੂੰ
ਅਰਪੇ)।
ਪਾਗਾਰੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਚਿਤੁ ਕੋਂ
(ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੇ)। 37 ||
ਪਤਿ ਰਜਾਇ ਮਹਿ ਰਾਜੀ ਰਹੈ
(ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਹੇ)।
ਬਿਛੂਰੈ ਨਿਤ ਮਿਲਬੇ ਕੋਂ ਚਹੈ

(ਸਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹਿਣਾ ਲੋਚੇ)। ..
ਜੋ ਤਿਸ ਪਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਣਾਵੈ
(ਜੋ ਉਸ ਪਤਿ ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਵੇ)।
ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋਂ ਲਾਵੈ
(ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ
ਕਰੇ)। 39 ||
ਸੁਨਿ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਬਾਕ ਸੁਹਾਏ (ਗੁਰਦੇਵ
ਜੀ ਦੇ ਸੁਖਦਾਈ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ)।
ਤੀਨਹੁ ਭਗਤ ਭਏ ਸੁਖ ਪਾਏ
(ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਭਗਤ ਹੋ ਗਏ)।
ਸਤਿਸੰਗਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਾਗੇ
(ਗੁਰਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗੇ ਅਰ)।
ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋ ਮਨ ਜਾਗੇ
(ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਬਣ
ਗਿਆ)। 40 || 12 || ਰਾਸਿ ਪਹਿਲੀ
ਜ਼ਿ ਵਸਫਸ ਜਬਾਨ-ਇ ਦੋ ਆਲਮ ਕਸੀਰ,
ਬਵਦ ਤੰਗ ਪੇਸ਼ਸ਼ ਫ਼ਜ਼ਾ ਇ ਜ਼ਮੀਰ। 60 ||
(ਗੁਰੂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ (ਵਾਡਿਆਈ
ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਦੋਹਾਂ ਜਹਾਨਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ
ਅਸਮਰਥ ਹੈ, ਆਤਮ-ਮੰਡਲ ਦੀ ਉਡਾਰੀ
ਵੀ ਤੰਗ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।) ਗੰਜ ਨਾਮਹ, ਭਾਈ
ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ

ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੇ: ਤਾਲਿਬ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਾਰੀ ਹਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਰਹ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਾਰੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਕਬਾਵਾਂ, ਬਾਬਾ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀਵਨ-ਵਾਰਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਆਦਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੇਕਾਂ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਲੇਖ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ।

ਸੁਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਝਕੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀਮਾਲ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਈ: ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਨੌਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਆਪ ਗਈ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸੁਹਿਰਦ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਫੌਰੈਸਟ ਗੇਟ ਵਿਖੇ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੱਖ (ਪਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ) ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

1 Vacancy for Religious Worker (Tier 5) at Ramgarhia Sikh Gurdwara, Forest Gate, London E7 9QX

Job requirement: Applicant must have relevant experience in a similar role and must be capable to perform all religious ceremonies according to the Sikh Rehat Maryada. Knowledge and understanding of Sikh religion and Sikh way of life. Good written and oral command of Punjabi language.

Duties & responsibilities:

To undertake non-pastoral work and support activities to assist the Minister of Religion (Head Priest) as and when required at all religious duties within the organisation.

Duties include reading of the Sri Guru Granth Sahib Ji, singing hymns, saying prayers, participating in weekly diwans to support the activities of the Gurdwara.

Performing Akhand Path, Sehaj Path, saying daily prayers from Sri Guru Granth Sahib ji.

Perform kirtan using instruments like, tabla and harmonium.

Co-ordinate all religious programs and events in promotion of Sikh way of life. Assist with the preparation and serving of Langar.

Undertake any other reasonable

religious duties/activities in pursuing the organisation's religious programs. **PS** – This is not a **Pastoral** role and duties will not include leading a congregation.

Salary: According to UK Employment Law and National minimum wage for a minimum of 30 hours a week.

Employee Benefits: Free Food and accommodation will be provided by the Gurdwara Sahib.

Other requirements: Applicant has to be a UK resident or must have the right to work in the UK. Must be able to provide references from previous employers. The successful applicant will be required to abide by the Sikh moral codes of conduct and practice.

Closing date 18th April 2025.

For more information, please contact the General Secretary (6:30pm - 8:00pm - Mon to Fri) on 020 8552 9494.

Interested candidates please send your application /CV to the Gen. Secretary on the address below or email to:

rsgtemple@yahoo.co.uk

RAMGARHIA SIKH GURDWARA

10-16 Neville Road, Forest Gate, London, E7 9QX. Tel: 020 8552 9494

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਕਰ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਣ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੋਂ ਨਿਭਾਂਗ ਗਏ-

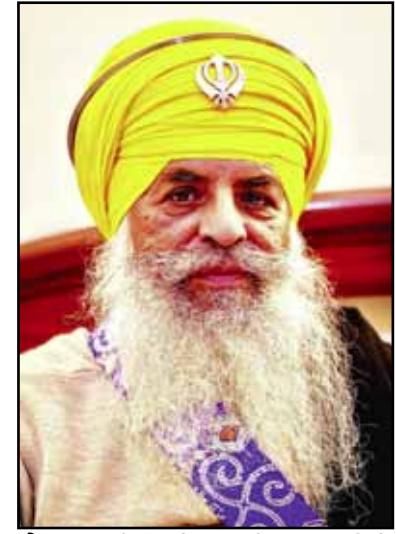
ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੌਦੀ ਉਸਰੱਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜੁਝਾਰੂ ਜਨਨੈਲ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਬਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਜਦ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਜ਼ਦੋਜ਼ਾਹਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਤਾਂ ਨਿਰਸਦੇਹ ਆਪਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਉਹਨਾਂ ਚੰਦ ਕੁ ਸਿਰਲੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਦੀ ਕੜੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸਾਈ ੧੯੮੮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਲਦੀ ਚਿਖ ਉੱਤੇ ਖੜਕੇ ਸੌਂਗ ਖਾਪੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਵਾਪਿਸ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਰਤਣਗੇ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਛੁੱਲ੍ਹੇ ਲਹੂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਰ-ਦਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ ਤਾਅ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਚਨਾਂ ਉੱਤੇ ਡੱਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ (ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ) ਸੰਘਰਸ਼ ਰੱਤ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਅੱਖਿਆਂ ਘੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਅਨੇਕ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹਕੂਮਤ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਆਪ ਜੀ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾਤਾ ਵੀ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਖਾੜਕੁ ਸਫ਼ਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਅਤੇ ਖਾੜਕੁ ਸਫ਼ਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਜਿਉਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਤਿ ਮਿਠਬੋਲੜੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਜਿਉਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਵਿਚਰਨਾ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਹਰ ਦਮ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਖਾਸ ਗੁਣ ਸੀ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਨ ੧੯੪੪ ਵਿੱਚ
ਬਾਪੂ ਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ
ਦੇ ਘਰ ਸੁਰਖੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮਾਝੇ ਦੇ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਸਬੇ ਪੱਟੀ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ
ਦਾਸੂਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ
ਆਪਣੇ ਸੱਤੋਂ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਥੇ
ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਭਾਈ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਆਪ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੇ
ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ “ਵੀਰ ਜੀ” ਕਹਿ
ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ
ਬਾਪੂ ਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਛਲੀਆਂ
ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਨਾਲ
ਜੁਤਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿਲ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਮੌਝ
ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦ ੧੯੭੪ ਵਿੱਚ ਆਪ
ਜੀ ਦਾ ਮੇਲ ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ
ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਖੰਡ
ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ
ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ
ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ ਇੰਡੀਆਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ
ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਿਆ
ਕਰਦੇ ਸਨ। ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਲੈਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੇ ਐਸਾ
ਪਲਟਾ ਖਾਧਾ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਸੁਆਸ-
ਸੁਆਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ
ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਆਖਰੀ ਸਾਹਮਣੇ
ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ੧੯੭੪ ਤੋਂ
ਲੈਕੇ ੧੯੭੮ ਤੱਕ ਆਪ ਜੀ ਭਾਈ ਫੌਜਾ
ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮਾਝੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਚਲਦਾ
ਵਹੀਰ ਨਾਮੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ।
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ
ਮਿਲਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸੰਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ
ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਕਈ ਸਿੰਘਾਂ
ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਾਹੁਲ ਲਈ ਅਤੇ
ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਕੇ
ਜਾਣੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ
ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਸੁਲਖਣ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ,
ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰੋਕੇ, ਭਾਈ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਭਾਈ
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਰੰਗਾ ਆਦਿਕ
ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

੧੯੭੮ ਦਾ ਵਿਸਾਖੀ ਕੰਡ ਹੋਇਆ
ਜਿਸਨੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਜੁਟੇ ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਗੀ-ਸਾਥੀ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮੁਹਾਣਾਂ ਦਾ ਰੁਖ
ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿੱਤਾ।
ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾ
ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ “ਬੱਬਰ
ਖਾਲਸਾ” ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ,
ਨੇ ਹਵਾਵਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਰੁਖ ਮੌਜ਼ਿਆ ਕਿ
ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਅਸ਼-ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੋ।
ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਸੰਕੋਚ ਇਹ ਗੱਲ
ਮੰਨਣੀ ਪਈ ਕਿ ਸਿਰਲੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ
ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ
ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਵੇਂ
ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਆਪਣੇ ਹੋਰ
ਸਾਥੀਆਂ, ਭਾਈ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ,
ਭਾਈ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ,
ਭਾਈ ਸਖੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਅਨੇਖ

ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਆਦਿਕ ਜੁਝਾਰੂਆਂ ਨਾਲ
ਰਲਕੇ ੧੯੮੮ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਪਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ
ਗਏ ਸਨ ਐਪਰ ੧੯੮੯ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰਾਂ ਦੀ
ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਨਿਰਜਣ ਸਿੰਹ
ਆਈ. ਏ.ਐਸ ਉੱਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਕੱਤਰੇਤ
ਵਿੱਚ ਵਡ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਉਹ ਆਪ ਬਚ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸਦਾ ਭਰਾ
ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਨਿਰਜਣ
ਸਿੰਹ ਨਰਕਧਾਰੀ ਗਰਬਚਨੇ ਦੇ ਅਤਿ
ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਕਾਂਡ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੰਦਿਆਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਭਾਈ
ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ
ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣਾ
ਘਰ-ਬਾਰ, ਨੌਕਰੀ, ਬਾਲ-ਬੱਚਾ ਤਿਆਰ
ਕੇ ਰੂਪੇਸ਼ ਜੀਵਨ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ
ਲਿਆ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ
ਡਿਪਟੀ ਮੁਖੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ,
ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ (ਮੌਜੂਦਾ
ਮੁਖੀ), ਭਾਈ ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ, ਆਦਿਕ
ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਹਿਮ
ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦੀ
ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ। ਦੂਸਰੀਆਂ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾਲਾਪ,
ਜਥੇਬੰਦਕ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕਾਇਮ
ਰੱਖਣਾ, ਨਵੇਂ ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ
ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ
ਰਹੀ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘਾਂ
ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ।
ਜਥੇਦਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨਾਲ ਆਪ
ਜੀ ਦਾ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਸਨੇਹ ਸੀ।
ਵੱਡੇ ਕੱਦਵਾਰ ਖਾੜਕ ਲੀਡਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬੁੱਧਸਿੰਘ ਵਾਲਾ,
ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਾਂ ਭਾਈ
ਦਲਸਿੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੁ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ
“ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ” ਸੰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੀ
ਕੋਈ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਤੇ
ਸਿੱਧ ਹੀ ਇਹ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ
ਗੱਲ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਬਾਬਤ
ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ
ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਖਾੜਕ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ
ਰਹੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਵਾਸਤਾਂ
ਸਮੇਂ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ
ਵਿਦਵਾਨ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ, ਤੇ ਕਈ ਉੱਚ
ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਐਪਰਾਂ
ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਬਾ-ਕਮਾਲ
ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਕਦੇ ਵੀ
ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਨਾ ਜਣਾਉਂਦੇ। ਸਗੋਂ
ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ
ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ
ਸੀ। ਜੇਕਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਖਾੜਕ

ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਿਰਜਣ ਸਿੰਹ ਆਈ. ਏ.ਐਸ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਡ ਸਿੰਹ ਨੂੰ ਸੋਧ ਵਾਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਯੋਜਨਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ੧੯੮੪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਜੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਖਾੜਕੂ ਸਾਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਘੁੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਵੀ ਲਾਇਆ। ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਬਟਾਲੇ ਵਾਲੇ ਟੋਕਾ ਬੰਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਟਾਲਾ ਟੋਕਾ ਬੰਬ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੀ ਕਾਢ ਸਨ। ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਆਪ ਜੀ ਰੇਡੀਓ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵੀ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਜਦ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੇਰਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤਿ ਭਾੜਕ ਹੋ ਕੇ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਾਕੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ “ਭਾਉ ਜੀ, ਮੇਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਲਵੱਕੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਡੱਡਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੁਣ ਖੋਰੇ ਮੇਲ ਹੋਣ ਕਿ ਨਾ ਹੋਣ”। ਪ੍ਰਤੱਖਦਰਸ਼ੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਨੋਂ ਪਿਛਾਂ ਅਤਿ ਭਾੜਕ ਸਨ। ਪੰਜ ਜੂਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਕੀ ਬੱਬਰ ਸਾਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟਲੱ ਰਾਏ ਕੋਲ ਖਲੋ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਮੁੱਖ ਕਰਕੇ ਸਹੁੰਆਂ ਖਾਪੀਆਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇਂ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਕਦੇ ਵੀ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਕੌਮ ਅੱਜਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਬਣਦੇ ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਕ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਿਛਾਂ ਤੇ (ਬਾਕੀ ਹਿਆ ਸਫ਼ਾ '32ਤੇ ਪਤੋ) ➔

31 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੱਤੂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਰਖਾਂਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਹਰ ਉਧਰਾਲਾ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਤਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਬਾਪੂ ਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਨੋਹਾ ਪਹੁੰਚਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀਅ ਦੁਸਹਿਰੇ ਦਾ ਭੋਗ ਪਵਾ ਕੇ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਪੂ ਜਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੋਵਾਂ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹੋ ਸੁਨੋਹੇ ਭਾਈ ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਆਦਿਕ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ ਬਾਂਕੜੇ ਗੱਭਰੂ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀਅ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਕਢਨ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਕਲੇ ਕਿ ਮੁੜਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਲੀਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਦੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਟੁਕ ਮਾਤਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਜਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਿਹਿਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਜੋ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਟਾਣੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰੇਕੀ ਖੁਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਸਨ। ਬਾਕਮਾਲ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਥੱਲੇ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਭਾਈ ਜਟਾਣਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਟੀਮ ਉੱਪਰ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਲੋਹੇ ਤੇ ਲੀਕ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ

ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ

ਕਿ ਬੋਹੀਂਤੇ ਬੁੱਚੜ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਯੋਜਨਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਮ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦਾ ਹੀ ਗੁੰਜਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿਚਰਦੀ ਸੀ। ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੰਤ ਸਿਖਾਹੀ ਸਪੂਤ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੰਧ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਲ ਲੀਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੰਬੂ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਲ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨਖਾਸ ਚੌਂਕ ਅਤੇ ਚੋਆ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਜੀ

ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਨੋਪਰੇ ਚੜ੍ਹੇ।

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਜਾਣਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ “ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸਕੇ..” ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੱਸਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ “ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇਕਰ ਹਾਲੇ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ ਆਪਾਂ ਜੰਗ ਛੱਡੀ ਵੀ ਨਹੀਂ.. ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਚਹਿਆ, ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰਾਜ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਖੇਗੀ...”।

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਨਿਭਾਅ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਾਵ ਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਤਿਕਾ - “ਮਾਨਾ ਕਿ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨਾ ਬਨਾ ਸਕੇ ਪਰ ਕੁਛ ਕਾਂਟੇ ਤੇ ਕਮ ਕਰ ਗਏ ਜਿਧਰ ਸੇ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਮ” ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰ ਉਰਫ਼ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਡਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਮੁੱਖ ਰ੍ਗ੍ਬੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

1 VACANCY FOR MINISTER OF RELIGION (TIER-2)

Job Title : MINISTER OF RELIGION - Full Time

Duration:- Two Year – with the prospect to become a permanent position

Duties & Responsibilities:- Officiating marriages, birth and funerals

- Duties include reading of the Sri Guru Granth Sahib Ji, conducting Daily/weekly Diwans, preach Sikh Religion to congregation.
- The Sikh Holy Parkash Guru Granth Sahib ie Morning Prayer and Evening Prayer,
- To be responsible to ensure the daily religious activities are in line with the Sikh religion. - Require leading daily worship
- Must pay the highest respect to the Guru Maharaj ji as well as public (Guru Ki Sad Sangat) is essential.
- Undertake any other reasonable duties/activities in pursuing the Organization's religious programs.
- On occasions the candidate maybe required to carry out prayers for family functions at the homes of the devotees
- Benefits include full board and lodges

Salary: National Minimum Wage for 30 hours a week.

Personnel Specification: The post holder will need to display the following:

1. Previous experience holding a similar role is essential.
2. Knowledge and understanding of the Sikh Religion and Guru Granth Sahib.
4. Strong motivation and empathy towards the aims and objectives of the organisation.
5. Strong organisational skills.
6. Good command of the English and Punjabi language is desirable
7. Good communication and interpersonal skills.
8. Ability to work off own initiative as well as within a team.
9. Willingness to work unsocial hours.

Other details:

Applicants must be able to demonstrate that they are legally entitled to work in the U.K and where applicable must provide original proof of their work rights and legal status in the United Kingdom. The Temple committee reserve the rights to make official enquiries to make checks against any documents provided.

Closing date: 10/04/2025

Apply/ Contact: via Phone 01384 238936 or Email:sdevsingh56@googlemail.com

**GURDWARA GURU TEG BAHADUR SAHIB JI
7 Vicar Street, Dudley, West Midlands, DY2 8RQ**

ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮੈਦਿਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ

ਸਮੈਦਿਕ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼) - ਪੰਥ ਆਗੂ ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸੁਚਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇਰਾਨ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕਤਰ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੰਖ ਆਰਗੋਨੇਈਜ਼ਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ. ਅਤੇ ਸਮੁਹ ਸਿੰਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਮੈਦਿਕ ਵਿਖੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 1 ਵਜੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਫ ਐਸ ਓ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਾਦੀ ਪਸੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਕੌਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਮੁਹਰੇ ਗੋਡੇ ਨਾ ਟੇਕਣ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਦੀ ਦਿੜ੍ਹਤਾ ਨੂੰ ਆਉ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਜਦਾ ਕਰੀਏ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
-9815802070

ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ
ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ
ਤਾਕਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨੇਸ਼ਨ 'ਚ
ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੀ ਭੁੱਲ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਹ
ਸਿਧਾਂਤ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਨਿਰਾਰਥਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ, ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ
ਉਹ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ,
ਗਣਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ
ਉਹ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ
ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ- ਵਿਧਾਨ
ਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ।
ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੰਮ
ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਹੀ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ
ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਸਨ ਹੀ
ਲੋਕ ਹਿਤੇਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ
ਸ਼ਾਸਿਤ ਦਾ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ
'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢ
ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਨਤਾ ਨਾਲ
ਸੰਪਰਕ, ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ
ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਇਬ
ਹੋ ਗਿਆ। ਕਾਰਨ ਸਿਧਾ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ
ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਹੱਥ ਹੱਦੋਂ-ਵੱਧ ਤਾਕਤਾਂ ਆ
ਗਈਆਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਘੱਟ
ਹੁੰਦੀ-ਹੁੰਦੀ ਅੱਜ ਗਾਇਬ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਣ-ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ।
ਸਾਫ਼ - ਸੁਖਰੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ
ਹੋਏ। ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਜਦੋਂ ਤਾਕਤ ਖੁਸਲੀ
ਰਹੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੌੜੀਆਂ
ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਚੌਣਾਂ 'ਚ ਬਾਹੁਬਲ, ਪੈਸੇ ਦਾ
ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ
ਭਾਵਨਾ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ
ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ। ਦੇਸ਼ 'ਚ
ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਉਣ ਜਿਹੇ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਵੇਖਣੇ ਪਏ। ਕਾਨੂੰਨ-ਧਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
ਵਿਧਾਨ-ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਲੋਕ-ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਧਨ-
ਕੁਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ
ਹੋਈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ
ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਗਲਬਾ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ
ਦੇਸ਼ ਦੇ "ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਦੌਰ"
ਇਸੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੱਧ ਵਰਗੀ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਹਕਾਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ
ਸੋਸ਼ਣ ਇਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ
ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ
ਧਿਰ ਅੱਜ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀ।
ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ
ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ 'ਚ ਸੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਧਿਰ
ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਜਾਣਦੇ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਸਨ
ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ
ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਿਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ
ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ 'ਚ ਤਸਲੀ, ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ
ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਅੱਜ
ਵਿਚਾਰ ਗੁੰਮ੍ਹ ਹੈ। ਰੌਲਾ-ਰੱਪਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ
ਕਿ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਅਤੇ ਡੱਗ ਸੋਟਾ ਹੈ।
ਸੰਵਿਧਾਨ ਉੱਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਮਲੇ

ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤਾਕਤਵਰ ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਗਾਇਬ

ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਚਾਰ
ਗਾਇਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘੀ ਵਾਂਚੇ ਦੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦੇ ਅਹਿਮ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਹੀ
ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮੂਲ
ਭਾਵਨਾ ਮਿਲ-ਬਹਿ ਕੇ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ
ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ
ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ
ਜਨਮਦਾਤਾ ਭਾਰਤ ਹੈ। ਪਰਿਤੁ ਅੱਜ ਆਪਸੀ
ਸੰਵਾਦ ਲੁਗਭਗ ਬੰਦ ਹੈ। ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ ਮਸਲੇ
ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ
ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲ
ਬੈਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਯਤਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਰਹੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੰਵੇਦਨਹੀਣਤਾ ਵਧ ਰਹੀ
ਹੈ। ਫਿਰਕਿਆਂ 'ਚ ਪਾੜਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿੱਤ
ਫਿਰਕੁ ਦੰਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ
ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਧਣਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਸਣ
ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ
ਤੋਂ ਧਰਮਿਕ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਦਾ ਵਧਣਾ ਇਸਦਾ
ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸੀਕੀਮਾਂ
ਇਹੋ-ਜਿਹੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ,
ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ।
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੁਣੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ 5
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਲਾਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਣ
ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਂਸਦਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ 'ਚ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ, "ਦੇਸੀ
ਸ਼ਾਸਕਾਂ" ਦੇ "ਕਾਲੇ ਚਿਹਰੇ" ਨੰਗੇ ਕੀਤੇ
ਹਨ।

2014 'ਚ ਬਣੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 100
ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸਕੀਮ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਜ-ਵੱਜ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ
ਗਈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹੁਣ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ। ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮਾਰਟ ਬਣ
ਸਕਿਆ, ਨਾ ਕੋਈ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਕੰਮ
ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ 14000 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੰਮ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਰਹੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗੰਦੇ ਹੋਏ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਿਆ।
ਗੰਦਰੀ ਵਧੀ ਹੈ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ
ਕਰੋੜਾਂ ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੁਲਟ ਪੁਰੂਢ
ਜੈਕਟਾਂ, ਕਾਰਾਂ, ਹਵਾਈ ਮਜ਼ਾਨੇ, ਨੇਤਾ ਦੀ
ਕਿਸ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਨ? ਨੇਤਾ ਤਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਮਾਈਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ
ਤੋਂ ਹੀ ਮਤਰਾ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਖਰ ਉਹ
ਨੇਤਾ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ? ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਾਨੋ ਸ਼ੋਕਤ, ਡਰੈਸ ਖਰਚੇ, ਸ਼ਾਹੀ
ਠਾਠ- ਬਾਠ, ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਖਸੀ ਉਭਾਰ ਲੱਗੇ
ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ, ਆਖਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਗਾੜੇ ਖੁੱਲ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਚ ਉਡਾਏ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਿਥੋਂ ਹੈ? ਰਾਜਧਾਨੀ
ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼
ਦੇ ਵੱਡੇ ਚਰਚੇ ਰਹੇ। ਰਾਜਭਾਗ ਦੀਆਂ
ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ
ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਲੱਗੇ ਅਰਥਾਂ ਰੁਪਏ, ਡਾਲਰ ਖਰਚੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਚੂਨਾ
ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਖਰ ਸੱਤਾ ਦੇ

ਦੀ ਨਾਚਰਸ਼ਾਹੀ ਸੌਚ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰ
ਰਿਹਾ? ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਤੰਗੀਆਂ-
ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਪਰੰਨਿਆਂ ਪਿਆ ਹੈ।
ਆਖਰ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ
ਨੇਤਾ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ
ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ,
ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਮਰਤ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਨੇਤਾ
ਹੋਣ ਤੇ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਗਵਾ
ਲੈਂਦੇ?

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਗਤਿਆ। ਦੇਸ਼
ਦੀਆਂ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇੱਕ
ਪਾਸਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਕਾਰਜ
ਪਾਲਿਕਾ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਰਾਹੀ
ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ
ਨੇਤਾਵਾਂ ਹੱਥ ਨਹੀਂ, ਮਾਫ਼ੀਏ ਹੱਥ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮਦਹੋਸ਼ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਐਸ਼
ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ
ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਸੂਬੇ ਦੀ
ਹੋਵੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੜ੍ਹਨੀ ਸਭਾ
ਸੰਸਦ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ
ਨੇਤਾ ਦੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਜੋੜ-ਤੋੜ, ਧਨ ਦੀ ਵਰਖਾ,
ਨੇਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ, ਆਇਆ
ਰਾਮ ਗਿਆ ਰਾਮ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਭਾਰੂ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੇਤਾ ਅਮੀਰ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਗਰੀਬ
ਹੈ। ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ
“ਜਨਤਾ” ਹਥਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਬਹੁਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼, ਅਸੂਲ ਛੱਡ
ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਲੱਗੇ
ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਅਰਥ
“ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣਾ” ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ
ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਸੂਬੇ ਦੀ
ਹੋਵੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੜ੍ਹਨੀ ਸਭਾ
ਸੰਸਦ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ
ਨੇਤਾ ਦੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਜੋੜ-ਤੋੜ, ਧਨ ਦੀ ਵਰਖਾ,
ਨੇਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ, ਆਇਆ
ਰਾਮ ਗਿਆ ਰਾਮ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਭਾਰੂ ਹੈ।

ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬਦਲ ਗਈਆਂ। ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾ
ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ
ਤਾਕਤ ਅਸੀਮਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ
ਚਕਾਚੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਦਰਸ਼ ਭੁੱਲ
ਗਏ ਹਨ, ਸੋਂਗੋਂ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ
ਨੇਤਾ ਦੀਆਂ ਰਾਹਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ
ਹਨ। ਇਹ ਸੋਂਗੋਂ ਸਿਖਿਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ
ਅਵਵਹਾਰਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ
ਅਵਸਥਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਤੱਕ ਪੁੱਗ ਹੈ।

ਸੈਕੂਲਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਗੁੰਮ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣਾ,
ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਅੱਜ ਦੇ
ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਹੈ।
ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਟਰੰਪ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੌਦੀ, ਰੂਸ ਦਾ
ਪੁਤਿਅਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ
ਨੇਤਾ ਧਰਮ ਨਿਰਵੱਖਤਾ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਭੁੱਲ ਰਹੇ, ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ
ਨੁਹੱਕਰੇ ਲਾ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ
ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਵਹਾਰਕ
ਵਿਵਹਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਪੱਤੀ
ਸੰਵੇਦਨਹੀਣਤਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਇਸ
ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਫਿਰਕੂ ਟੀਕੇ, ਮੁਫ਼ਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ, ਲੋਕਾਂ
ਦੀਆਂ ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਜ਼ਹਿਰ ਤੇ ਸੁਸਤੀ ਤਾਂ ਭਰ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੁਚੇਤ ਸੌਚ ਉਸਨੂੰ ਥਾਂ ਸਿਰ
ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸੱਤਾ
ਦੇ ਭੁੱਖੋਂ, ਲੁੰਬੜ-ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ
ਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ
ਲਿਆਏਗੀ। ਸੱਤ

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪੰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਘੜੀ ਜਾਵੇ

ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੇਵਾ- ਮੁਕਤੀ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਵਿਧੀ- ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਆਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਯਾ ਖੁਦਾ ਪੰਝੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਥਕ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪੀੜਾ ਆਈ ਹੈ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਟੂਰੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਤੇ ਦਰਾਰਾਂ ਪਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਸਮਝੋਂ ਬਚਾਰ ਹਨ। “ਅਗੋ ਦੇ ਜੇ ਚੇਤੀਐ ਤਾਂ ਕਾਇਤੁ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ॥”

ਅਸੀਂ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਪੰਥਕ ਮਾਣ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਘਾਣ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮੂਹ ਪੰਥ ਰੱਜ ਕੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਸੀ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਬਿਆਨੀ ਕਰਕੇ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸੁਹਿਰਦ ਸਿੱਖ ਨਾਮ ਲੈਣ ਲੰਗਿਆਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ। ਇਹ ਤੇ ਹੁਣ ਪੰਥ ਦੀ ਵਫ਼ਾ ਵਿਚ ਖੜੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤ ਸੇਵਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਕਹਿਣਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜੋ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੁਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੰਤੀਆਂ ਦਾ ਪੰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਫਰਜ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਾਓ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਘਾਤਕ ਪੰਥ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੰਥਕ ਭਾਵਨਾ ਭਰੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਿਰਦੈ ਵਿਚ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾਉਣਾ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਮੁੰਹ ਫੇਰਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਟਕਕਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਧਰੀਕ ਰੈਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਲੱਭੀ ਚੜੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਾਣੀ ਗੁਜਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਹੁਉਮੈ ਭਰੀ ਤੇ ਧੜਾਗ੍ਰਸਤ ਸੋਚ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਾਸਤਾ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਥਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿਹੁਣੇ ਕਦਮ ਰੋਕ ਲੈਂਦੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਤਖਤੀ ਵਿਰੋਧ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਖਾਨਪੂਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਦੀ ਗੈਰ

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਤੀ ਭਾਵਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਣ ਕੇ ਨ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਇਹ ਬਿਆਨ! ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥਕ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕਰਣਾ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜੋ ਹਸ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਏ 2 ਦਸੰਬਰ 2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧੜਾ ਪਾਲਿਆ ਹੈ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਲਖ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਮੇਟਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੀ ਵੱਡੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਸ ਨਖਾਸ ਧੜਾ ਗ੍ਰਾਸਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਏ ਹਨ ਰਲਗੱਡ ਬਿਆਨ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਤੀ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁਬਾਅ ਬਣਾ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੜਚਨਾ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਥਕ ਛਵੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੂੜੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਯੜੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੱਚ ਤਥਾ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਫੇਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਡਿੱਗਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧੜੇਬਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਜ਼ਿਦ ਸਨ। ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਇਹ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਬਾਅ ਭਰੀਆਂ ਕਰੂਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਨਸ਼ਰ ਕਰਦੇ।

ਪੰਥਕ ਤਾਲਮੇਲ ਸੰਗਠਨ ਇਕੋ ਇਕ

ਦੀਆਂ ਕਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਪੰਥਕ ਮਾਣ ਮਰਯਾਦਾ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਵਿਕਾਰ ਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵਟ ਰਾਏ ਸਨ।

ਪੰਥ ਤਾਂ ਪੰਥ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਮਾਣ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਕਿਧਰੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਪੰਥਕ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਧੜੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਪਾਧ ਕਰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਮਾਣ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਥਾਂ, ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਪਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਧਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਖੜਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਖਤਾਂ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਸਲਣ ਤੋਂ ਰਤਾ ਵੀ ਲਿਹਾਜ ਤਥਾ ਗੁਰੇਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਅੱਜ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਸੇਵਾ- ਮੁਕਤੀ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਬਣੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਅਦਬ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਜੋ ਆਪਨਾਨ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਤਾਰਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦੱਸੋ ਉਹ, ਉਸ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਵਾਪਸ ਮੌਜੂਦੇਗੇ? ਲੱਖ ਸਿਰੋਪਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹੋਂ ਜਿਹੀਆਂ ਮੂੰਹ ਲੁਕਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਤੇ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਰੈ ਸਮਝ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ। ਪਾਛੇ ਜੋ ਬੀਤੀ ਸੋ ਬੀਤੀ।

ਇਹ ਮੌਕਾ ਹੈ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਆਉਣ। ਵਿਧੀ- ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੰਥਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਸੁਝਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। ਜੋ ਵੀ ਸਰੂਪ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਵੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣ।

ਹਾਲੀ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੱਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਘੜਨ ਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਮੂਹ ਪੰਥ ਦੀ ਨਮਾਈਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕਦੇ ਕਰਦੀ ਸੀ ਮਗਰ ਅੱਜ ਨਹੀਂ।

ਸਾਥਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਾ ਸਾਹਿਬ।
9592093472

ਪੰਜਾਬ ਬਜਟ-2025 ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ

ਡਾਕਟਰ ਐਸ ਐਸ ਛੀਨਾ

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਦੀਮਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ
ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚੌਥਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਜਟ ਪੇਸ਼
ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਆਮ

ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਜਟ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ
ਵਿਕਾਸ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ
ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ। ਸੋ, ਇਸ ਬਜਟ
ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਖਰਚ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬੜੇ
ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ
ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ
ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 2 ਲੱਖ
36 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਭ
ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਲਈ
17,925 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ
ਬਜਟ ਦਾ ਤਕਰੀਬਾਨ 12 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਰਕਮ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ
ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਹਾਰਾਂ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ
ਲਗਾਤਾਰ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦਾ
ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਥਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਖੇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮ 979 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ
ਵਿਚ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਉਣ, ਤਰਨ
ਤਾਰਨ ਵਿਚ 87 ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਬਣਾਉਣੇ,
ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 3000 ਇੰਡੋਰ ਜਿਮ ਬਣਾਉਣੇ
ਖੁਤਾਤ ਵੱਡੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ
ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ
ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ
ਮੈਚਿੰਗ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ
ਹਿੱਸਾ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ
ਸਮਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ
ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ
ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਲਾਭ ਲਿਆ
ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਵੱਡੇ ਕਰਜੇ ਦੇ
ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਮੂਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਵਿਚ
ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹਨ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ
ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ
585 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਹਰ ਚੌਣ ਹਲਕੇ ਲਈ
5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਬੁਤ ਹੀ
ਥੋੜ੍ਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਉਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ
ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਇਕ ਚੰਗੀ ਸੂਖੁਆਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਵੀ
ਬੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ
ਦੇਂਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਵਲੋਂ ਹਰ ਉਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜਾਣੇ
ਚਾਹੀਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ
ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ
ਮੌਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਛੋਟੇ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਵੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ
ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਫਲਾਂ ਦੇ ਮੁਰੱਬੇ, ਜੁਸ,

੦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਨਵੇਂ ਛੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ

ਆਚਾਰ, ਜੈਸ ਆਦਿ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ
ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਕਦੇ ਰਹੇ
ਹਨ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ
ਖਾਸ ਉੱਦੱਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ
ਨਜ਼ਦੀਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ
ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਸਭ
ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਖੰਡ
ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕੇ ਜਿਸ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿਚ 250
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸੀ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ
ਉਦਯੋਗ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ
ਵੱਖਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਤਾਤ
ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵੱਲ ਲਗਾਤਾਰ ਧਿਆਨ
ਦੇਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਬਜਟ ਵਿਚ 5983 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸ਼ਹਿਰੀ
ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਲਈ
ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ
ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। 155 ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਮੁੰਦੂਤ
ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ
ਯੋਜਨਾ ਵਿਕਾਸ ਮੁਖੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖੇਤੀ
ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੂਬੇ ਦੀ
ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,
ਉਸ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਮਿਲੇਗਾ। ਉਸ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਉਣੀ ਵਿਚ ਮੌਕੀ
ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
17,500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ (7000
ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ) ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ। 881 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ
ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ 268 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ
ਸਕੀਮ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ 65 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
10 ਲੱਖ ਦਾ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ,
ਜਿਸ ਲਈ 5598 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ।
ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 5 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ਼,
ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ
ਗਏ ਹਨ। 1800 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ
ਮੁੰਦੂਤ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ
ਕਰਨ ਲਈ 2873 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ
ਕਰਨਾ ਵੀ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ
ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ 4
ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ
ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਬਣਾਇਆ
ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ 140
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੜਕਾਂ 10
ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਣਨੀਆਂ ਹਨ। 225 ਕਰੋੜ
ਰੁਪਏ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਲਈ
ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ
ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ
ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ
ਭਲਾਈ ਵਿਚ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਵਲੋਂ
2020 ਤੱਕ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼
ਕਰਨਾ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਥ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 6175 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਰੱਖਣਾ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ ਪਰ 450
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅੰਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤ
ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਤੇ 9992 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਤਰਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ
ਛਜੂਲ ਖਰਚੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ
ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬਜਟ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ
ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ
ਵਲੋਂ 9683 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ
ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 95 ਲੱਖ
ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਵੇਂ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਚੁਕਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਚੱਜੇ
ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਪੇਂਡੂ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਹੱਟੀ
ਨਕਦ ਖਰੀਦ ਕੇ ਮੁਫ਼ਤ ਵੰਡੇ ਉਹ ਕਈ ਲਾਭ
ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਥੇ ਬਿਜਲੀ ਬਰਮਲ
ਪਲਾਂਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਲ ਲੈ ਕੇ ਮੁਫ਼ਤ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੋਈ
ਵੀ ਤਰਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹਰ ਸਾਲ
550 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੰਡਣਾ
ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਠੀਕ
ਨਹੀਂ। 2022 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ
ਬਣੀ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ 3.83 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ
ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ
ਵਧ ਕੇ 4.78 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ
ਕਹਿ ਲਈ ਇਹ 95 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਹੋਰ ਵਧ
ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਅਰੂਣਾਚਲ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ
ਕਰਜ਼ੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ-ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਰਾਂ
ਲਈ ਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਫ਼ਤ ਦੇ ਤੌਰਫੇ ਦੇ
ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ
ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ
ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਮੁਫ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ
ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ
ਜਾਇਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲਾ
ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ
ਲਾਗਤ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੁਤਾਤ
ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਕਤ ਸਭ ਤੋਂ
ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲਗਾਤਾਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ
ਉੱਠ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਛੈਸਲੇ
ਲੈਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ
ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ।

ਲੜੀਵਾਰ

ਨਾਵਲ

ਕਮਲ ਗਿੱਲ

Mob : +44 07454 394684

ਕਿਸ਼ਤ-18

ਗੀਧਲੇ ਰਿਸਤੇ

“ਨਹੀਂ ਬੇਟਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹੀ ਸੈੱਟ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਜੋਬ ’ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਾਈਫ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੈ ਬੀਰਾ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਂ ਇਥੇ ਆ ਜਾਓ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹੇ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬੀਰਾ। ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਵਰ੍਷ੇ ਹੋ ਗਏ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਕੌਂਢੀ ਦਾ ਖਾਲੀ ਕੱਪ ਟੇਬਲ ’ਤੇ ਰੱਖਿਆਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਨੇ ਲੰਬਾ ਹੌਕਾ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਵੀ ਕੌਂਢੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕੌਂਢੀ ਦਾ ਉਹੀ ਸੇਮ ਸਵਾਦ ਸੀ ਜੋ ਵਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਪੀਤੀ ਸੀ।

“ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰਤੇ? ”

ਨੂੰ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਾਂ। ਆਹ ਮੇਰੀ ਜਮ੍ਹਾ ਪੂੰਜੀ ਹੈ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਰੈਕ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ।

“ਉਸ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਰੈਕ ’ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਂਭੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਠੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਮੇਰੀ ਇਸ ਭਾਲ ਨੂੰ ਭਾਂਪ ਗਏ।

“ਬੀਰਾ ਕੀ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈਂ? ”

“ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ। ”

“ਕੁਝ ਤਾਂ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈਂ, ਤੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਲੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਚੌਰੀ-ਚੌਰੀ ਕੁਝ ਭਾਲ ਰਹੀ ਹੈਂ। ” ਇੰਨਾ ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਮੁਸਕੁਰਾ ਪਈ।

ਤੇ ਮੈਂ- ਮੈਂ ਨਿੰਮੋਝਾਟ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਚੋਰ ਨੂੰ ਚੌਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਭਾਲ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕੀ ਭਾਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਕੋਲੋਂ। ਮਨੋ ਮਨੋ ਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਹੀ ਨਾ ਕਰ ਦਿਆਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਬੇਤਾਬ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 11 ਵਰਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪ ਗੱਲ ਛੇਵਣ ਤੋਂ ਮਨ ਡਰਦਾ ਸੀ।

“ਵਾਪਸੀ ਕਿਸ ਦਿਨ ਦੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਬੀਰਾ? ”

“ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ। ਇਸ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹਾਲੇ ਪੂਰੇ 9 ਦਿਨ ਪਏ ਹਨ। ”

“ਠੀਕ ਹੈ ਵਧੀਆ ਮੌਸਮ ਇੰਜੁਆਏ ਕਰ ਉਨੇ ਦਿਨ। ”

“ਹਾਂਜ਼ੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਮੌਸਮ ਨਾਲੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵੱਧ ਚਾਅ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਸਰੂਫ ਨਾ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਮਿਲਣ ਆਵਾਂਗੀ। ”

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਿਹਲੀ ਹੀ ਹਾਂ, ਬੱਸ ਆਹ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜਿਉਂਦੀ ਹਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ

ਕਿਤਾਬਾਂ ’ਚ ਸਿਰ ਖਪਾਈ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅੱਜ ਕੱਲ।

ਮੇਰੇ ਵੱਲ ‘ਮੇਰਾ ਦਾਗਿਸਤਾਨ ਭਾਗ-2’ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਵ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ।

“ਹਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ”

ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ, ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਨ ਕਰ ਆਉਂਦਾ। ਹੁਣ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਉਪੇੜ-ਪੁੇੜ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਕੋ ਚੀਜ਼ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨ ਕਰ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਦੇਖ ਲੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੁਰੂ ਕਰ ਲਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਉਸਰ 'ਚ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਇਕ ਦਮ ਗੰਭੀਰ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਦੁਰ ਕਰਨ ਦੀ ਫਟਾਫਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ।

“ਲੈ ਆਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਬੁੱਛੇ ਹੋਣ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ। ਅੱਜ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਨਾਲੀਸਾ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ ਉਧਰ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਕੱਪ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਮੇਨਾਲੀਸਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਸੋਹਣੇ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜਵਾਨ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹੋ। ”

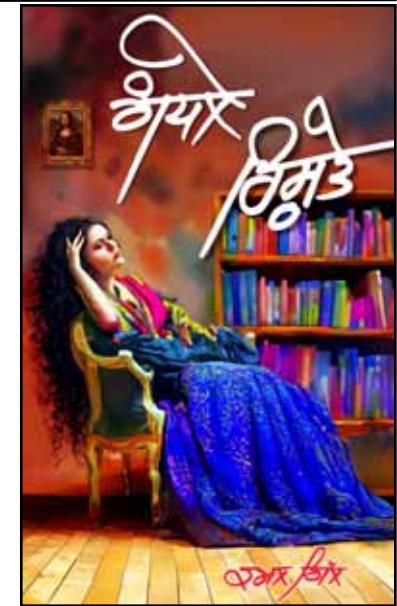
ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਮੁਸਕੁਰਾ ਪਈ। ”

“ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਸਤਵੰਜਾ ਵਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਛੱਲੀਏ, ਸਮ੍ਰਾਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਹ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਸਾਲ ਤਾਂ ਝੱਟ ਲੰਘ ਗਏ, ਜਦ ਦਾ ਮੈਂ ਇਥੇ ਪੱਕਾ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ”

“ਪੱਕਾ ਡੇਰਾ ਲਾਇਆ.....! ”

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਵਿਚੋਂ ਬਸ ਇਹੀ ਇਕ ਲਾਈਨ ’ਤੇ ਗੌਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ’ਚ ਕੀ ਖੋਹਿਆ ਤੇ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਅੱਤੇਂ।

“ਹਾਂ ਬੀਰਾ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਤਨਹਾਈ ਰੋਜ਼ ਇਥੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ

ਬਹਿ ਕੇ ਖੂਬ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

“ਬੰਚੇ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ? ”

“ਨਹੀਂ ਬੇਟਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹੀ ਸੈੱਟ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਜੋਬ ’ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਾਈਫ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੈ ਬੀਰਾ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਂ ਇਥੇ ਆ ਜਾਓ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹੇ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬੀਰਾ। ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਵਰ੍਷ੇ ਹੋ ਗਏ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਕੌਂਢੀ ਦਾ ਖਾਲੀ ਕੱਪ ਟੇਬਲ ’ਤੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਨੇ ਲੰਬਾ ਹੌਕਾ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਵੀ ਕੌਂਢੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕੌਂਢੀ ਦਾ ਉਹੀ ਸੇਮ ਸਵਾਦ ਸੀ ਜੋ ਵਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਪੀਤੀ ਸੀ।

“ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੀ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰਤੇ? ”

ਮੈਂ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ।

“ਬੱਸ ਬੀਰਾ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੋਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਕਦੇ ਯਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਮੰਨੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਕੋਨੇ ’ਚ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ। ”

“ਇੰਝ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਉਥੇ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਉਥੇ ਹੈ। ”

“ਹਾਂ ਉਹ ਤਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਜਿਗਰ ਦਾ ਟੋਟਾ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਵਿਹਿਗੁਰੂ ਉਹਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਕਰੇ ਉਹਦੇ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੌ ਜਿਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ। ”

ਇੰਨਾ ਆਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਈਆਂ।

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੱਪ ਥੱਲੇ ਮੇਜ਼ ’ਤੇ ਰੱਖ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ। ਇੰਨੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਪਲ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਿਆਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆਖ ਗਈ।

“ਕੁਝ ਖਾਂਚੇਂਗੀ ਬੀਰਾ? ਬਣਾਵਾਂ ਕੁਝ ਤੇਰੇ ਲਈ? ”

ਟੇਬਲ ਉਪਰੋਂ ਕੌਂਢੀ ਦੇ ਕੱਪ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਕਿਚਨ ਵੱਲ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਚਲਦਾ....

ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ....?

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ

7009807121

ਇਨਸਾਨੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।” ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਰੰਗ-ਨੂਪ, ਸੁੰਦਰਤਾ, ਦੇਹਜ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹਨਾਂ ਮੰਨਤਾ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਜੋੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਈਸ਼ਵਰੀ ਦਸਤਖਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਹੇਠ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਪੈਮਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਤੱਲਦਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਧਰਮੀ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਮੁਕਤ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਝੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ

ਅਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਸੌਟੀਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਕ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਜੋੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੰਗ-ਨੂਪ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਸੌਟੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਲੋਕ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਆਰ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਰੂਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੋਹਰੀ ਪਹਿਚਾਣ, ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਹਜ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ

ਮੇਰਾ ਜਲ੍ਹਸ ਨਿਕਲਣੇ ਬਚਾਇਆ ਇਕ ਬੀਬੀ ਨੇ !

ਬੀਤੇ 24 ਮਾਰਚ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਗਿਆਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ ਘਰੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਚ ਪਿੰਡ ਸਜਾਵਲ ਪੁਰ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸਹਿਰ) ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ, ਜਿਥੇ ਇੰਗਲੇਂਡ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਏ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਸਰਦਾਰ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰਖਾਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰਤ ਢਾਡੀ ਸਿੰਘ ਵਾਰਾਂ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਛੱਤ ਉੱਪਰ ਸਮਾਗਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੇਟ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਇਕ ਸੱਜਣ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ ਛਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਦ ਮੈਂ ਟੇਬਲ ਤੋਂ ਪਲੇਟ ਚੁਕਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਇਕ ਬੀਬੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜਿਹਾ ਹੱਸੀ ਤੇ ਪਰੇ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਈ! ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦੋਸਤ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਹੈ, ਇਹ ਬੀਬੀ ਉਹਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਦ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਇਹ ਬੀਬੀ ਜੀ ਕੌਣ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੁੰ ਨਜ਼ਰ ਜਿਹੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੋਸੇ ਕਿਉਂਹੋਣਗੇ?

ਇਵੇਂ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੁੰ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਫਿਰ ਸ਼ੱਕੀ ਜਿਹੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਪਰਤ

ਗਈ...! ਉਲੱਛਣ ਜਿਹੀ 'ਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਪਲੇਟ 'ਚ ਪਕੜੇ ਰੱਖ ਕੇ ਜਦ ਮੈਂ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਸੇ ਬੀਬੀ ਨੇ ਪਿੱਛਉਂ ਆ ਕੇ ਮੇਰੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਪੋਲਾ ਜਿਹਾ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ!

‘ਸਾਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਭੈਣ ਜੀ’! ਮੇਰੀ ਬੁਲਾਈ ਹਤਹਿ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬੀਬੀ ਕਹਿੰਦੀ-

‘ਭਾਅ ਜੀ ਮਾਈਡ ਨਾ ਕਰਿਉ... ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਬਣਨ ਠੀਕ ਕਰੋ!'

ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਫਟਾ ਫਟ ਇਕ ਖੁੰਜੇ ਜਿਹੇ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਜ਼ਿੱਪ ਦੇਖੀ! ਇਹ ਸੋਚਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ‘ਲੇਡੀ’ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੱਪ ਦੀ ਜਗਾਹ ‘ਸੱਭਿਅਕ ਇਸ਼ਾਰੇ’ ਨਾਲ ‘ਬਣਨ ਠੀਕ’ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਣਾ ਆਏ!

ਪਰ ਜ਼ਿੱਪ ਠੀਕ ਠਾਕ ਦੇਖ ਕੇ ਜਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਬਣਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਾਲਰ ਹੋਠਲਾ ਪਹਿਲਾ ਇਕ ‘ਕਾਜ਼’ ਛੱਡ ਕੇ ਬਣਨ ਉਸਤੋਂ ਹੋਠਲੇ ਦੂਜੇ ਕਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਇੱਜ ਕਮੀਜ਼ ਦਾ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੱਲਾ, ਦੂਜੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲੋਂ ਚੱਪਾ ਭਰ ਹੋਣਾਂ ਨੂੰ

ਜੁਦਾ ਹੀ ਲਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ !!

ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਏਨਾ ਭੈਂਚਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਅਣਪਛਾਤੀ ਬੀਬੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੇ ਬਰੈਰ, ਲਾਗਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਵੱਡਕੇ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਣਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੇ ਲਾਏ! ਫੇਰ ਉੱਤੇ ਸਮਾਜਮ ਵਿੱਚ ਗਿਆ! ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਵੀ ਮੈਂ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ‘ਬੇੜਾ ਉੰਖੜਿਆ’ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਉਹ ਬੀਬੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਹੋਸਦੀ ਹੋਵੇ ਗੀ !!

ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰਤ ਘਰੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਅਸਰੀਕਾ ਬੈਠੀ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀ ਬੜੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਜੋ ਘਰੋਂ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਅਕਸਰ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿੱਲੇ ਲੜ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਪਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਿਸਦੀ ਉਣਤਾਈ ਝੱਟ ਦਰਸਤ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ!

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ

78146-92724

tsdupalpuri@yahoo.com

ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਹਜ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਕ ਗਲਤ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਹਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਹਜ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਆਦਤ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਦੇਹਜ ਲੈਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਕਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਦੇਹਜ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਰੁੱਤਬਾ ਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਦੌਲਤਮੰਦ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਵਪੂਰਨ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਮਾਜਕ ਸੱਚਾਈ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਿਰਫ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪਹਲੂਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਰੂਪ, ਅਤੇ ਦੇਹਜ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸੋਚ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਪੈਮਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਣੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲੇ ਪੰਖ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝ ਬਿਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ, ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੱਚੁੱਚ ਜੋੜੀਆਂ ਤਾਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਨਸਾਨੀ ਦਲਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੋੜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਦੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਮ ਸੀ.ਏ, ਐਮ ਏ ਮਨੋਵਿਗਾਨਾਨ, ਰੂਪਨਗਰ
liberalthinker1621@gmail.com

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਮੇਟੋ

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵੱਲੋਂ
ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਥਾਂ ਦੀ ਵੀ
ਡੀ ਓ ਦਾ ਪੋਸਟਰ, “ਗੁਰਤਾ
ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ਸਤਵੰਂ ਗੁਰੂ
ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ੧੬੬੫ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਚੇਤਰ
ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ” ਵੇਖ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ, ਪੋਸਟਰ
ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ, ਪੋਸਟਰ ਉਪਰ ਗਲਤ ਤਾਰੀਖ ਲਿਖੀ ਗਈ
ਹੋਏਗੀ। ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ
‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ’ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ
ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ ਸੰਮਤ 1695 ਬਿਕ੍ਰਮੀ
ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

“ਗੁਰੂ ਸਮਾਂ- ੧੬੬੫ ਬਿ: ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ
ਤਰੌਦਸੀ, ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ੨੨ ਮਾਰਚ
੧੬੬੬ ਈ:” (ਪੰਨਾ 17, ਦਸੰਬਰ 1998)

‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ’ (ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ
ਫਰਵਰੀ 2007, ਪੰਨਾ 17), ਅਤੇ ‘ਗੁਰਮਤਿ
ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ’ (ਜਨਵਰੀ 1977 ਪੰਨਾ 40)
ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਤਾਰੀਖ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ
ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰ
ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ
ਉਹੀ ਤਾਰੀਖ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ, “ਸ੍ਰੀ
ਮਾਨ ਪੰਥ ਰਤਨ ਵਿੱਦਿਆ ਮਾਰਤਂਡ ਸੱਚੰਡ
ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਹੁਣ
ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ, “ਗੁਰਗੱਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸਤਵੰਂ”
ਦੀ ਤਾਰੀਖ “੧੬੬੫ ਬਿ: ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ
ਤਰੌਦਸੀ, ੨੨ ਮਾਰਚ ੧੬੬੬ ਈ:” ਦੀ
ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ, ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ
ਸੰਮਤ ੧੬੬੫ ਬਿਕ੍ਰਮੀ (20 ਚੇਤ) ਦਿਨ
ਸ਼ਾਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ 17 ਮਾਰਚ 1638 ਈ:
(ਜੂਲੀਅਨ) ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ੨੨ ਮਾਰਚ ੧੬੬੬ ਈ: ਨੂੰ ਸਹੀ
ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ ਤੀਜ, (25
ਚੇਤ) ਸੰਮਤ 1695 ਬਿਕ੍ਰਮੀ, ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ
ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਿ ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਨੂੰ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਕਰਨ
ਵੇਲੇ ਗੜਬੜ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ
ਅਤੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤਾਰੀਖਾਂ
ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਮੱਤ-ਭੇਦ ਹਨ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ
ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ
ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ
ਮੱਤ-ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨੇ ਇਥੇ ਵੀ ਘਾਲਾਂ-ਮਾਲਾ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ’ ਅਤੇ
‘ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ’ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ
ਸਮਾਉਣਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, “੧੬੬੫ ਬਿ: ਚੇਤ
ਸੁਦੀ ਪੰਚਮੀ, ੨੨ ਮਾਰਚ ੧੬੬੬ ਈ: ਦਰਜ
ਹੈ। ਇਸੇ ਪੰਨੇ ਉਪਰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਵੀ ਦਰਜ
ਹੈ,

“ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਲੀ ਬੀੜ ਜੋ ਸ੍ਰੀ
ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ੧੭੦੧
ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਮਨਾਉਣਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
ਪਰ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰ੍ਘੰਥ
ਵਿੱਚ ੧੬੬੫ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਹੈ। ਤਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ
ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣਾ
੧੭੦੧ ਬਿ: ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ”। (ਗੁਰਮਤਿ
ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ, ਪੰਨਾ 38)

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਗਿਆਨ

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਸਾਲ, ਸੰਮਤ 1695 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਅਤੇ ਸੰਮਤ
1701 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੜਤਾਲ
ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਸੰਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ
ਗਿਆ? ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ,
ਸੁਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰ੍ਘੰਥ ਤੇ ਅੰਨਾ ਯਕੀਨ ਕਰਕੇ
ਹੀ ਇਹ ਸੰਮਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਵੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਹੈ ‘ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਈ’।
ਇਹ 1718 ਈ: ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਮੰਨੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

“ਸੰਮਤ ਸੋਰਹ ਸੈ ਪਾਚਾਨਵ , ਚੇਤ ਸੁਦੀ
ਥਿਤ ਪੰਚਮ ਗਾਵਨ” (ਪੰਨਾ 797, ਵੇਦਾਂਤੀ
ਵਾਲੀ)

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ (ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ
ਛਿੱਬਰ) ਵਿੱਚ ਸੰਮਤ ਤਾਂ 1695 ਬਿ: ਹੀ ਹੈ ਪਰ
ਥਿਤ “ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਦਸਮੀ” ਹੈ। (ਪੰਨਾ 102)
ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ (1769 ਈ:) ਤੋਂ ਕੁਝ
ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ (1776 ਈ:), ਬਾਬਾ ਤੇਲਾ ਸਿੰਘ
ਭੱਲਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ‘ਗੁਰਰਤਨਾਵਲੀ’
ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਮਤ 1695 ਬਿ: ਅਤੇ ਥਿਤ
“ਦਸਮੀ ਥਿਤ ਸੁਦੀ ਚੇਤ” ਦਰਜ ਹੈ। (ਡਾ
ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਨਾ 107)

ਅਓ ਹੁਣ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਢੂਜਾ ਪਾਸਾ
ਵੇਖੋਣੇ; “ਸੰਮਤ ੧੭੦੧ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੫,
ਐਤਵਾਰ ਨਉ ਘੜੀਆਂ ਰਾਤ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ
ਨਿਰਵੈਰ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ
ਸਮਾਣੇ ਕੀਰਤਿਪੁਰ” (ਕਰਤਾਰਪੁਰੀ ਬੀੜ ਦੇ
ਦਰਸ਼ਨ) ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿੱਚ
ਬਦਲੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ 6 ਚੇਤ ਸੰਮਤ 1700
ਬਿ:., 3 ਮਾਰਚ 1644 ਈ: (ਜੂਲੀਅਨ)
ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤਾਰੀਖ।

“Sri Guru Hargobind Sahib ji,
before his departure for heavenly
abode, nominated his grandson, Har
Rai ji at the tender age of, as his
successor (Seventh Nanak) on 3rd
March, 1644” (SGPC.Net)

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ
ਸਮਾਉਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਚੇਤ ਸੁਦੀ 5, ਸੰਮਤ
1701 ਬਿਕ੍ਰਮੀ, 6 ਚੇਤ, ਸੰਮਤ 1700
ਬਿਕ੍ਰਮੀ, 3 ਮਾਰਚ 1644 ਈ: (ਜੂਲੀਅਨ)
ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ
ਗੁਰਗੱਦੀ ਵੀ ਸੰਮਤ 1700 ਦੇ ਅਖੀਰ ਜਾਂ
1701 ਬਿਕ੍ਰਮੀ (1644 ਈ:) ਦੇ ਆਰੰਭ
ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕੇ ਸੰਮਤ
1695 ਬਿਕ੍ਰਮੀ (1638 ਈ:), ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਟਕਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

“੧੬੬੫ ਬਿ: ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ, ੨੨ ਮਾਰਚ ੧੬੬੬ ਈ:”

ਇਹਿਗਾਸਿਕ ਵਸੀਲਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਿੱਤਾਂ, ਚੇਤ ਵਦੀ 13, ਚੇਤ ਵਦੀ
15 (ਚੇਤ ਦੀ ਮੱਸਿਆ) ਚੇਤ ਸੁਦੀ 10 ਅਤੇ
ਚੇਤ ਸੁਦੀ 13 ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਕਿਹੜੀ ਥਿੱਤ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਖ ਨਾ ਕਰਦੇ

ਹੋਏ, ਸੰਮਤ (ਸਾਲ) ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ
ਨਿਰਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਕ ਤਕਨੀਕੀ ਘੁੰਡੀ
ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਲ ਦਾ ਆਰੰਭ
1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ
1644 ਈ: ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਚੰਦ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ
ਮੁਤਾਬਕ ਚੇਤ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤਾਂ ਚੇਤ
ਵਦੀ 1 ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ
ਆਰੰਭ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਏਕਮ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੇਤ ਦਾ
ਵਦੀ ਪੱਥ ਦਾ ਸੰਮਤ 1700 ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ
ਸੁਦੀ ਪੱਥ ਦਾ ਸੰਮਤ 1701 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੂਰਜੀ ਸਾਲ ਦਾ ਆਰੰਭ ਇਕ
ਵੈਸਾਖ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾਕਿ 1 ਚੇਤ ਤੋਂ। 30
ਚੇਤ ਤੀਕ ਸੰਮਤ 1700 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਅਤੇ 1
ਵੈਸਾਖ ਤੋਂ ਸੰਮਤ 1695 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਆਰੰਭ
ਹੋਵੇਗਾ। ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਾ-ਬਦਲੀ ਕਰਨ
ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸਭ
ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਤੇ ਅਜੇਹੀਆਂ ਕਈ
ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਗੁੰਝਲਾਂ ਹਨ।

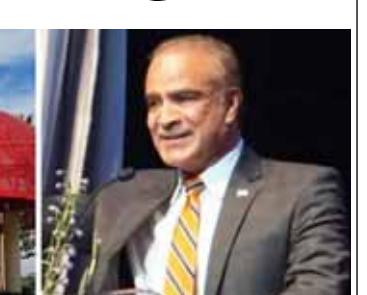
ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ
ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦੀ ਥਿੱਤ ਚੇਤ ਸੁਦੀ 5,
ਸੰਮਤ 1701 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਮੱਤ-ਭੇਦ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ
ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਭਾਵ ਚੇਤ
ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਦੀ ਪੱਥ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ
ਅਸੀਂ ਚੇਤ ਵਦੀ 13 (ਸੰਮਤ 1700 ਬਿ:.) ਨੂੰ
ਸਹੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਹ 29 ਫੱਗਣ ਸੰਮਤ
1700 ਬਿਕ੍ਰਮੀ (25 ਫਰਵਰੀ 1644 ਈ:)
ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਚੇਤ ਵਦੀ 15 (ਚੇਤ ਦੀ
ਮੱਸਿਆ) ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਹ 1 ਚੇਤ,
ਸੰਮਤ 1700 ਬਿ:., 27 ਫਰਵਰੀ 1644 ਈ:

ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਤਾਰੀਖ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਮੁਤਾਬਕ “ ੧੬੬੫ ਬਿ:
ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ, ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ੨੨
ਮਾਰਚ ੧੬੬੬ ਈ:” (ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ
ਦਰਪਣ) ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਥੇ, ਜੇ
ਅਸੀਂ ਸੰਮਤ (ਸਾਲ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਵੀ ਦੇਖਿਏ ਤਾਂ ਵੀ,
ਪਹਾੜ ਜਿੱਡਾ ਸਵਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਬੜਦਾ ਹੈ।
ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ
ਮੁੱਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ
'ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਤਰੌਦਸੀ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਚੇਖ ਹੇਠ ਛਪਵਾਏ
ਗਏ ਕੈਲੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਚੇਤ ਵਦੀ ਤਰੌਦਸੀ' ਨੂੰ
ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਦੀ ਨੂੰ
ਵਦੀ ਲਿਖਣ ਨਾਲ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੇਤ ਵਦੀ ਤਰੌਦਸੀ, 14 ਚੇਤ/27
ਮਾਰਚ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀ। ਚੇਤ ਸੁਦੀ
ਤਰੌਦਸੀ, 28 ਚੇਤ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ
ਨੂੰ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਗਈ ਹੈ।
ਪਾਠਕ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ
ਫਰਕ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ 14 ਦਿਨਾਂ ਦਾ
ਫਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੇਤ
ਸੁਦੀ 2 ਅਤੇ ਚੇਤ ਸੁਦੀ 3, ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਦਿਨ
(18 ਚੇਤ/31 ਮਾਰਚ) ਹੀ ਹਨ। ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੇਤ ਸੁਦੀ 3, ਗਿਣੀ ਨਹੀਂ
ਜਾਵੇਗੀ।

-ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ-

ਅਨਾਹੀਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਹੈਰੀ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਗਿਆਨ

ਸੈਕਰਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਅਨਾਹੀਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਹੈਰੀ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਐਂਜਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੰਖੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ 2 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੂ ਐਸ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ
ਜੋਹਨ ਡਬਲਯੂ ਹੋਲਕੋਮਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ
ਤੋਂਤਿਆ ਹੈ। ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ
ਪਵੇਗਾ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਸਮੇਂ 67 ਸਾਲਾ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿ

**ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦੇ 45 ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ
ਯੂ.ਕੇ. ਪੰਜਾਬ ਹੈਰੀਟੇਜ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ 105 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਯਾਦ
ਮਾਸਟਰ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਤੋਂ ਸਨਮਾਨ**

ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ (ਮੋਹਾਂ) (ਸੰਸੀਵ ਕੋਡੜ, ਮਨੋਜ ਭੱਲਾ) ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦੇ 45 ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਪਿੰਡਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ 'ਚ ਰਖੇ ਗਏ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਉਪਰੰਤ
ਇਨ੍ਹਾਂ 45 ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਾਲੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੱਥਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾ ਕੇ ਉਦਾਘਾਟਨ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜ਼ਿਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਦਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਲਾਡੀ ਢੌਸ, ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇੰਡੀਆਨ ਉਫ਼ਰਸੀਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਯੂ.ਕੇ., ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਸਡਾ ਸਾਉਥ ਹਾਲ ਯੂ.ਕੇ. ਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਯੂ.ਕੇ. ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਢੌਸ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਵਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ, ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਦਿ ਸੁਲਾਰਿਆਂ
ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕਸਬਾ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦੇ ਭੁਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਹਿਮ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਈ
ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾਣ-ਮੱਤੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੇ ਪਤਵੰਤ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ
ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਕੇ. ਪੰਜਾਬ ਹੈਰੀਟੇਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ
ਸੂਚੀ ਲਾਹੌਰ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਸਬਾ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦੇ 45 ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮੇਂ-
ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਸੀਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇਹ ਯੋਧੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਗਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਈਸ਼ਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਅਰਮੇਨ, ਮਾਸਟਰ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ
ਸਿੰਘ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਰਾਉਕੇ, ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜਾਜ਼ੀ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧੰਮ੍ਹ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਲਕੀਤ
ਸਿੰਘ ਮੁਕਰ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ, ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੋਲੂ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਜੀਵਨ ਗਰਜ ਕੌਸਲਰ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ,
ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲਰ, ਮਾਣਕ ਸਿੰਘ, ਕਾਮਰੇਡ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਨੀਮ, ਡਾ. ਸਿਰਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਆਖ. ਐਸ. ਐਸ. ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ

ਲੇਖਕ - ਜਬੇਦਾਰ
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੱਧ ਯੂ ਕੇ
ਮੋਬਾਈਲ ਡੋਨ:
07989 927477

ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਜਨੇਊ ਪਾ ਕੇ ਹਵਨ ਕਰਦੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵੀ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧ ਦੇ ਜਨੇਊ ਪੁਆ ਕੇ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਰਹੁ-ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਨ
ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਤ ਹੇਠ ਦੀ ਲੰਘਾਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ 'ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ' ਨੇ ਪਟਨੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮਹਿੰਦਰੂ ਆਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਮਤਰ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਕੇ ਬੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟਨੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਸਤਰਹੀਣ ਹੋ ਕੇ ਜਲਲਤ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉ ਰਹੇ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਪੱਥ ਨੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ 800 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾ ਕੇ ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਜਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ।

ਬੇਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਬੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਮਹਰ ਲੱਗ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਬੋਧੀ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕੰਢਾਂ ਦੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਢੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰ, ਸਰਾਪਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦੇ ਕੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਚਕੋਲ ਵਿੱਚ ਭਿੱਖਾਂ ਮੰਗਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਐਸੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਛੱਡ ਕੇ ਭੂਜੇ ਸੌਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਚਲਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਚਾਣਕੀਆ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਅਚਾਨੀਆ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ) ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਧਨਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਬੋਧੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਣਕੀਆ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਬੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਬੋਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੋਧੀ ਸਮਝਣਗੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ (ਭੇਖੀ ਬੋਧੀ) ਜਦੋਂ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨੇਸਤੇਨਾਖੂਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਖੱਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਹਲ ਛਕਾ ਕੇ, ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਣੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਿਲਗੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਖੱਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਹਲ ਛਕਾ ਕੇ, ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਣੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਲਾਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੇਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਅਨੁਰਵਦੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪੈਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਚਾਣਕੀਆ ਨੀਤੀ ਰਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ) ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ' ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇ ਕੇ ਅਜੋਕੀ ਸਿੱਖ ਪਨੀਰੀ ਦਾ ਹਿੰਦੂਕਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈ ਅਖੋਤੀ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਲੇਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਲੇਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਮੁੜਤੀ

ਅਖੋਤੀ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਖੱਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਹਲ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀਆਂ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਤਕਤਾਂ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਤਕਤਾਂ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਦੁਫ਼ੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਕਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਕਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਦਸਵੇਂ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਪੰਥਕ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜਾਂ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਅਤੇ ਤਕਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਦਸਵੇਂ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਪੰਥਕ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਆਧਾਰਸ਼ਿਲਾ, 'ਇਕਾ ਬਾਣੀ ਇਕੁ ਗੁਰ ਇਕੋ ਸਥਦ ਵੀਚਾਰ' ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਆਪ ਪਲਣਾ ਤੋਂ ਕੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਸਗੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬੁਝ ਕਰਨ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬਾਕੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿਆਨਕਾਰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਗਾਊਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸੱਦ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਰਹੁ ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਸੀ।

ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਆਵੇਗੀ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਵੀਂਸ਼ੰਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਤਰੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਗਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਹ-ਮਣੇ ਥੈਠੇ ਭਾਜਪਾ ਐੱਮ.ਪੀ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੱਖ ਮਜੀਠੀਆ, ਰਵੀਂ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਦੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਵਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨੇਤਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾਸ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਤਿ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ (ਜੋ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ) ਵੱਲੋਂ ਅੰਗੰਡੀ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਆਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਬੀਬੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਹੀ ਕੋਰਾ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਹ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਸੂਲ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬਾਕੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿਆਨਕਾਰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਗਾਊਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸੱਦ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਰਹੁ ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਭੁਲ ਜਾਈਏ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ-ਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1608 ਈ: ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਰਹਿਤ ਸਿੱਖਾਂਤ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹਰ ਧਰਮ ਰੰਗ, ਨਸਲ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਾਵ ਤੋਂ ਉੱਠੇ ਉੱਠੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਰ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਰਹਿਤ ਨਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਜਾਦ ਹੋਂਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਬਿਧਾ ਰਹਿਤ ਨਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਜਾਦ ਹੋਂਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਨਾ ਜਾਵੇ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਇਹ ਲੇਖ ਅਗਸਤ 2011 ਨੂੰ ਲਿਖਾਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਫਰੈਕਫੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਜੰਗੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਫਰੈਕਫੋਰਟ :— ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਫਰੈਕਫੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਜੰਗੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਜੋ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਾਨਕਾਣ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਜਾਪ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਭਾਈ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ।

ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਚਮਕੋਰ ਸਿੰਘ ਸਭਗਾ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵੀਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਊਂਡਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਨੂੰ ਸਬਰ ਨਾਲ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿੰਘਠੀ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਬੁਚੜ ਨੇ ਕਹਿਰ ਢਾਹਿਆ ਪਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਵਾਸਾਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਏ।

ਜਰਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਥੰਮ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣਾ

*ਜਰਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੁਰਧਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ
*ਜਥੇਦਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾ ਭਾਈ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਨੇਹਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਾਣਾ ਕੌਮ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਕੌਮ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਸੁਝਵਾਨ ਆਗੂ ਖੁੱਸ਼ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਨ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ 1978 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1992 ਤੱਕ ਰੂਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕੌਮੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੂਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਨ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੌਮੀ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ।

ਜਰਮਨ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਹੀਨ ਸਿੰਘ ਮਤੇਵਾਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਾਜਵੰਡ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਧਰਮੀ ਛੋਜੀ, ਭਾਈ ਲਖਵੀਂਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਰਮਨੀ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰਿਬੈਰੋ ਕਾਂਡ, ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਇਆ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ, ਭਾਈ ਹਰਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਨਿਆਣ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਰਮਨੀ, ਭਾਈ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਜਰਮਨੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਵੀਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਫਰੈਕਫੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮੀ ਛੋਜੀ ਰਾਜਵੰਡ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

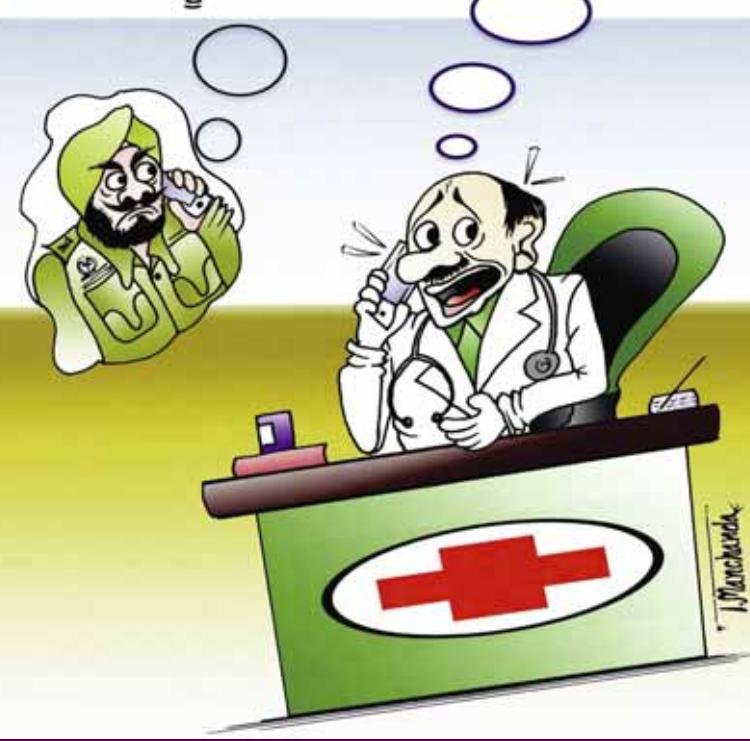
ਈਗ ਮਨਜ਼ੂਰੇ ਦੇ

rajinder.pardesi7@gmail.com

ਡੇਜ਼ੰਦਰ
ਮਨਜ਼ੂਰੇ
ਪ੍ਰਦੇਸੀ

ਸਰ! ਤੁਹਾਡੀ ਬਲੱਡ ਰੀਪੋਟ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਖੂਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ! ਥੋੜਾ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਦਾ ਖੂਨ ਪੀਆ ਕਰੋ!!

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਵਿਲਨਗਾਲ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਮੁੱਖ ਕੰਮ :— ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ, ਨਿੱਤਨਮ ਅਤੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਤਬਲਾ ਵਜਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ।

ਅਰਜੀਕਰਤਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਪੂਰਨ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ। ਉਹ ਹਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਮੁੱਡਬਕ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ, ਜੋ ਹਰਮੌਨੀਅਮ ਤੇ ਤਬਲਾ ਵਜਾਉਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ। ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਖਾਸ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਸਥਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਤਜ਼ਹਰਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਇੰਪਲਾਈਮੈਂਟ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਡਬਕ ਵਿਦੀਆ ਤਨਖਾਹ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਕ : 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025
ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
ਭਾਈ ਸੁਤਤਰ ਸਿੰਘ – 01902 605286

3 Vacancies for (Tier - 5) Religious workers @ GURU NANAK GURDWARA Willenhall

Main Duties: Performing Kirtan (Hymn Singing), Nitnem, Sukhmani Sahib Paath, Kirtan in Morning and Evening.

Applicants must be of high character and abide by Gurmat Rehat Maryada (Sikh code of conduct). Should be able to perform on the Harmonium / Tabla and must have the relevant skills to perform Kirtan, to read correct Gurbani of Sri Guru Granth Sahib Ji and recite prayers on all religious and social occasions.

Wages will be in line with UK Employment Law. Benefits include full board and lodgings.

Closing Date: 18 APRIL 2025

For more Information or to apply, please contact:

Bhai Sutantar Singh on 01902 605286.

Interested applicants To send CV - admin@gngw.org

GURU NANAK GURDWARA, WILLENHALL

65-67 Walsall Road, Willenhall, WV13 2RD

TAIL
PIECEDalip Singh Wasan, Advocate
Email: dalipsinghwassan@yahoo.co.in

ROOTING OUT POVERTY IS NOT THE TARGET OF CONTESTING GROUPS

Our Constitution through our Directive Principles of State Policy specifically fixed the main target that poverty must be rooted out from India. Poverty had been the product of history of this country because all who had been ruling here had been making efforts to maintain a big part of population to remain poor so that the rich could rule and enjoy life.

The people who took over the charge from the British could get a running government and we had been following the same policies of the British for development and development of human resources is still untouched subject and whatever had been done update for the poor all are but just first aids and it is admitted that the contesting groups could establish a vote bank.

Much has been done in this country and now all the materials are available here which can provide proper life to all including the poor. But the purchase power of the poor is still low and therefore, they are still identified and can be exploited.

The only method of rooting out poverty is to raise monthly income of the poor and none of the competing groups is interested and hence till date none came forward with a Bill, Project, Scheme and policy through all the families could bring suitable income each month. Even Pay Commissions and all fixation of wages system is defective because the gap between the income is too big and large and it seems this gap shall not be bridged in a coming century.

Since purchasing power of poor is low, much that is produced is lying in stocks and is not sold in time. Our production units too are not going ahead. Much is lying in stores unsold. Time has come because when we have ourselves prescribed 2047 as the target date of declaration of Developed Country, we must immediately come with a Bill on rooting out poverty and let us start implementing the same in this five years tenure. Our speed is always slow and still there are hopes that we

shall reach our target of developed country by 2047. The Opposition group is busy in formation of Farms Bills and let the ruling group may take up work of Rooting Out Poverty Bill.

NUMBER OF ITEMS OF NEED AND THEIR PRICES ARE INCREASING---TURNING LIFE COSTLY

India was called Golden Sparrow and today this country is one of the most poor countries because two-third population had been given free ration just to live. The biggest problem was poverty when we got independence and then bring our Constitution and it was hoped that we shall concentrate our efforts to rooting out poverty from India. All our efforts failed and now most of the people are poor. Because of science and technology number of items of need too has increased and even prices too have risen and the principle of Poverty Breeds Poverty could turn more people poor.

Whatever economic policy we had adopted could not decrease the number of poor and still there are no efforts showing us the remedy. We continued with the same old policy of British and more people are turning poor and our assurance that we shall become a developed country seems to be just a misleading hope. Developed country must be having no poor and that target would never be achieved because there are no efforts towards this side.

Even public servants who are getting pay scales on recommendations are telling us that they are low paid and gap between high pay and low pay is very big. If we fail to take up the case in hand, we shall be one of the countries who shall be having total poor people or near total poor by the target year 2047. The people of other developed countries would not accept us equal to them.

And we all know that number of items and their prices shall continue to rise in the coming years and there seems no efforts for increasing monthly income of families to meet these rising cost of living, we must immediately try to increase monthly income of families so that rising number of poor could be controlled. First aid efforts and slow speed would not help us. For this purpose we should establish a Special Commission like Sharda Commission to come with problem solving Acts. Piece meal efforts would not succeed.

ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕੀਰਤਨੀ ਸਿੰਘ / ਉਸਲਾ ਵਾਦਕ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ (ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਕੀਰਤਨ, ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹੋਣ। ਉਹ ਵਜ਼ਾ ਤੇ ਤਥਕਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ। ਪ੍ਰਾਣਿ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਚੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਮੌਤੀ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਖੋਲਣਾ ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੀ ਦੇ ਸੂਝ੍ਹੀ ਪਾਠੀ ਹੋਣਾ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜ਼ਜ਼ਤ ਹੋਵੇ। ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਕੰਮ ਅਤੇ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਕੰਮ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 34 ਫੇਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਰਤਾਂ :- ਤਥਕਾ ਤੇ ਹਰਮੌਨੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹੋਣ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਚਾਹੀਦਾਨ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਰਜੀਆਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੋਨ: 07373 359229, ਫ਼: ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ: 07875 289454

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਵਾਲਸਾਲ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਕਾਲਡੋਰ, ਵਾਲਸਾਲ ਵਿਖੇ ਗਾਰੰਡੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਹਰਮੌਨੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਥਕਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸੁਖਾਸ਼ਟ, ਨਿਤਨਮ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਰਹਿਰਾਸ, ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਨਿਭਾ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਸਿੰਘੀ ਸਿੰਘਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਘਰਮ ਦਾ ਵਧੀਆ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਸਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਮੁਤਾਬਕ ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਢਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਰਜੀ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਹੋਣਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਡਾਕ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ 2 ਮਈ 2025
ਤੱਕ ਭੇਜੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

VACANCY for Religious Worker (Tier 5)

THE DUTIES OF THE RELIGIOUS WORKER SHALL CONSIST OF THOSE NON PASTORAL RELIGIOUS AND OTHER DUTIES CUSTOMARILY PERFORMED BY A RELIGIOUS WORKER OF THE SIKH RELIGION. RECITAL OF GURU GRANTH SAHIB DURING AKHAND PATHS AND SAHIJ PATHS. PERFORM KIRTAN AFTER EACH RECITAL AS AND WHEN REQUIRED. PERFORM AT SIKH WEDDINGS, BLESSINGS AND FUNERAL SERVICES. PREPARE PRASHAD (BLESSED FOOD) AND SERVE TO THE CONGREGATION. ENSURE GURDWARA REMAINS CLEAN AND TIDY WITH SPECIAL ATTENTION TO THE MAIN PRAYER HALL. TO OPEN THE GURDWARA PREMISES IN THE MORNING AND LOCK UP AT NIGHT. FROM TIME TO TIME TO UNDERTAKE OTHER DUTIES TO MEET THE NEEDS OF THE CHARITY. THE RELIGIOUS WORKER WILL UNDERTAKE NON-PASTORAL WORK AND SUPPORT THE RELIGIOUS ACTIVITIES OF THE GURDWARA, TO ASSIST THE HEAD GRANTHI (MINISTER OF RELIGION) AS AND WHEN REQUIRED. THIS IS NOT A PASTORAL ROLE AND DUTIES WILL NOT INCLUDE LEADING A CONGREGATION.

Closing date for Applications : 2nd May 2025

Please send your application to the Stage Secretary Balwinder Singh Bath by post or via email or for more information Contact Balwinder Singh Bath on 07938 634786

GURU NANAK GURDWARA, WALSHALL

127 West Bromwich St, Caldmore, Walsall, West Midlands, WS1 4DE
Email: General@GNGWalsall.com Tel: 01922-622199

Sarbat Da Bhala Derby Charity no. 1188193

KHALSA DARBAR GURDWARA DERBY
Sinfin Lane, Derby, DE24 9GP.
Email: Info@khalsadarbar.co.uk / Web:www.khalsadarbar.co.uk

ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਦਰਕ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਪਾਣੀ

ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਹੈਲਦੀ ਡਰਿੰਕ ਹੈ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬੇਹਤਰੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਰਿੰਕ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਡਿਟਾਕਸੀਫਾਈ ਕਰਨ, ਪਾਚਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਤੇ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਰਿੰਕ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਉ ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਸਾਨ ਵਿਧੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਅਦਰਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜਿੰਜਰੋਲ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗੋਲ ਵਰਗੇ ਤੱਤ ਪਾਚਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਟ ਦੀ ਗੈਸ, ਸੋਜ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਬੂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿਟੀਕ ਐਸਿਡ ਵੀ ਹਜਮ ਐਂਜਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਚਦਾ ਹੈ।

ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ- ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਲੋਰੀ ਬਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੰਮੀ ਵਾਧੂ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ

ਇਸ ਨੂੰ ਪੀਣ ਨਾਲ ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ- ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟਸ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਸੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਡਰਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਦੀ-ਜ਼ਕਾਮ ਤੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਡਿਟੋਕਸੀਫਿਕਸ਼ਨ-ਇਹ ਡਰਿੰਕ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸਿਨਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਐਸਿਡਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਲਿਵਰ ਨੂੰ ਡਿਟੋਕਸੀਫਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਦਰਕ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਚਮੜੀ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ-ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਚਮੜੀ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਚਮੜੀ ਦੀ ਚਮਕ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁਹਾਂ, ਝੁਰੜੀਆਂ ਤੇ ਦਾਗ-ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਰਜਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ-ਇਹ ਡਰਿੰਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਰਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦਿਨ ਭਰ ਤਾਜ਼ਗੀ

ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੋਜ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ-ਅਦਰਕ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀ-ਇੰਡਲਾਮੇਟਰੀ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸੋਜ ਤੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗਠੀਆ ਤੇ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ।

ਅਦਰਕ ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਓ

ਸਮੱਗਰੀ :

1 ਇੰਚ ਅਦਰਕ ਦਾ ਟੁਕੜਾ

1 ਨਿੰਬੂ

2 ਕੱਪ ਪਾਣੀ

ਵਿਧੀ :

ਅਦਰਕ ਨੂੰ ਡਿਲ ਕੇ ਬਰੀਕ ਕਦੂਕਸ ਕਰ ਲਈ। ਇੱਕ ਡਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰੋ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਦੂਕਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅਦਰਕ ਪਾਓ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ 5-7 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਉਬਾਲੋ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਰਕ ਦਾ ਰਸ ਤੇ ਗੁਣ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣ। ਗੈਸ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਛਾਣ ਲਈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਨਿੰਬੂ ਨਿਚੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਦ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾਓ।

ਕੋਸਾ ਜਾਂ ਠੰਡਾ ਕਰਕੇ ਸੇਵਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਡਰਿੰਕ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਪੀਣ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਗਾਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਕੇ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਬਹੁਤ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰਪੂਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

*ਚੌਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਕਿਰਿਆਹੀਣ, ਅਤੇ 'ਅਸਫਲ ਸੰਸਥਾ' - ਕਪਿਲ ਸਿੱਖਲ - ਢਾਬ ਤੇਰੀ ਦਾ ਗੰਪਲਾ ਪਾਣੀ, ਉੱਤੋਂ ਬੂਰ ਹਟਾਵਾਂ।

*ਨਸ਼ਾ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਬਾਈਕਾਟ- ਇਕ ਮਥਰ

-ਕਾਲੇ ਕੋਲ ਮੰਜਾ ਨਹੀਂ ਡਾਹੁਣਾ, ਲਿਸ਼ਕੇ ਤਾਂ ਪੈ ਜੂ ਬਿਜਲੀ।

*ਜੇ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ- ਰਾਹੂਲ ਗਾਂਧੀ

-ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਲਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਲੁਹੂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਂਦੇ ਨੇ।

*ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਕੀਤਾ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਝੀ

-ਰੁੱਖ ਉੱਗਿਆ ਬੇਸ਼ਰਮ ਦੀ ਢੂਢੀ 'ਤੇ, ਕਹਿੰਦਾ ' ਰਾਮ ਨਾਲ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠਾਂਗੇ।

*ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ- ਅੰਦ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ

* ਰੁਕਾਂ-ਪੂੰਜੇ *

ਲੇਖਕ - ਨਿਰਮਲ ਮਿੰਘ ਕੰਧਾਲਵੀ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ
-ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਨਾ ਬੋਲੀਂ, ਮੇਰੀ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਦ ਕੱਢ ਲੈ।

*ਜਦੋਂ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਉਦੋਂ ਬਾਬੇ ਪੁੰਮੇ ਨੇ ਧਰਨੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿਤੇ?- ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ

-ਉਦੋਂ ਬਾਬਾ ਪੁੰਮਾਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਛਕਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

*ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਗਾਦੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵਗੀ- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ

-ਲੜ ਨੂੰ ਕਿੱਡ ਬਣ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਨਰਮ ਕੁੜੀ ਨਾ ਜਾਣੀ।

*ਅਡਾਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ- ਇਕ ਮਥਰ

-ਬਾਜ਼ੀ ਮਾਰ ਗਿਆ ਬਾਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਗੱਭੂਰ, ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਲ ਪੁੱਛਦੇ।

*ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ- ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਰਿਪੋਰਟ

-ਪਾਣੀ ਡੋਲੁ ਗਈ ਤਾਜ਼ਗਾਂ ਵਾਲੀ, ਕੈਂਠੇ ਵਾਲਾ ਤਿਲਕ ਗਿਆ।

*ਧਾਮੀ ਵਲੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ- ਇਕ ਮਥਰ

-ਬਾਦਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਦਿਖਾਈ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੀ ਵੀ ਕਦੇ ਗੱਲ ਕਰੇ, ਧਾਮੀ ਸਾਹਿਬ।

*ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਮਲ ਦੇਣ ਦਾ ਇਗਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ- ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਇੰਡੀਜ਼ੈਸ਼, ਕੈਨੇਡਾ

-ਛੜੇ ਜੇਠ ਦੀ ਮੈਂ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਰੜਕਾਂ, ਕੰਪ ਉਤੋਂ ਰਹੇ ਝਾਕਦਾ।

*ਲੋਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣਗੇ- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ

-ਤੇਰਾ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਬਚਨੀਏਂ ਰਹਿਣਾ, ਛੜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਮਾਰ ਕੇ।

*ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ- ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ

-ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਐ ਜੀ?

*ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡਿਆ- ਇਕ ਮਥਰ

-ਮੇਰੇ ਨਰਮ ਕਾਲਜੇ ਲੜ ਗਏ, ਲੱਡੂ ਖਾਲੇ ਤੇਰੇ ਤੇਲ ਦੇ।

*ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਸਤੀਫਾ ਵਾਪਸੀ ਬੁੱਕ ਕੇ ਚੱਟਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ- ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

-ਛਿੱਡ ਛਿੱਲ ਲਿਆ ਬੋਸਕੀ ਵਰਗਾ, ਰੋਝਾਂ ਵਾਲੀ ਕੰਪ ਟੱਪ ਕੇ।

ਲੇਖਿਕਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ (ਸਾਉਬਾਲ)

ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾ ਲਵਾਂ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤਾਂ ਸਮੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵੱਲ ਕਿਤੇ ਧਿਆਨ ਲੱਗਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਫੁੱਝੀ ਚਿੰਤਾ ਕਿ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸਤਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਘੜੀਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਸਾਲ:- ਚੌਥੇ ਕੁ ਦਿਨ ਜੀ 84 ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੋਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਮਾਰਗਾਰੇਟ ਬੈਚਰ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਦੇ ਕਾਰਾਜ ਨਸਰ ਕਰੋ ਦੋ ਐਮ. ਪੀ. ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਈ ਦਮਕੜੇ ਹੋਰ ਆ ਬੈਠੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਢੇਸੀ, ਤੇ ਚਿੱਲ ਹੀ ਬੱਸ ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀ ਭਾਲਦੇ ਨੇ ਛੈਡਰੋਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਏਜੰਡਾ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਆਮ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੀ ਇਹ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਫੇਰ ਮੁਆਵਜੇ ਦੇਵੇਰੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ? ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ ਜੁਰੂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬਟੋਰਨਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹੜੀ ਕਸਰ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪ ਲਾਹੇ ਵਜੀਰੀਆਂ ਲਾਚਡੀਆਂ ਸਾਹੀ ਖਿਤਾਬ ਸਲੋਅ ਤੋਂ ਐਮ. ਪੀ. ਹਨ ਢੇਸੀ ਹੋਰੀ, ਅਜ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੇਖੋ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਕੌਸਲ ਦੀ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਹੁਣ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲੀਆਂ ਭਾਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਉਧਰ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਬੱਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਪਲੂਸੀਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਰਹਿਣਾ ਤਣਖਾਹ ਲੋਕਾਂ ਸਿਰੋਂ।

ਅੱਗੋਂ ਚਲੋ ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਠੋਸੇ ਰਾਏ ਆਗੂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਬੱਸ ਮਗਾਜ਼ਮਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਰਡਰ ਘੋਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਾਲੇ ਲਾਗੂ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਹੀ ਸਨ ਚਲੋ ਵਾਪਸ ਇਹ ਧਮੂਲਾ ਪਉਂਦੇ ਮੁੜ ਆਏ ਫੇਰ ਸੁਰਤ ਆਈ ਨਾ ਜੀ ਨਾ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਭੁੱਲਰੋ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਸਰਵਣ ਸਿੱਖ ਪੰਧਰੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਭੀ ਢਾਈ ਪਾਅ ਖਿੱਚੜੀ ਅੱਡ ਸੀ, ਫੇਰ ਪ੍ਰਸਿੰਧੀ ਲਈ ਤੀਮੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਫੜ ਲਿਆਂਦੇ, ਅਤ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ ਮੂਰਤ ਬਣਾ ਪੂਜਣ ਲੱਗ ਗੇ ਜੀ ਮਰਨ-ਵਰਤ ਭਾਈ ਮਰਨ-ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ, ਮਰਨ-ਵਰਤ ਨੀ ਚਲਦਾ ਇੰਨੇ ਦਿਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੂਹ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ 13 ਮਾਹ ਹੋ ਰਾਏ, ਧਮੂਸੂਲੀ ਚੱਲੀ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ, ਰੇਲਾਂ ਰੋਕੇ, ਧਰਨੇ, ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ, ਦੁੱਧ ਡੋਲ੍ਹੇ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਰੋੜੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ, ਬਾਰਡਰ ਫੇਰ ਘੇਰ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੁੱਬਕੀ ਜ਼ਰਾਤ ਨਾ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਚਲਣਾ ਸੀ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਣ ਭਿਆਂ ਨਿਕਲੀ ਪਈ ਸੀ, ਹੋਰ ਭੁੱਤੀ ਪੰਗਾ ਜੀ ਸਾਡੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਚੋਰੀ, ਸਮਾਨ ਚੋਰੀ, ਪਲੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਮਲ੍ਹਬਾ ਸਮੇਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਐਮ ਪੰਜ ਪੰਜ ਲੱਖ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਫੇਰ ਇਹ

ਗਰੀਬ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਹੁਣ ਕਾਚਾਜ਼ ਪੱਤਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਢਕਵੰਡ ਨੇ, ਮੈਂ ਆਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮਰਥਕ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕਲਮ ਦਾ ਪ੍ਰਣ, ਮੈਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀਬੰਧੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹਵਾ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਬਦਲਾਂ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਪਾਲਤਾ ਭਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਅਗਲਾ ਧੁਰਾ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਭਾਵੰਡ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਜਾਣ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਝਗੜਾਲੂ ਨੇ, ਸਬੂਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਟੱਕਰਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ (ਸਿਵਾਏ ਕਾਂਗਰਸ) ਨੀ ਬਣਦੀ, ਸੂਬੇ ਦੇ ਲਾਗੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੈਟਰ ਵਿੱਚ ਦੁੰਦ, ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਇਓ ਅੰਗੋਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅੱਖਰ awkward squad ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਇੱਟ ਖਿੱਚਕਾ, ਹੈ ਕੋਈ ਬਹੁ-ਟਿਕਾਣਾ ? ਮਿਸਾਲ: ਮੇਡੂਰ ਝੰਡੇ ਲਾ ਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਯਾਨੀ ਧਾਰਮਿਕ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਭੀ ਮੇਟਰਸਾਈਕਲ ਭਜਾਏ, ਉਥੇ ਭੀ ਮੁਸਟੰਡ ਪੁਣੇ ਵਾਲੇ ਹਨ ਹੀ ਧੱਕਾ ਮੁੱਕੀ, ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਸਮਝਦਾਰ ਪਰ ਸਾਡੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇ ਨਵਾਂ ਨੇਤਾ ਉਗਿਆ ਹਰਿਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਮੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਸ਼ਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਸਾਂ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕੀਤੀ, ਦੂਜੇ ਆਜੂ ਭੀ ਆਪਣੇ ਛੋਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਦੇ ਤੇ ਝਾੜ-ਝੰਭ ਕਰਦੇ ਨਾ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੱਲ ਪੈ ਗਏ, ਮੁੱਖ ਮੇਤਰੀ ਤਾਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਭੀ ਨੀ ਉਲਝਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੀ ਸਿਆਣਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੰਡੀ ਸੋਧਦੀ ਹੀ ਹਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੀ ਹਿਮਾਚਲ ਟੁਰਿਜ਼ਮ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਤੇਪ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਸੁਭਾਗ ਰਹੇ ਹੋਰ ਲੱਭ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਭੀ ਮੱਕੂ ਬੰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ, ਬੰਦੇ ਬਣੋ, ਹੁਣ ਪੰਥਕ-ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਕੁਫਰ ਮੁੱਲ ਨੀ ਵਿਕਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬਾਰੀ ਸਿਧਾਰੀ ਨਵੇਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸੇ ਬਾਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨੇ ਹੁਣ ਧੋਬੀ ਨੇ ਧੋ ਦਿੱਤੇ ? ਕਿੱਡਾ ਤੁਢਾਨ ਜੀ ਪੰਜ ਮੈਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਫਰੋਲੋ, 7 ਮੈਬਰੀ ਤਾਂ ਤੁਖਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬਣਾਈ, ਪੰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੇਵਲ ਗਿਆ: ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਵੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਮ ਚਲਾਵੇ ਫੇਰ ਇਹ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤੀ ਅਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ? ਰੱਖੋ (ਗੁਰੂ ਰ੍ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) 'ਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਖਾਣ ਹੈ, ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਚਾਡੀਰੇ 'ਤੇ ਝਾਂਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਘਨੇਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੁੱਝਾਂ ਮੌਢੇ ਹਿੱਲ ਜਾਣੇ ਨੇ, ਇਹ ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ ਹੀ ਸਨ ਜੋ ਬੁੱਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲਈ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਸੰਗ ਹਿਆ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸੋਸਲ-ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਲੋਖਕ ਤਾਂ ਖਾਂਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਉਂਦੇ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਤਾਂ ਸੌਦੇ ਵੇਚਣੇ ਨੇ, ਸੀ। ਭੱਖਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁਮੇ ਨੂੰ ਗੁੱਚੀਨਸ਼ੀਲ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਇਹਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹਦੀ ਖਹਿਬਾਜੀ ਅਖੇ ਜੀ ਜਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕਹਿੰਦਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਭ ਜਾਦੂਵਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ

ନିରାଟ

ਬਚਾਅ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹਨੇ ਉਹਦਾ ਬੰਦਾ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਾ ਖਤਮ ਕਰਵਾ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਹਦੇ ਵੱਲ, ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ 28 ਨੂੰ ਕਰੁ ਸਿੱਧੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਿਰ ਹੱਥ, ਆਹ ਇੰਗਲੈਂਡੀਏ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਜੀ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ, ਨਾਲੇ ਕਿਨੇ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਧੂਮੇ ਦੇ ਮਗਰ ਜਾਵੇ ਚੈਨਲ ਕਹਿੰਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਹਾਲੇ ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਰੱਬ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਆਪੇ ਨਿਤਾਰੇ ਕਰ ਦਿਓ, ਹੁਣ ਚੁਰਾਸੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਗਲਾ ਅਧਿਆਏ ਅਰੰਭਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲਾਇਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਭੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਬੱਸ ਪ੍ਰਾਪੇਰਿੰਡਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੁਣ ਸੱਚ ਸਹਮਣੇ ਆਏ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨਮੂਜ਼ ਹੀ ਹੈ ਚੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਜੱਜ ਬਣਾ ਧਰੇ, ਕੋਈ ਜੱਜ ਲਫ਼ਾਡੇ ਫੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਦੂਜਾ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅੰਨੀ-ਕਾਣੀ ਕਬੂਲ, ਫੇਰ ਕੀ ਰੱਕ ਸੀ ਹੰਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਧ ਨੂੰ ਸਵਾ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਧ ਬਾਦਲ ਹੋਰਾਂ ਦਾ (ਛੋਖੇ ਕੈਮ ਵਾਪਸੀ ਦਾ) ? ਦੂਜਾ ਸਾਬਕਾ ਜ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੱਧ ਦੇ ਭੱਤੇ ਰੱਦ ਦਾ ? ਤੀਜਾ ਆਹ ਦਮਦਾਸ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਬਾਬਾ ਧੁਮਾਂ ਭੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੱਧ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਸਿੱਟ ਰੱਦੀ ਸੰਭਾਲੀ ਹੁਣ ਭੁੰਡੀ ਲੜੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ, ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨੂੰ ਲਾਹੋ। ਸਿੱਠਣੀ (ਨਿਲੱਜਿਊ ਲੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ) ਚਲੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੀ ਹੈ 28 ਭਾਵੀ ਤੋਂ ਬੱਚ ਗਈ ਅਰਦਾਸੀ ਹੋਵੇ, ਧਰਮ ਤਾਂ ਆਤਮਾਂ ਲਈ ਦੀਵਾ ਹੈ, ਚਾਨਣ ਲਈ ਜਗਾਵੇ ? ਨਾ ਬੁਝਾਵੇ। ਡਰੋ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰਚਨਹਾਰ ਤੋਂ ਹੋਕਾਰ ਪਾਉ ਮਾਰ, ਪੰਥ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਹਨੂੰ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਬਤ ਕਰਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਚਾਰਸ ਨੇ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਾਝਸਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਬਾਬੇ ਧੂਮੇ ਦੇ ਭੀ ਹੁਣ ਬੱਸ ਦਿਨ ਚਾਰ ਟਕਸਾਲ ਭੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਚਰਨੀ ਗਿਆ, ਕਸੂਰ ਸਾਡਾ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਰੀ ਹੈ ਕੇ ਖੇਤ੍ਰੀ ਖੇਤ੍ਰੀ ਹੋਏ ਸਹਾਰੇ ਭਾਲਦੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖਾ ਏਕ ਹਮਾਰਸ ਸ਼ਾਸ਼ੀ, ਇਹੀ ਟੇਕ ਨੇ ਨਾਲ ਨਿਭਣਾ।

५८३

ਤੇਰੀ ਇਕੋ ਅੱਖ ਸੁਲੱਖਣੀ ਪਈ ਟੀਪਾ
ਢਾਣੇ, ਤੈਨੂੰ ਨਿਉ ਕਰਨ ਸਲਾਮਾਂ ਦੇ ਦੇ
ਅੱਖੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਇਸ ਲਿਖਤ ਦਾ ਮੰਤਵ
ਕੀ? ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਅਕਾਲੀ ਛੁਲਾ ਸਿੰਘ
ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਚਰਚਾ, ਰਾਜ ਮੌਜ਼ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸੋਖ
ਚਿਲੀ ਰਾਗ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮਹਾਨ-
ਤਾ, ਜੀ ਹੁਕਮ ਮੌਝਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ
ਸਕਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਨਾ ਮੈਨੇ ਬੋਈਮਾਨ
ਆਦਿ ਤੱਥਾਂ ਆਧਾਰਤ ਖੋਜ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ

ਸੱਚ, ਸਬੂਤ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਫੁੱਲਾ ਸਿੱਧ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਸਨ, ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਲੋਗਦਾ ਵਾਂਗਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਮੁੜ ਲਿਆਵੇ ? ਉਹ ਹਕੂਮਤ ਹੁਣ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੇਡੇਰਾ ਪਿੱਟ ਹੋਵੇ ਅਲੋਚਣਾ, ਪੜਚੋਲ ਅਵਸ਼ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ : ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਮੌਰਾਂ (ਮਾਈ ਮੌਰਾਂ) ਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਜਬੇਦਾਰ ਨੇ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂ ਹੁਣ ਘੱਟ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੇਰ-ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਕ ਮਸ਼ਲਾਮਾਨ ਨਾਚੀ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੇਠੀ ਮੰਨ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ (ਤਨਖਾਹ) ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਕਿ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਇਹ ਅਵਸ਼ਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਤੇ ਮੌਰਾਂ ਨਿਕਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਤੀ ? ਲਿਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਾਂ ਗਰੀਬ, ਨੀਮੀ ਜਾਤ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਹੌਰ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ, ਗੁਰਬਤ ਦੀ ਮਾਰੀ ਨਾਚੀ ਤਾਂ ਬਣੀ ਪਰ ਪ੍ਰਾਤਮਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੁਨਰ, ਸੁਘੜਤਾ ਤੇ ਬੁੱਧੀ ਪੱਖੋਂ ਭੀ ਤੇ ਹਸਨ ਵੱਲੋਂ ਭੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਬਾਰਡਰ ਨੇੜੇ ਬਾਚਾਂਦਰੀ ਜੋ ਅੱਜ ਖੰਡਰ ਬਣੀ ਪਈ ਹੈ ਨਾਚੀ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਹਨਰਮੰਦੀ ਤੇ ਅਕਲ ਸਦਕਾ ਬਰਾਦਰੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਕੜਾਂ ਰਾਜੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਂਦੀ, ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਭੀ ਬੜੇ ਭੜੇ ਦੇ ਕੇ ਢੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਮੌਰਾਂ ਤਾਂ ਵਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ,

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੱਚਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਛਪਣ
 ਵਾਲੇ ਲੇਖਾਂ, ਸੁਝਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ
 ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਬਾਰੇ, ਸਥਾਂਪਿਤ ਲੇਖਕ
 ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ
 ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦੇ
 ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ
 ਵੀ ਨੈ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਇਸ ਲਈ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ
 ਅਦਾਰਾ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।
 ਵੱਲੋਂ - ਸੰਪਾਦਕ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਭਰਬੀ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ “ਰੁਪਾਲ”

ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 9814715796

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇ ਅਜਿਹੇ

ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਿਹਨਾਂ
ਕਾਰਜ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ
ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ
ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ
ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ
ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ
ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਰਜ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ
ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ
ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ
ਲਈ ਵੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ
ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ
ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉਹ ਚੰਗੇ
ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਵਕਤ ਦੀ ਧੂੜ
ਹੇਠ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਆਸੀਂ ਕੁਝ
ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਾਨੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ
ਕਾਰਜ ਯਾਦ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ
ਬਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ
ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਣਗੌਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ
ਜਿਕਰ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਇਲਕੀਆਂ ਹਨ,
ਬੱਸ !

ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ (22 ਨਵੰਬਰ 1830 - 5 ਅਪ੍ਰੈਲ 1858) - ਦਾਲਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ 1857 ਈਸਵੀ ਦੇ ਗਦਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਸੈਨਾ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕਮਾਂਡਰ ਵੀ ਬਣੀ। ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਸੀ। 1857 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਹਿਊਗ ਰੋਜ਼ ਨੇ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਤਿ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਲੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਚ ਨਿਕਲੀ। ਤਦੇ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਨੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਰਾਣੀ ਝਾਂਸੀ ਦਾ ਤੁਪਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਣ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਈ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪਥ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁਰਖਿਅਤ ਬਚ ਗਈ। ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕਰਨਾਨ ਕਰਨਾਂ ਤੁਹਾਂ ਚਿੱਠੀ।

ਮੇਵਾੜ ਦੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਨਾਇਕਾ ਪੰਨਾ
 ਦਾਈ (16ਵੀਂ ਸਦੀ)-ਰਾਣਾ ਸੰਘਾ ਦੀ ਚੌਥੀ
 ਸੰਤਾਨ ਰਾਜਾ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾਈ ਸੀ ਪੰਨਾ
 ਦਾਈ। ਰਾਣਾ ਸੰਘਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਬਨਵੀਰ ਨੇ
 ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
 ਉਹ ਆਪ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ
 ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ
 ਰਾਹ ਵਿਚੋਂ ਰੋੜਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁੱਤੇ ਪਏ
 ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਪੰਨਾ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਅਣਗੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਦਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ
ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਕੀਰਤ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਉਦੈ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ
ਚੰਦਨ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਲਮ ਬਨਵੀਰ ਨੇ
ਪੰਨਾ ਦਾਈ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ
ਪੁੱਤਰ ਚੰਦਨ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੈ
ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ 15 ਵਰਗਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਪੰਨਾ ਅਤੇ
ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਕੰਭਲਗੜ ਲਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਦੈ
ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ।
ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਬਨਵੀਰ ਤੇ ਹਮਲਾ
ਕਰਕੇ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਜ ਦੁਆਇਆ।

ਜਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ੰਦਰ ਸਿੰਘ (6 ਅਗਸਤ 1959)-ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਾਟਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਿਸ਼ੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਮੌਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਫਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਾਂ ਦੱਸੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਤੇ ਕਾਢੀ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸਨੂੰ 2001 ਵਿਚ ਮੈਗਾਸੈਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2015 ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਟਾਕਹੋਮ ਵਾਟਰ ਪਰਾਈਜ਼ ਮਿਲਿਆ।

ਇਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਗਿਆਨੀ-ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (1904-1992)-ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੁਜ਼ਸਮੋ ਵਜੋਂ ਹੀ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਨਾਬਾਂ ਦੀ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਰਾਹੀਂ ਕੌਠੀ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉੱਤਮ ਸੀ, ਪਰ ਭਗਤ ਜੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਕਾਗਜ਼ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੈਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਖਾਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ, ਰੁੱਖ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ, ਪਾਣੀ, ਹਵਾ, ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੈਂਫਲਿਟ ਮਢਤ ਵੰਡੇ।

ਮੇਘਾਲਿਆ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪੁਲਾਟੀਆ ਯੂ
ਕਿਆਂਗਾ ਨੰਗਾਬਾ (1862)-ਯੂ ਕਿਆਂਗਾ
ਨੰਗਾਬਾ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੁਰਬੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਜੈਨਤੀਆ ਲਹਿਰ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। 30 ਸਤੰਬਰ 1862 ਨੂੰ
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਾਵਾ
ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗਾਵਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ
ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਜਿਹੜਾ ਅਗਲੀਆਂ
ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਗਾਵਤਾਂ ਸਮੇਂ
ਨੱਕ ਬਣਿਆ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਨਿਡਰ ਪੱਤਰਕਾਰ
ਹੀਰਾ ਬਾਈ-(18-19ਵੀਂ ਸਦੀ) ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ
ਮਰਾਠਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਜੰਗਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜੰਗਾ
ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਨਿਡਰ
ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ

ਜਦੋਂ ਇਕ ਅੰਰਤ ਲਈ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਰਗਾ
ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਜੋਖਿਮ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਸੀ। ਅਤੇ
ਉਹ ਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਰਵੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦੇ।

ਇਕ ਸਾਹਸੀ ਅੰਰਤ ਰਾਣੀ ਅਬਾਕਾ ਚੌਤਾ
 (1525-1570)-ਰਾਣੀ ਅੱਬਾਕਾ ਚੌਤਾ
 ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਉਲਾਲ ਦੀ ਰਾਣੀ ਸੀ,
 ਜਿਹੜੀ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪੁਰਤਗਾਲੀ
 ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੀ ਸੀ। ਪੁਰਤਗਾਲੀ
 ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਲਾਲ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ
 ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਅਬਾਕਾ ਨੇ ਹਰ ਵਾਰੀ
 ਹਮਲਾ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ
 ਤੱਕ ਪੁਰਤਗਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਦੀ ਰਹੀ
 ਆਪਣੇ ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਨਿਫਰਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ
 ਅਡੈ ਰਾਣੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਅਨ
 ਬਸਤੀਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਲੜਈ ਨੇ ਜਨਤਾ
 ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਜਾਗਿਓ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ
 ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅੰਰਤ ਵੀ
 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ
 ਚਰਚਾ ਜਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ।

ਸਿਆਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ
ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ (1901-
1953)-ਭਾਰਤੀ ਜਨ ਸੰਘ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ
ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿਆਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ
ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ
ਲਈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਾਰਥਕ
ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦੇਣ ਦਾ
ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ
ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣੀ (1911-1985)-ਇਹ ਅਣਗੋਲਿਆ ਕਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋਸ਼ੀਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਚੀ ਸੁਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਲ ਚੁਕਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ
ਸੁਧਾਰ (1670-1716)-ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ
ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ
ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਸਹਿੰਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ
ਸ਼ਹਾਦਤ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ
ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ
ਕਰ ਦਿਖਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿੰਮੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਵਿਚ ਜਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਮੀਨ
ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣੇ
ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਸੀ,
ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਮੂੰਹ
ਬੋਲਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਬਹੁਤ
ਘੱਟ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਣਗੋਲੀਆਂ ਘਰਨਾਵ

ਚੁੱਪ ਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ (1970-80)-
ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਾਦੀ(ਸਿਲਈਨਟ
ਵਾਉਲਾਏ) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ

ਉੱਠੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲ ਕੇ ਕੌਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਏਕੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਜਾਹਰਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੰਹ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਚੇ ਆਖਰੀ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਫਲ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਜਿਕਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਰਾਣੀ ਗੈਡੀਓਲੀ ਦੀ ਹੇਰਾਕਾ ਲਹਿਰ
 (1915-1993) - ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਅਤੇ
 ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਾਗਾ ਆਗੂ ਰਾਣੀ ਗੈਡੀਓਲੀ
 ਨੇ ਹੇਰਾਕਾ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ
 ਨੇ ਨਾਗਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ
 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ।
 ਇਹ ਲਹਿਰ 1920 ਵਿਚ ਰਾਣੀ ਦੇ ਚੜ੍ਹੇ
 ਭਰਾ ਹੈਪੋ ਜੈਦੌਨੰਗ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ
 1931 ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸਦੀ
 ਕਮਾਨ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ।
 ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਲਈ
 ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ
 ਪੰਨੇ ਇਹਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਚਾਨਣ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ।

ਸੰਤਾਲ ਹੁਲ ਬਗਾਵਤ (1955)-ਇਹ
ਆਰਥਿੰਡ ਦੇ ਸੰਤਾਲ ਕਬੀਲੇ ਵਲੋਂ ਜਾਲਮ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਆਰਥਿੰਡ ਦੇ ਲੋਟੂ
ਜਿਸੀਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਗਾਵਤ
ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ
ਪਹਿਲਾ ਅੰਦੋਲਨ ਸੀ। ਇਹ 1793 ਦੇ
ਸਥਾਈ ਭੂਮੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਬਿਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ
ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਇੱਜਤ ਲਈ
1857 ਦੇ ਗਦਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੜੇ, ਪਰ
ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ
ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਮਰਾਠਵਾਡਾ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ (1948)-
ਭਾਰਤ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ
ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਸਟੇਟਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਜਾਂ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ
ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ
ਨਿਜ਼ਾਮ, ਉਸਮਾਨ ਅਲੀ ਖਾਂ ਨੇ ਪੁਰਨ
ਸੁਤੰਤਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਯੂ
ਐਨ ਓ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਬਣਾਈ
ਰਹਿਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ। ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ
ਮੌਜੂਦਾ ਮਰਾਠਵਾਡਾ, ਤੇਲਗਾਨਾ ਅਤੇ
ਕਲਿਆਣ ਕਰਨਾਟਕ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਨੇ
ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।
ਰਾਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਦੱਖਾਉਣ ਲਈ
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਪੋਲੇ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਨੂੰ ਵੀ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ
 ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਤਾ
 ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਜ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ
 ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ
 ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ
 ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਵਕਤ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਚਲਦੇ
 ਪਹੀਏ ਦੀ ਧੂੜ ਹੇਠ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈਆਂ
 ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਹੱਦ
 ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੋਰੜੇ ਵਿਚੋਂ ਪੂਣੀ ਕੱਤਣ ਦੀ
 ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਕਵਿਤਾ ਗੀਤ ਜੋ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੈ।
ਮਾਂ ਮਗਰੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਮਾਂ ਹੈ।

ਏਹ ਜੋ ਹੈ ਮਾਂ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ,
ਹਾਵਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਵਾਂ ਹੈ।

ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੈਸ਼ ਕਰਾ ਲਓ,
ਮਾਂ ਦਾ ਏਥੇ ਪਿਆਰ ਜਸੁਾਂ ਹੈ।

ਕੀ ਹੋਇਆ ਮਾਂ ਰਹੀ ਨਾ ਸਾਡੀ,
ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਅੱਖਰ ਤਾਂ ਹੈ।

ਮੜੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਂ ਪਰਤ ਆਉਗੀ,
ਜੇਕਰ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਸਾਮਾਂ ਹੈ।

ਮਾਂ ਵਾਲਿਓ ਸੱਚ ਸੱਚ ਦੱਸਿਓ,
ਮਾਂ ਲਈ ਕਿਹਦੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਕੇਅਰ ਹੋਮ ਸੱਚ ਦੱਸ ਦੇਣਗੇ,
ਮਾਂ ਜੋ ਰਹਿੰਦੀ ਨਾਲ ਗਮਾਂ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਾ ਕੱਢੋ,
ਡਿਜੀਟਲ ਜੋ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਉਹਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੇ ਨਿਆਣੇ,
ਸਾਂਝਾ ਰੱਬ ਜੋ ਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ।

ਆਓ ਬਿਗਾਨੇਪਨ ਨੂੰ ਛੱਡੀਏ,
ਮਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀ ਦਿਲੀ ਖਿਮਾਂ ਹੈ।

ਢੇਸੀ ਲਈ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਸੱਚੀ,
ਹਰ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੈ।

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਯੂ ਕੇ

ਬੋਲ ਪੰਜ ਆਬਾਂ ਦੇ

ਅੰਗ, ਵੰਗ, ਸੰਗ ਜਦੋਂ ਟੁੱਟਦੀ ਐ,
ਮੋਹ, ਮੁੱਬਤ, ਮਮਤਾ ਜਦੋਂ ਕੁੱਟਦੀ ਐ,
ਇੱਜ਼ਤ, ਇਮਾਨ, ਇਨਸਾਨ ਜਦੋਂ ਲੁੱਟਦੀ ਐ,
ਸ਼ਰਾਬ, ਸ਼ਬਾਬ, ਹਿਸਾਬ ਜਦੋਂ ਸੁੱਟਦੀ ਐ,
ਸੱਜਣਾ ! ਧੂਆਂ ਕਈ ਜੰਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਐ।

ਮੋਹ, ਮੁੱਬਤ, ਜਿਗਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ,
ਜਦੋਂ ਛੂਹਦਾ ਏ ਜਜ਼ਬਾਤਾ ਨੂੰ,
ਰਿਮ-ਝਿਮ ਬਚਸ, ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ,
ਜਿਵੇਂ ਕੋਇਲ ਕੂਕੇ ਪ੍ਰਭਾਤਾਂ ਨੂੰ।

ਜਿਹੜੇ ਬੋਲ ਨਾਲ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਸੀ,
ਕਈ ਵਾਰ ਉਹੀ ਬੋਲ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ,
ਜ਼ਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਸਲੀਅਤ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ,
ਉਹ ਸੁਧਨੇ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਸਾਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ।

ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਬੜੇ ਬੜੇ ਖੱਡੇ ਵੇ ਸੱਜਣਾ,
ਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਦਰਿਆ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵੇ

ਸੰਧਰ ਵਿਸਥਾ, ਕਨੇਡਾ
+1 (647) 234-7466

*****

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਭਾਈ ਘਨਈਆ ਜੀ

“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ,
ਫੱਟੜ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੀ, ਜਲ ਦੀ ਘੁੱਟ ਪਿਲਾਈ ਜਾਂਦਾ।

ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ, ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ,
ਸੱਚੇ ‘ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਰਮ ਨੂੰ, ਰੱਬ ਲਗਾਉਂਦਾ ਮੇਵਾ,
ਨਾ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਬਿਨਾ ਲਾਲਸਾ, ਸੱਚਾ ਕਰਮ ਕਮਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਕੇ ਫੌਜੀ, ਵੈਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜਦਾ,
ਜ਼ਬਦ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਾ ਹੋਇਆ, ਸੌਤ ਦਰੀਂ ਜਾ ਖੜਦਾ,
ਜਿੱਤਣ ਹਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਹੁਕਮਰਾਨ ਬਣ ਕਰਨ ਈਰਖਾ, ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਹੰਕਾਰ,
ਉਸ ਦਾਤੇ ਦੀ ਖੇਡ ਅਵਲੀ, ਰੱਬ ਹੈ ਬਖਸ਼ਣਹਾਰ,
ਗੈਰ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲੱਗੇ, ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਜੋ ਦਾਤੇ ਦੀ ਰੜਾ ‘ਚ ਰਹਿ ਕੇ, ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਕਮਾਉਂਦੇ,
ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ, ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਉਂਦੇ,
ਰੱਬ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਮਨ ਵਸਾ ਕੇ, ਉਹਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਸਿੱਖ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜਲ ਛਕਾਉਣਾ, ਮਲੁਮ ਪੱਟੀ ਕਰਨਾ,
ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਦਾਤੇ ਦੇ ਹੱਥ, ‘ਖਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਧਰਮਾ’।
ਬਣਕੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰੂ ਦਾ, ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੀ ਪੁੰਜ ਘਨਈਆ, ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਜਾਣਾ,
ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਪਾ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ,
ਮਲੁਮ ਪੱਟੀ ਕਰਦਾ-ਕਰਦਾ, ਕੋਸੇ ਫੈਰੇ ਲਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਜ਼ਬਹੀ ਹੋਏ, ਸੱਭੇ ਇਕ ਬਰਾਬਰ,
ਮੋਢੇ ਮਸ਼ਕ ਲਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹਾਜ਼ਿਰ, ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਏ ਨਾਥਰ,
‘ਭੋਗਲ’ ਵਰਗੇ ਨਾ-ਸੁਕਰੇ ਵੀ, ਆਪਣੇ ਮਿੱਤ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦਾ।
“ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਿਗਾਨਾ”, ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦਾ॥

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ “ਭਾਖੜੀਆਣਾ” (U.K)

ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ
ਸਾਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਕਵਿਤਾ

-ਸਿਮਰਨ ਅਕਸ

ਸਾਂਖੋਂ ਜਜ਼ਬੇ ਘੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ
ਘੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਬਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਮੌਜੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕੰਢੇ ਬਹਿਰ ਰਹੁ
ਬਹਿਰੀ ਹੈਂ ਤਾਂ ਰਾਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਨੈਣ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਤੱਕੇ
ਉਤੋਂ ਆਖੋਂ ਕਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਚੰਨਾ ਤੇਰੀ ਖਿੱਚ ਦੇ ਸਦਕੇ
ਸੀਨੇ ਉਠੀ ਲਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਤੇਨੂੰ ਸਾਂਖੋਂ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ
ਤੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਜਾਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰੀ
ਆਹ ! ਵਸਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕ

ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਮਾਹੀ ਨੂੰ

ਚੰਦਰੀ ਹਵਾਏ ਨੀ ਤੂੰ ਸ਼ੋਰ ਕਿਉਂ ਮਚਾਉਂਦੀ ਏਂ ?
ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਾਸ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏਂ ?

ਆਇਆ ਏ ਉਹ ਜਾਲਮਾਂ ਦੇ ਢਾਣੇ ਚੀਰ-ਚੀਰ ਨੀ,
ਹੁਣੇ ਸੁੱਤਾ ਲੱਕ ਨਾਲ ਟੰਗ ਸਮਸ਼ੀਰ ਨੀ।

ਕੋਲ ਪਈ ਢਾਲ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਖੜਕਾਉਂਦੀ ਏਂ ?
ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਾਸ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏਂ ?

ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਧਨ, ਸੱਭ ਕੌਮ ਉਤੋਂ ਵਾਰੇ ਨੀ,
ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖ ਵੀ ਪਿਆਰੇ ਨੀ।

ਏਨਾ ਕੁਝ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਹੋਰ ਕੀ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਏਂ ?
ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਾਸ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏਂ ?

ਕਰਨਾ ਦੀਦਾਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ‘ਪਾਲ’ ਵਾਂਗ ਝੁਕ ਨੀ,
ਮੁੱਖੜੇ ਤੋਂ ਕੇਸ ਉਹਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੁੱਕ ਨੀ।
ਇਲ ਵਾਂਗ ਆ ਕੇ ਕਾਹਨੂੰ ਖੰਭ ਫੁੜਕਾਉਂਦੀ ਏਂ ?
ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਮਾਹੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਾਸ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏਂ ?

ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਜੇ ਤੂੰ ਨੱਚਣਾ...’
ਵਿਚੋਂ ਵਸਾਖੀ ਲਈ ਤੋਹਫਾ

ਧਰਮ ਪਾਲ ਚੁੰਬਰ

ਕਾਵਿ-ਵਿਅੰਗ

ਬੱਕਰੀ ਬਨਾਮ ਭੁਖ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ‘ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ’

001-408-915-1268

ਗੀਤ ਮਾਣਕ ਦਾ ਬੜਾ ਮੁੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ
ਜੀ.ਟੀ ਰੋਡ ‘ਤੇ ਪਈਆਂ ਦੁਹਾਈਆਂ ਸੀ।
ਕਹਿੰਦਾ ਟਰੱਕ ਫਾਈਵਰ ਸੀ ਹੇਕ ਲਾ ਕੇ
ਖਾਈਏ ਢਾਬੇ ‘ਤੇ ਖੁਸ਼ 'ਮਲਾਈਆਂ' ਸੀ।
ਹੁਣ ਤਾਂ ਨੇਂਦ੍ਰਾਂ ਵੱਲੁ ਦੇਖਦੀ 'ਬੱਕਰੀ' ਨਹੀਂ
ਆਪਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਕਮਾਈਆਂ ਸੀ।
ਵੇਟ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨੇਂਦ੍ਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧ ਗਈ
ਲੀਡਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਪੰਡਾਂ ਛੁਪਾਈਆਂ' ਸੀ।
ਆਪੇ ਮੀਡੀਆ ਹਾਕਮ ਦੀ ਗੋਦ ਬਹਿ ਕੇ
ਨਿਆਂ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਚੋਟ ਨਹੀਂਉਂ
ਇਵੇਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਹੁਣ 'ਦੇਖ ਲਉ' ਜੀ
'ਅੱਗ ਲੱਗਿਆਂ' ਮੁੱਕਦੇ 'ਨੇਂਦ੍ਰ' ਨਹੀਂਉਂ !

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਟੁਟਗਾਟ ਵਿੱਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਾਇਅ ਮੁਲ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ !

ਜਰਮਨੀ : - ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਟੁਟਗਾਟ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਦੀ ਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਇਸ ਵਕਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ, ਇਲਾਹੀ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਦੀ ਵਾਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਾਂਝ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਾਖ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਬਿਕਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਾਡੇ ਕੈਲੰਡਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਂਦ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੇ ਸਾਰੇ ਦਿਹਾੜੇ ਮੂਲ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਲੰਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 2003 ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਡੀ ਲਗਣ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਉੱਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅੱਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਇਹ ਕੈਲੰਡਰ ਕਦੀ ਵੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅੱਜ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੂਲ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਅਖੀਰ ਤੇ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਤਿਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਪਾਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਮਨ (ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ) ਬਿੱਲ ਐਸਥੀ 509 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਅਥਿੱਲ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ 15 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਮੋਦੀ ਪੱਖੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਕਰਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਬਿਲ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਅਥਿਲ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਦਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-(ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ) :- ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਕੇ ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਣ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਬਿੱਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੇ ਵਾਜ਼ਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਿੱਲ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਬਿੱਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਮਨ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਾਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿੰਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੰਗ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰੀਕ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਤਰ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਹਨ ਜਾਂ ਇਕਾਦਾ ਕਤਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜੇ ਨਾਂ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਇਸਦੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਐਸਥੀ 509 ਬਿੱਲ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਦਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸੈਨੇਟਰ ਅੰਨਾ ਕਾਬਾਲੇਰੋ ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਡਾਕਟਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਸ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਲਈ ਗਏ ਨਿਯੰਕ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਲੋਂ ਐਸਥੀ 509 ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ 15 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਮੋਦੀ ਪੱਖੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸਥੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮੱਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਭਾਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

VAISAKHI NAGAR KIRTAN IN GRAVESEND WILL BE ON SATURDAY 12TH APRIL 2025

Celebrations of the Sikh festival of Vaisakhi in Gravesend will start on Saturday 5th April with the Sikh Flag Raising in front of the Civic Centre and will reach a peak when the communities of Kent and the South East join the popular and colourful Nagar Kirtan (procession) on Saturday 12th April, followed by the Gurpurab (celebratory service) on Sunday 13th April at Guru Nanak Darbar Gurdwara.

Flag Raising Ceremony 5th April 2025

The Flag Raising event will see hundreds gather on Community Square. After a prayer, the Sikh flag will be raised on the square. There will be singing of Shabads (Sikh hymns), Tabla playing, and a Gatka demonstration (Sikh Martial Arts). The religious programme will conclude with refreshments sponsored by local firm Apollo Taxis. This will be followed by a cultural programme, with performances from Jugnu Bhangra Group and 4 x 4 Bhangra Group.

Nagar Kirtan (Procession) 12th April 2025

The procession on 12th April is expected to be attended by over 5,000 people, setting off from Guru Nanak Darbar Gurdwara in Guru Nanak Marg, the road leading to the Gurdwara from Saddington Street. The procession will go through the Town Centre, pass the Ravidas Gurdwara in Brandon Street, go through Clarence Place past the old Gurdwara site, and down Wellington Street before returning to the Gurdwara. The procession will leave the Gurdwara site at 11.30am, and is expected to return at about 2.00pm. Everyone is welcome to join the procession or to watch it pass along the route. The Nagar Kirtan will be led by the Panj Pyare (5 Beloved) and flag bearers followed by the holy Sikh scriptures the Guru Granth Sahib on a special model of the Darbar Sahib behind which will be the Sangat (Congregation) either walking or on community floats. There will be rolling road closures in place while the procession follows the route. The route map and full procession list is attached.

Dharmic Mela 12th April 2025

From 2.00pm to 6.00pm, there will be a Dharmic Mela (religious festival) in the grounds of the Gurdwara, with religious singing and music from the stage, a funfair, many stalls representing local and national official agencies, charities and businesses. Again, everyone is welcome to come and join the festivities.

ਹਰਿਆਣਾ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਠ, ਕੈਂਸਰ ਦੇ 60,000 ਕੇਸ ਮਿਲੇ

ਖਾਸ
ਖਬਰ

○ ਫਤਿਹਾਬਾਦ, ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ○ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜੋਂ
ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ, ਸਨਅਤੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ 60,000 ਕੇਸ ਛੁੱਧੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸੰਕਟ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਫੌਰੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਤਿਹਾਬਾਦ, ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰੁਝਾਨ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ- ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ, ਸਨਅਤੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਰ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਗੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ, ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਰਗ, ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਮਾਰ ਸਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਹੋਈ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਾਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਰਿਸ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਖੇਤ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਖੜਕ ਦੇ ਦੁਲਾਸਾ

ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀਪਟ ਤੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਰਗੇ ਉਦਯੋਗਕ ਕੇਂਦਰ ਨਿਰੰਤਰ ਹਵਾ 'ਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆਇਆ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਤੰਤਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਨਿਜ਼ਿਠਣ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਅਜੇ ਤੱਕ

ਨਾਕਾਂਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ਲਾਖਤ ਲਈ ਲੱਗੇ ਕੈਪਾਂ ਤੇ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਬੀਮੇ ਨੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੂਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਨਕਾਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇ- ਚੰਗਿਗਦਰੇ ਸਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਬਣਨ, ਦਿਹਾਤੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਢਾਂਚਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਈਆਂ ਜਾਣ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਹੰਦਣਸਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀਆਂ ਛੁੱਕਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਹਿੰਗਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਲਾਜ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

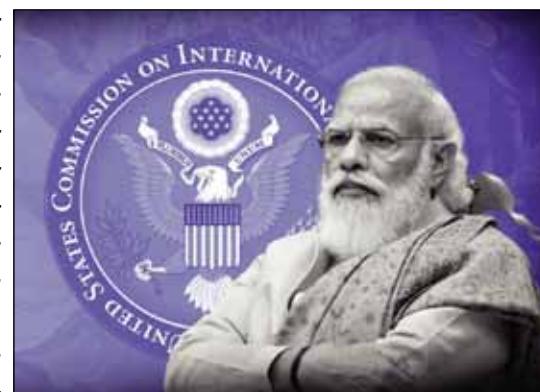
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਕ ਸੂਬਾ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਮਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਕੇਸ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਸਕੀ ਨਾਕਾਮੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਜਾਨਾਂ ਲੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਬਿਖਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਧੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵੱਲ ਤਵੇਂਜੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ

○ ਰਾਅ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ : ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ○ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ “ਖਾਸ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਦੇਸ਼” ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਅਮਰੀਕੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾੜਾ ਵਿਗਾੜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੂਫੀਆਂ ਏਜੰਸੀ, ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਐਨਾਲਿਸਿਸ ਵਿੰਗ (ਰਾਅ) 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਰਦਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾ ਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 2024 ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਗਈ ਸੀ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਧਰਤ ਮੌਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਜਪ) 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ “ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ” ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ “ਖਾਸ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਦੇਸ਼” ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਅ ਦੇ ਨਾਲ-

ਦੁਆਰਾ “ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ” ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਵਰਗੇ ਮੁੜਦਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਅ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤੀ” ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਸ਼ਾਨਿਸ਼ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯਾਦਵ ਉਚਾਵ ਵਿਕਰਮ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਨਿੱਜਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮੁੜੋ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਯੂਪੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ, ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ। ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਦੀ ਕਥਨ ਪੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਤਾਜ਼ਾ ਪੋਡਕਾਸਟ ਵਿੱਚ, ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅੰਦੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿੰਡੂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਤੋੜਨ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਯੂਕੇ, ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਬਰੋਡ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਣੀ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ,

ਸ੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕੀ ਜੈ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਰਪਤਵਾਂ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬੋਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਯੂਕੇ, ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਬਰੋਡ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਨੋਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਫਿੱਲ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਚੂੜ੍ਹੇ ਸਥਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਂਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।

ਬਾਬਾ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਗਾਰੀਬਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ

ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ

ਇੱਤੇ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਨੀਵੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਕਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚਾ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਜਾਣਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਹਿਲੀ ਸੀਬਿਡੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸਿੱਖ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਸੁਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲਣ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀਆਂ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ, ਸਰੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜੱਦੋ-ਜ਼ਹਿਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ - ਦਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਬਾਘਾ - ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਯੂਕੇ, ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਬਰੋਡ

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ:- ਸਾਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਯੂਕੇ, ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਬਰੋਡ
SHRI GURU RAVIDASS SABHA, U.K., EUROPE & ABROAD

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਤੋੜਨ ਦੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਤੁਰਬੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਣੀ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਰਪਤਵਾਂ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬੋਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਿੱਲ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੁੜ੍ਹੀ ਸਾਂਝ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਂਗ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਗਾਰੀਬਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਨੀਵੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਕਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚਾ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਜਾਣਾ

ਡਾਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਕਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚਾ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਜਾਣਾ

ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਹਿਲੀ ਸੀਬਿਡੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸਿੱਖ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਪਰ ਦੂਜੇ

ਪਾਸੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਸੁਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲਣ, ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਸੁਧਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲਣ, ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ।

ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀਆਂ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ, ਸਰੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜੱਦੋ-ਜ਼ਹਿਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ - ਪ੍ਰਧਾਨ: ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ 07882 157 963 ਸਕੱਤਰ: ਮੁੱਲ ਰਾਜ ਚੁੰਬਰ +44 7400 616176

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ:- ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਮ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਤੁਰਬੀ

GURDWARA SAHIB SHRI GURU RAVIDASS SABHA DERBY

DUNCAN ROAD, DERBY, DE23 8TS (U.K.) TEL: 01332 766077 - www.gururavidassderby.co.uk

MANAK
SOLICITORS

Aneeta Kaur Kang
Family Director

Aneeta heads up our Family department and is accredited by the Law Society's Advanced Family Law panel, evidencing her excellent knowledge. She prides herself on being approachable and will always ensure her clients receive the utmost level of care.

Gravesend | Orpington | Sevenoaks | London

manaksolicitors.co.uk

0800 634 9726

Rajbir Singh Manak MA (Hons)

Surinder Singh Manak LLB (Hons)

ਚੰਗੀ ਬੈਕਟੀਰੀਆ

YAKULT BALANCE:

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਕਿ 2030 ਤੱਕ ਏਡਜ਼ ਨਾਲ 29 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਏ ਮੌਤ !

★ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਕਟੋਤੀ ਕਾਰਣ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਐਚਾਈਵੀ-ਏਡਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਐਚਾਈਵੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਤਾਂ 2025 ਤੋਂ 2030 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਨਵੇਂ ਐਚਾਈਵੀ ਸੰਕਰਮਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 29 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮੈਲਬੈਨ ਸਥਿਤ ਬਰਨੇਟ ਇੰਸਟੋਰਿਊਟ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਰਨਲ 'ਦਿ ਲੈਸਟ ਐਚ. ਆਈ. ਵੀ.' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 26 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਗਣਿਤਿਕ ਮਾਡਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡਿੰਗ ਕਟੋਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਚਾਈਵੀ-ਏਡਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਹਕਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਚਾਈਵੀ-ਏਡਜ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ, ਯੂਨਾਈਟਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਫਰਾਂਸ,

ਜ਼ਰਮਨੀ ਅਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਕਟੋਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਚਾਈਵੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ 2026 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਐਚਾਈਵੀ-ਸਬੰਧਤ ਫੰਡਿੰਗ 24% ਤੱਕ ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ 2023 ਵਿੱਚ ਏਡਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ 6.3 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਟੋਤੀ

ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਸਰ ?

* ਐਚਾਈਵੀ ਦੀ ਲਾਗ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ।

* ਏਡਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ।

* ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀ ਕਮੀ।

* ਏਡਜ਼ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ।

* ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੁਹੰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ।

ਐਚਾਈਵੀ-ਏਡਜ਼ ਕੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਝਤਰਨਾਕ ਹੈ ?

ਐਚਾਈਵੀ (ਹਿਊਮਨ ਇਮਿਊਨੋਡੈਂਡੋਸੀਅਂਸੀ ਵਾਇਰਸ) ਸਰੀਰ ਦੀ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਏਡਜ਼ (ਐਕਵਾਈਰਡ ਇਮਿਊਨੋਡੈਂਡੋਸੀਅਂਸੀ ਸਿੰਡਰੋਮ) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਇਲਾਜ ਹੈ, ਪਰ ਐਂਟੀ-ਰੋਟੋਵਾਈਰਲ ਥੈਰੇਪੀ

(ਈਅਰਟੀ) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਨਗੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਏਡਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਉਪਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਤੱਥ

* 2025 ਅਤੇ 2030 ਵਿਚਕਾਰ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਨਵੇਂ ਐਚਾਈਵੀ ਸੰਕਰਮਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

* 29 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ।

* 2026 ਤੱਕ ਗਲੋਬਲ ਐਚਾਈਵੀ ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ 24% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

* ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਕੇ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੋਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

* ਇਕੱਲੇ 2023 ਵਿੱਚ ਏਡਜ਼ ਕਾਰਨ 6.3 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

★ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ★

“ਕੀ ਹੋਇਆ ਗੁੱਡੀ ਦੇ ਡੈਡੀ।”

“ਆਹ ਦੇਖ ਤਾਂ ਆਹ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਛਾਪੀ ਹੈ ਅਥੇ ਫਲਾਣੇ ਜੁਨਾਗੜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਹੁੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਦਾੜ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਖ ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਹ ਮੁਰਦਾ ਲਾਸ਼ ਹੋਈ ਪਈ ਕੁੜੀ ਬੇਚਾਰੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਾਂ ਧੀ ਹੈ, ਪਛਾਣੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਲੇ ਤਿੰਨ ਪਾਲੇ ਸੀ, ਦੋ ਮਰ ਗਏ ਪਰ ਇੱਕ ਬਚ ਗਿਆ। ਵੇਖ ਕਿੱਦਾਂ ਭੁੱਚੜ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਈ, ਕੁਲਾ ਇੱਕ ਦਮ। ਮਜ਼ਾ ਆ ਜਾਉ।”

ਜਾਂ ਤੂੰ ਜਲਦੀ ਫੜ ਲਿਆ। ਚੰਗੀ ਜਿਹੀ ਫੜ ਕੇ ਲਿਆਈ, ਬੰਸੇ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਦੌੜ ਰਹੇ ਇੱਕ ਸੋਟੇ ਤਜੇ ਚੂੰਚੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਰਾਮੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।”

ਬੰਸੇ ਨੇ ਦੌੜ ਰਹੇ ਚੂੰਚੇ ਨੂੰ ਜਾ ਦੋਚਿਆ। ਚੂੰਚੇ ਦੇ ਫੜ ਫੜਾਉਂਦੇ ਖੰਭ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਹੁਣ ਚੂੰਚੇ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋ ਗਏ।

ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਾਟ ਲੱਭਾ

ਤੇ ਉਸ ਚੂੰਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਥ ਦੇ ਖੰਭ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋ ਗਏ।

ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਾਟ ਲੱਭਾ

ਤੇ ਉਸ ਚੂੰਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਥ ਦੇ ਖੰਭ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋ ਗਏ।

ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਬੰਸੇ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਮਾਣ

ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੱਦੋ-

ਜਹਿਦ ਚਲ ਪਈ ਮਤਾ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹਦੇ

ਨਾਲੋਂ ਹੁਣ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹਨੂੰ

ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਦਾ

ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ। ਸੋਚਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਕੁਝ ਤੇਜ਼ੀ ਲੈ ਆਂਦੀ।

ਇਹਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ

ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹਨੂੰ ਕਈ

ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ।

-ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ

ਦੂਸਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਬੰਸੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਚੂੰਚੇ ਵੱਲ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਰਾਮੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਰਾਮੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਿਕ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਥੋਂ ਬੱਟ ਚੂੰਚੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

-ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ

ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਤੇ ਹਾਨੀ

ਇਹ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮੀਂ ਜਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਮੁੜਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਇੱਕ ਘਰ ਤੋਂ, ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਇਹਦੇ ਬਹਬਾਰ ਆ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਅਦਬ ਵਜੋਂ, ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕਦਮ ਦੀ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ।

ਇਹਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਚਲ ਪਈ ਮਤਾ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਹੁਣ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ। ਸੋਚਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਕੁਝ ਤੇਜ਼ੀ ਲੈ ਆਂਦੀ।

ਇਹਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹਨੂੰ ਕਈ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ-ਛੱਡ ਗਿਆ।

- ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਮੰਨਣ

ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਸਰੋਵਰ

ਸੋਚ

“ਓਇ ਰਾਮਿਆਂ, ਅੱਜ ਮਜ਼ਾ ਆ ਜਾਉ।

ਅਹੁ ਵੇਖ ਓਇ, ਕਿਵੇਂ ਟਾਪੂਸੀਆਂ ਮਾਰਦਾ

ਉਡਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਨੇ 100 ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਨਵਾਂ ਕੌਮੀ ਰਿਕਾਰਡ

○ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਡੱਡਿਆ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ○ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ

ਖਾਸ
ਖਬਰ

ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥੀਓ ਦਿਨੀਂ ਇੰਡੀਅਨ ਗ੍ਰਾਂ ਪ੍ਰੀ 1 (ਆਈਜੀਪੀ 1) 'ਚ 10.20 ਮੈਕਿੰਡ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਦੌੜ ਨਾਲ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ 100 ਮੀਟਰ ਫਰਰਾਟਾ ਦੌੜ 'ਚ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਲਾਈਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 24 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌੜਕਾਰ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2023 'ਚ ਮਣੀਕਾਂਤ ਹੋਬਲੀਧਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ 10.23 ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਰਬੋਤਮ 10.27 ਸਕਿੰਡ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ 2021 ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਰਿਲਾਈਸ ਦੇ ਹੀ ਹੋਬਲੀਧਰ 10.22 ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ 100 ਮੀਟਰ ਫਾਈਨਲ ਰੇਸ 'ਡੀ' ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ 0.01 ਸਕਿੰਡ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਕੀਤਾ। ਲੇਨ ਪੰਜ ਤੇ ਛੇ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਤੇ ਹੋਬਲੀਧਰ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਰੇਸ ਜਿੱਤ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ 0.03 ਸਕਿੰਡ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮਲਾਨ ਬੋਰਗੋਹਨ ਨੇ 10.43 ਸਕਿੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਿਲਾਈਸ ਨੇ ਟਾਪ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਥਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਤਿਕੜੀ ਤੇ ਅਨਿਮੇਸ਼ ਕੁਜੂਰ 100 ਮੀਟਰ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੇ ਦੌੜਕਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਜੂਰ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2021 ਤੇ 2024 ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 2024 ਫੈਫ਼ਰੋਸ਼ਨ ਕੱਪ 'ਚ 100 ਮੀਟਰ 'ਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ।

ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ

ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਅਗਲਾ ਟੀਚਾ ਏਸੀਅਨ ਦੈਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸੇ ਸਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਾਂ ਅਤੇ 10.01 ਸਕਿੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ 100 ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ 100 ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ 100 ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਨੂੰ ਤੱਤੀਕਰਾਂਗ ਕਰਾਂਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਡਰ ਕੰਚਿੰਗ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ।

ਕੌਣ ਹਨ ਦੌੜਕਾਰ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਤਿਆਲਾ (ਪਤਿਆਲਾ) ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਉਦੋਂ ਛੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੇਵੰਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਥਲੈਟਿਸ ਵੱਲ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੀ ਸਨ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਐਐਸਾਈ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਦਾਵਾਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਕੋਚ ਕੋਲ ਗੁਰ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ।

ਨੌਜਵਾਨ ਜਮਾਤ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ ਕੋਲ ਕੰਚਿੰਗ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ ਕੋਲ ਕੰਚਿੰਗ ਲੈਣ ਬਾਅਦ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਡਰ

ਕੰਚਿੰਗ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ।

ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕੋਈ ਉਸੀਦ ਨਾ ਕਰਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਥਲੀਟ ਦਾ ਬੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੋਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਨ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਉਹ ਮਿਨਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਡਰ-18 ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਡਰ-19 ਏਸੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ। ਅੰਡਰ-20 ਵਿੱਚ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 10.35 ਸਕਿੰਡ ਵਿੱਚ 100 ਮੀਟਰ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ। ਯੂਥ ਏਸੀਆ, ਜੂਨੀਅਰ ਏਸੀਆ, ਜੂਨੀਅਰ ਸੈਡ, ਯੂਰੋ ਏਸੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤੇ। ਸੈਡ ਸੀਨੀਅਰ ਗੋਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੇਅ ਦੌੜ ਦੌਰਾਨ ਸਿਲਵਰ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ। ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਸਾਲ ਕੋਰੋਨਾ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕਾਢੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੌਸਲਾ ਭਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਕੋਚ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੌਸਲਾ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਈਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਭਕਤੀਬਨ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਾਇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਚ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਫਾਈਨਲ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ 10.96 ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹੀਟਸ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ।

ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਗੁਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਲਾਈਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੋਚ ਸਰਬਜੀਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਉਹ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਚ ਤਾਂ ਇਕ ਅਥਲੀਟ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਸਹਾਇਕ ਕੋਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਨਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਡਾਇਟ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।”

ਸਰਬਜੀਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸਿੰਬੈਟਿਕ ਦਾ ਟੈਰੈਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਤੇ ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸੀ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਈਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਜਾਅਇਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਥੋਂ ਹਰ ਤੱਤ ਦੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਕਿਵੇਂ ਅੰਡਰ-18 ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ। ਗੁਰਿੰਦਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਈਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਜਾਅਇਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਥੋਂ ਹਰ ਤੱਤ ਦੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਕਿਵੇਂ ਅੰਡਰ-20 ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਹਰੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਵੀ ਖਰਾਖ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਕਵਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਂਡ ਸਾਲ ਲੱਗੇ। ਰਿਲਾਈਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਭਕਤੀਬਨ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਾਇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਚ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।”

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਕੋਚ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੌਸਲਾ ਭਰਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਲਾਈਂਗ ਸਿੱਖ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਗੁਰਿੰਦਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਫਲਾਈਂਗ ਸਿੱਖ ਕਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਬੁਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਯਾਨੀ ਕਿ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕਾਬਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ।”

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਏਜੰਟ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ

੦ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ੦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਦਿੱਲੀ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਗਾਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਿਲਕ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦਸੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀੜੜ ਨੇ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀੜੜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 17 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਗੋਲਡੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਐਨਆਈਏ ਹੁਣ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗੱਢ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਨਆਈਏ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਗੋਲਡੀ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੀੜੜ ਨੂੰ ਸਪੇਨ, ਐਲ ਸਲਵਾਡੋਰ, ਗੁਆਟੋਮਾਲਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ। ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਗੋਲਡੀ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੇ ਪੀੜੜ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵੀ ਖੋ ਲਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈਪੀਐਸ ਅਫਸਰ ਸਮੇਤ 2 ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕਗ਼ਰ !

ਮੁਹਾਲੀ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈਪੀਐਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸਮੇਤ 2 ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਸੀਬੀਆਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸਪੀ ਡੀਐਸ ਗਾਰਚਾ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸਪੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਣੇਦਾਰ ਮਮਣ ਨੂੰ ਫਿਰੋਤੀ ਅਤੇ ਕਰਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ-ਦਰਅਸਲ

2007 ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ 2013 ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਈ। ਪਰ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ 2018 ਵਿੱਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ-ਦਰਅਸਲ

30 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ 2 ਡਰਗ ਸਮਗਲਰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਸਵਾਰ 2 ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 6 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ 30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਬਾਣਾ ਸਰਾਏ ਅਮਾਨਤ ਖਾਂ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਡੀ) ਰਜਿਸਟਰ ਮਿਨਹਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਸਥ ਸਰਾਏ ਅਮਾਨਤ ਖਾਂ ਵਿਖੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰੜ ਦੀਪ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਠੱਠੀ ਸੋਹਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 6 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ ਇਕ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁੱਦਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਬਿੱਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਨਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਪਾਂ ਭਰੋਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆ ਰਹੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਫਤਹਿਪੁਰ ਬਦੇਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਢੋਟਾ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੋ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਘੋਰ ਲਿਆ। ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿੱਟ, ਨਕਦੀ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਖੋ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੋਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੈਰੋਵਾਲ ਬਾਣੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਚੇਸ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

-ਮਾਮਲਾ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾ ਦਾ-

ਵਿਧਵਾ ਐਰਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਤਾ ਹੈ

੦ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ

ਭੀਖੀ (ਮਾਨਸਾ)-ਲੰਘੀ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬਰਨਾਲਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਨੇੜੇ ਮਿਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੱਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਗੁੱਖੀ ਸੁਲਾਈਓਦਿਆਂ ਭੀਖੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਧਵਾ ਐਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਣਾ ਭੀਖੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਐਰਤ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿਥਕ 'ਲਿਵ ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸਿਪ' 'ਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੌਜੂਦ ਭੁਰਦ ਦੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਣਾ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਝ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਤੇ 'ਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰਦਾਤ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਕੁਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਖਾੜਕ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ; ਹੈਂਡ ਗੁਨੋਡ ਬਰਾਮਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਕਾਉਂਟਰ
ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਸੀਆਈ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇੰਟਰ-ਸਰਵਿਸਿਜ਼
ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਆਈਐਸਆਈ) ਏਸੰਸੀ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਕਾਰਕੁਨ ਨੂੰ ਹੈਡ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਸਮੇਤ
ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸੁਖੇ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵੀ ਖਾੜ੍ਹ
ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਥੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ
ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ
ਦਿੱਤੀ। ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ
ਜੈਵੀਰ ਤਿਆਗੀ ਉਰਫ਼ ਜਾਵੇਦ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ
ਬਚੋਲੀ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਯੂਪੀ)
ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ
ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀਆਈ ਅੰਬ੍ਰਿਊਸਰ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ
ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਹਿਲਾਮ, ਜੋ

ਕਿ ਪਾਕ-ਆਈਐਸ਼ਸਾਈ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਕੰਮ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੜ੍ਹੇ ਭਾਗ ਜੈਵੀਰ
ਤਿਆਗੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਥੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ
ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲਿਆਂ
ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਬਾਰੇ ਸੂਹ ਮਿਲੀ
ਸੀ। ਸਹ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਖਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ

ਜੈਵੀਰ ਤਿਆਰੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ
ਤੋਂ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਦੀ ਖੇਪ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ
ਲਈ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਤਾਰਾਂਵਾਲਾ ਪੁਲ
ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁਖਤਾ ਸੂਹੜੀ
ਤੇ ਮੁਸਤੈਦੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਸੀਆਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ
ਇਕ ਮਹੀਅਤਾ ਕਾਨਵਸੀ ਚੰਕਿਤ ਮਲਕਬ

ਜੈਵੀਰ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰਾਨੇਡ ਸਮੇਤ
ਗ੍ਰਾਫ਼ਟਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਡੀਜੀਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਫ਼ਟਾਰ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੈਵੀਰ ਪਿਛਲੇ 14-15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ
ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਏਨਕ੍ਰਿਪਟਡ ਮੈਸੇਨਜਿੰਗ ਐਪਸ ਰਾਹੀਂ ਸਹਿਲਾਮ
ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਲਾਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ
ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੈਵੀਰ ਨੇ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਗਲੇ-
ਪਿਛਲੇ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ
ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ
ਧਾਰਾ-25, ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ ਦੀ
ਧਾਰਾ 3, 4 ਤੋਂ 5, ਅਤੇ ਥੀਐਨਐਸ ਦੀ
ਧਾਰਾ 61(2) ਤੋਂ 111 ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਨਲ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਲ
ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਦਰਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਈ ਖਰਾਬ

ਦਿੱਲੀ-ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਈਬ ਹੈ। ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਹੋਠਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਗੀ ਅੰਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਹੋਠਾਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਕੋਂ ਲੋਕ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਕਰੀਬ 263 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ

○ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਕਰੀਬ 263 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੰਡ
ਸੀ ਅਤੇ ਚੌਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 134 ਕਰੋੜ ਬਚਿਆ

ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਦਰਜਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਨੀਸ਼ਿਏਟਿਵਜ਼ ਦੇ ਵੇਂਕੇਟੇਸ਼ ਨਾਇਕ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਚੌਥੇ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਜੋ ਪੈਸਾ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੇ ਰਾਜ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਦਰਜਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਚਾਰਾਂ ਤਮਾਮ ਪ੍ਰਾਦੇਸ਼ਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਕ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 134 ਕਰੋੜ ਬਚਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 117 ਨਵੇਂ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਬਣੇ

ਖੋਜ ਖਬਰ

○ ਕੌਮੀ ਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਲੂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਗੀਆਂ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕੌਮੀ ਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਲੂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਸੇ ਰਹਤਾਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਲਡ ਚੇਨ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਣ-ਪਾਣੀ ਕਿਊਂਕਿ ਆਲੂ ਦੇ ਬੀਜ ਅਤੇ ਸੱਕਰ ਮੁਕਤ ਆਲੂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੁਥਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਲੂ ਦੀ ਬੀਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੰਗ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚ ਆਲੂ ਨੂੰ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਤੇਜ਼ੀ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਦਰ ਸਿਰਫ 2 ਡੀਸਦੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਵਾਧਾ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਕਿਊਂਕਿ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਆਲੂ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਚੱਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਚਾਰਟਡ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਖੰਨਾ ਸਥਿਤ ਇਕ ਸੀ.ਐ. ਕੋਲ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਇਥੇ 117 ਨਵੇਂ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਰਟੀਕਲਚਰ ਬੋਰਡ (ਐਨ. ਐਚ. ਬੀ.) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 761 ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ 18 ਡੀਸੀਡੀ ਦਾ

ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਹੁਣ
ਲਗਪਗ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ
ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਲਡ ਚੇਨ ਵਿਚ ਆਈਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਆਲ੍ਹ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਪਿਆਜ਼, ਸੇਬ, ਕਿੰਨੂ ਅਤੇ ਕਈ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ‘ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਫਲਾਂ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਅੰਡਾ, ਮੀਟ, ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਤਰਾ-
ਚੜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ
ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਚ
ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਉਤਪਦਾਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ
ਹੋਰ ਖਾਦ ਖੁਰਾਕ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ
ਵਪਾਰੀ ਅਭ ਸਟੋਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰਾਂ
ਵਿਚ ਸਟਾਕ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲੱਗਾ
ਪਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ

ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਰਨ ਡੰਡਾਰ ਕੀਤੀਆਂ
ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ
ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ
ਸਨਅਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲੂ 'ਤੇ ਹੀ
ਨਿੜਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਲਿਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 117.06 ਹਜ਼ਾਰ
ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਆਲੂ
ਦੀ ਫਸਲ ਉਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ
ਸਾਲਾਨਾ ਪੈਦਾਵਾਰ 2023-24 ਦੌਰਾਨ
32.38 ਲੱਖ ਟਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਮਲੋਹ ਬਲਾਕ
ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਾਂਬਰੀ ਦੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਕਰਮ ਸਿੰਘ
ਗਿੱਲ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਲੂ ਦੀ ਖੇਤੀ
ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਆਲੂ ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਹੀ ਧਾਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ
ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਇੰਡੀਸਟਰੀ ਲਈ ਸੱਕਰ ਮੁਕਤ ਆਲੂ
ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਮੇਹਰੀ
ਸਟੋਰ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ ਸਨਅਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ
ਵਧਣ ਲਈ ਆਲੂ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵਾਲੀ
ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ? ਪੁਸਤਕ : ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁੱਖਲੀ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੋ. ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਜਾਣਿਆਂ ਪਛਾਣਿਆਂ ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ 'ਮੈਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ?' 'ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗੁਰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਆਪਨਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜੀਵਨ ਜਿਓਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਢੰਗ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸੌਚ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜ਼ਰੀਬਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆ ਘੇਰਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸਨੇ ਵਰਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਨ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਹੱਸਣ ਬੇਡਣ ਮਨ ਕਾ ਚਾਹਿ'। ਸਰੀਰ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਹੱਸਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਣਾਓ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਨੀ ਤੇ ਨਖਿਅ ਸੋਚਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਅਪੋਨੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਬਿਮਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅੰਗ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵੀ ਉਹ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਲੱਛਣਾ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਅਣਗੱਲਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਵਾਈਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਆਚਜ਼ੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ 6 ਮਹੀਨੇ ਜੀਵੇਗਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਅੱਧ-ਪੱਕੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣ, ਸੈਰ, ਹਲਕੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਜਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਗਈ। ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਉਹਲਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ? ਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ 72 ਲੇਖ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਕਮਾਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਲੇਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਸੁੰਡ ਦੀ ਗੱਠੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁਬਲੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖ ਵਿਲੱਖਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ?

ਕੰਮ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੇਰੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ-ਨਾ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਵਾਬ ਦੇ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਉਦਾਹਰਣਾ ਦੇ ਕੇ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਗਹਿਣਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ੁਭਤਾਂ ਸਮੇਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਇਤਿਹਾਤ ਵਰਤਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਲੱਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

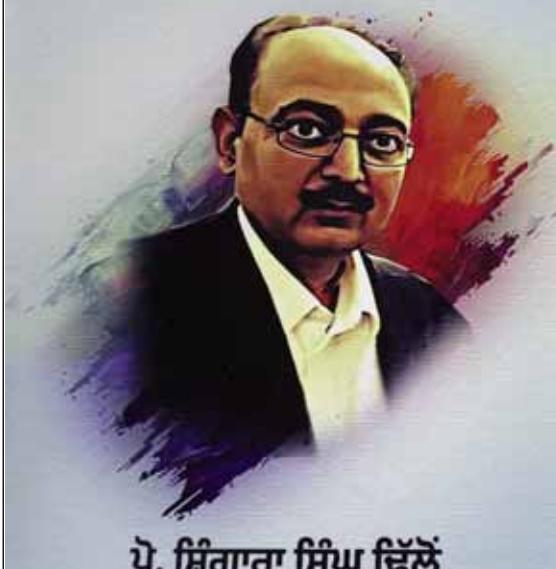
ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਈ ਅੰਗ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕੰਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਭਾਲ

ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਬਿਮਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅੰਗ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵੀ ਉਹ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਲੱਛਣਾ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਅਣਗੱਲਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਵਾਈਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਆਚਜ਼ੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਾਈਡ ਅਫੈਕਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਦਵਾਈ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਲਾਜ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੰਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰ ਤੇ ਮਨ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਮਸੀਨ ਦੀ ਕੰਮ ਨਾ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਰਹੀ ਤੰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਨੁੱਖ ਅਲਸ-ਪਲਸ ਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਾਈਡ ਅਫੈਕਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ? How I got well again?

ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ, ਜੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਹੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀਂ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ-ਸਮਝੀਆਂ ਕਿਹਾਂਗੀਆਂ ਦਾ ਮਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਿਖੇ ਹੋਇਆ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਅਨੁਭਵੀ ਕਿਹਾਂਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਹਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵਡਾ ਦੇ ਬਿਅਕਰੀ ਦੀ ਢੰਡੁਸਤੀ ਵਾਸਤੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਕਾਰ ਪੜ੍ਹੀਂਗੇ ਤੇ ਢੰਡੁਸਤ ਬਣਦੇ ਹੋਣੇ।

ਆਈਸ ਕਰੀਮ, ਜਲੇਬੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਠੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਵਾਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ 80 ਫੀ ਸੱਦੀ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਨੁੱਖ ਅਲਸ-ਪਲਸ ਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਾਈਡ ਅਫੈਕਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਦੰਡ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੱਬੀ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਸੋਚ ਦੇ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਓ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਓ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

271 ਪੰਨਿਆਂ, 350 ਰੂਪਏ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਾਰਥਿਕੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਡਾਕਖਾਨਾ: ਭੀਖੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: ਪਬਲਿਸ਼ਰ : 09988913155 ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਪਰਕ: ਪਬਲਿਸ਼ਰ : 94178 13072 ujagarsingh48@yahoo.com

ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਰਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ

ਮੋਬ:9463132719

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਜੀ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ
ਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਮਰ ਦੇ ਉਸ
ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਸਨ
ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ
ਤੇ ਕੁੱਝ ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਜਿਹੀ
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧੰਨ ਹਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਤੇ
ਸਿਰਫ਼ ਸਦਕਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸ਼ਾਮ
ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਦੁਰਹਿਰ ਵਿੱਚ ਢਾਲ ਲਿਆ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ
ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੇਣ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਹਿੱਤ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-
ਨਾਲ ਲਸਾਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੀ ਹੈ। ਉਸਰ ਦੀ
ਅਗਲੇਰੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇਰੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗ ਲੱਗ ਕੇ
ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹੀ ਘਾਲ
ਪਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤ ਵੀ ਲਗਾਇਆ।
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ
ਦੂਰ-ਦੂਰਾਡੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਨਿਵੇਕਲੇ
ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ
ਗਿਆ। ਇਹ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੇਂ ਦੀ
ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਖਰੇ ਉਤਰੇ, ਸਗੋਂ ਪੂਰਨ
ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ
ਕਾਰਨ ਹੀ ਭੱਟ ਭੱਲ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਵਨ
ਪੰਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ-

ਘਨਹਰ ਬੂੰਦ, ਬਸੁਆ ਰੋਮਾਵਿਲ,
 ਕੁਸਮ ਬਸੰਤ ਗਨੰਤ ਨਾ ਆਵੈ ॥
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਿਰਣਿ ਉਦਰੁ ਸਾਗਰ ਕੋ,
 ਗੰਗਾ ਤਰੰਗਾ ਅੰਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥
 ਰੁਦ੍ਰ ਧਿਆਨ, ਗਿਆਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੇ,
 ਕਥਿ ਜਨ ਭਲ ਉਨਹੁ ਜੋਗਾਵੈ ॥
 ਭਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ
 ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਨਿ ਆਵੈ ॥

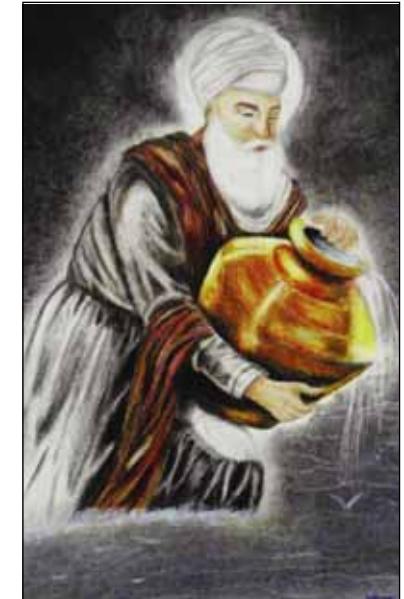
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਮਈ
ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ 1479 ਈ। ਨੂੰ ਪਿੰਡ
ਬਾਸਰਕੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜ਼
ਭਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਦੀ ਕੁੱਖ਼
ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਤੇਜ਼ ਭਾਨ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ
ਸਧਾਰਣ ਪਰ ਆਚਰਣ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ
ਸੀ। ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੀ
ਖਵਾਤਿਨ ਸੀ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸਰ ਜੀ ਚਾਰ ਭਰਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਈਸ਼ਵਰਦਾਸ ਜੀ (ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ) ਭਾਈ ਖੇਮ ਰਾਇ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਾਲਕ ਚੰਦ (ਕੁੜਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ ਜੀ) ਸਨ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਭਾਈ ਬੜੇ ਹੀ ਭਲੇ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪਯੋਗ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਝੋਂ ਭਾਈ ਤੇਜਭਾਨ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਘਰਾਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁੱਧੜ ਅਤੇ ਸਿਆਣੀ ਧੀ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਦਾ ਨਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਭਾਗ ! ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਜਨਮ ਹੀ ਗਿਆ। . ਬੋਲ-ਕਬੋਲ ਬੋਲਦਾ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਚਾਲੇ ਪਾ ਗਿਆ ਪਰ ਬਾਬਾ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਆਲਮ ਬਖਸ਼ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਹਰਪਲ ਇਸ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸਾਈਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਤੜਪ ਜੋਰ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਤੜਪ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਭਤੀਜ ਨੂੰ ਹੀਬੀ ਅਮਰੋ ਨੇ ਬੜਾ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਹਾਈ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੀ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਚੌਂ ਗੁਰੂ

ਭਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ...

ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਰਸੀਲੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੱਕ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੀਬੀ ਜੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ (ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ) ਚੱਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਹ ਪਿਆਸੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਵਧੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਪਣੀ ਭਾਬੀ ਭਾਰੋ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਬੀ ਭਾਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੈਨੂੰ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਚਾਹ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ (ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ) ਪਾਸ ਹੀ ਚੱਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਨਿੱਤਨੇਮ ਵਿੱਚ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਅਮੋਲਕ ਵਚਨ “ਕਰਣੀ ਕਾਰਾਦ ਮਨ ਮਸਵਾਣੀ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਦੁਇ ਲੇਖ ਪਏ” ਪਿੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਲੀ ਦਸ਼ਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬੜੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਸੁਣ ਕੇ ਇੰਜ ਲੱਗ ਜਿਵੇਂ ਚਾਤ੍ਰਕ ਨਾਮੀ ਸੁਆਂਤ ਬੁੰਦ ਮਿਲ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮਨ ਇਸ ਕਦਰ ਪਿਘਲ ਗਿਆ ਕਿ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਕੁੜਮਾਚਾਰੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵੱਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਗਲੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬਾਝੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਸ ਹੀ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦਾ ਫਲ ਅੱਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਹੀ ਫਲਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਮਨ ਹੀ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੀ ਵਰੇਸ ਛੇਵੇਂ ਦਰਾਕੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਲੱਗਭੱਗ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਨਾਨਕ (ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ) ਦੀ ਤਨ ਮਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਣੀ ਢੰਡਿਆਂ ਹੱਥ ਛੁੱਟ ਗਏ ਪਰ ਆਪ ਧੀਰਜ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਬਣ ਗਏ। ਨਿਤ ਦੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠਣਾ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗਾਗਰ ਭਰ ਲਿਆਉਣੀ, ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਲੰਗਰ ਲਈ ਬਾਲਣ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਜੂਠੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂਜਈ ਆਦਿ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਗਾਗਰ ਵਿੱਚ ਜਲ ਭਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੀ ਗਾਗਰ ਭਰ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਘੋੜ ਬੇਅਦਬੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਦੇ ਸੇਕ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਗਾਗਰ ਕੈ ਲੇ ਜਾਣੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਸੰਚਿਆ ਮਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਵੇ। ਬਿਰਧ ਸ਼ਰੀਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਲਕ ਹ। ਦਿਲਾ ਦਾਆ ਜਾਣਨ ਵਾਲ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾਕੁਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਮਿਹਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਵਜਦ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਪੁਰਖ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਦੋ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਕਰ ਲਈਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਤੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1552 ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੱਥਰ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਤਜਹਿ ਸਰੀਰ ਅਬਹਿ ਚਿਤ ਆਈ। ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੁੱਝ ਉਦਾਸ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੌਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 22 ਸਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਗੁਜਾਰੇ।

ਦੋਚਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਗਰ ਸਿਰ ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਹੀ
ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਲ
ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਯਿਸ਼ਨਾਨ ਹੋ
ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲੋਂ ਰਾਗਰ ਭਰ ਲਈ ਜਾਵੇ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੜੇ
ਜ਼ੌਰ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਹੋਣ ਲੰਗੀ।

ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਝ ਥੰਮਣ ਤੇ ਜਦ ਗੁਰੂ
ਅਮਰਦਾਸ ਨੇ ਖੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਲੇ ਪਾਏ ਤਾਂ
ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਜੁਲਾਹੇ ਦੀ ਕਿੱਲੀ ਨਾਲ ਠੇਡਾ ਭਾ
ਕੇ ਡਿੱਗਾ ਪਏ। ਠੇਡਾ ਬੇਸ਼ਕ ਜੋਰਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ
ਪੂਰੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਰਾਗਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ।
ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਖੜਾਕ ਸੂਣ ਕੇ ਜੁਲਾਹੇ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਕੌਣ ਹੈ ਬਈ? ਜੁਲਾਹੀ ਜੋ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ
ਰਹੀ ਸੀ ਜੁਲਾਹੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਹਿਣ
ਲੱਗੀ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁੱਤਾ ਰਹਿ, ਕਿਉਂ ਆਪਣੀ
ਨੌਜਵਾਨ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਅਮਰੀ
ਨਿਬਾਵਾਂ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਖਾਣ ਲਈ
ਰਾਤ-ਦਿਨ ਇੱਕ ਕਰੀ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਹੀ ਦੇ
ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਬੜੇ
ਨਿਮਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਕਮਲੀਏ! ਮੈਂ ਨਿਬਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੀ ਥਾਂ
ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਦੀਨ ਦੂਨੀ ਦਾ

ਮਾਲਕ ਹੈ। ਦਿਲਾ ਦਾ ਮਾਣਨ ਵਾਲ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ। ਵਜਦ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਪ੍ਰਥਾ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੌਨੇ ਦੇ ਦੋ ਦੋ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਕਰ ਲਈਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਤੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1552 ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੱਖ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਤਜਹਿ ਸਰੀਰ ਅਬਹਿ ਚਿਤ ਆਈ॥ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੁੱਝ ਉਦਾਸ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੌਚ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸੌਚ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 22 ਸਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਗੁਜਾਰੇ।

ਚੈਲੋਂਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਵਜਮੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ

ANIL DHEER

Columnist. Alternative Therapist, Social Activist. Health Educator Award winner; Certified in: GNT Diseases 2023 (W.H.O) Air Pollution n Health 2023 (W.H.O) Monkey-pox Virus: Health Emergencies programme (W.H.O) PHR-UNICEF Covid Variants- Vaccine-specific resources & IPC (W.H.O)

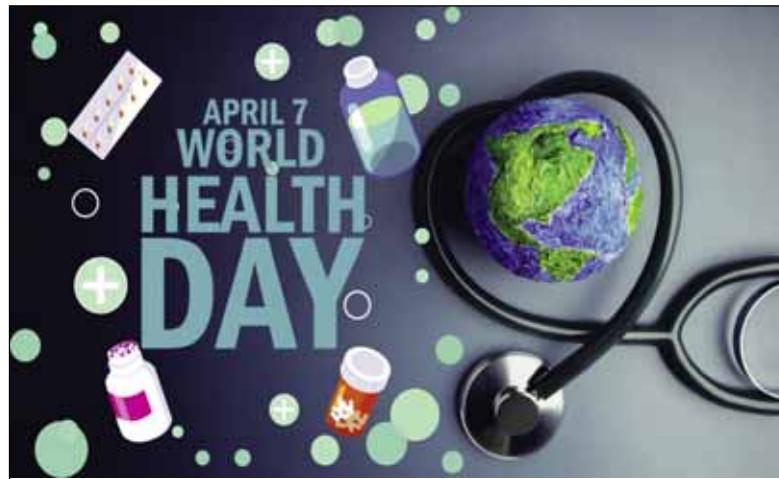
“ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ 2025 ਦਾ ਥੀਮ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ- ਸਿਹਤਮੰਦ ਸ਼ਹੁਆਤ, ਉਮੀਦ ਵਾਲਾ ਭਵਿੱਖ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਵਜਮੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਂ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੰਦਰੂਸਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ”।

ਹੈਲਥ ਮੀਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ : (ਡਾ. ਅਨਿਲ ਧੀਰ) ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ 2025 ਦੇ ਮੈਕੋ 'ਤੇ ਅੰਰਤਾਂ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈਲਥ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ 1948 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵੇਰੋਗੰਢ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਥੀਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਾਰੂਕ

58 ਸਫੇਂ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਵੱਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਬਣ ਚੁੱਕ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਨੇ ਅੰਰਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਨਿਆਂ ਸਤੀ ਪ੍ਰਕਾ ਅਤੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਿਆ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ-ਵਿਵਾਹ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ। ਉਚ-ਨੀਚ ਤੇ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚੋਂ ਰਾਣਾ ਤੇ ਰੰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛੱਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਕਤ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਜਿਹੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 3000,000 ਅੰਰਤਾਂ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਜਾਂ ਜਣੋਪੇ ਕਾਰਨ ਜਾਨ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰੀਬਨ 21 ਲੱਖ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2030 ਤੱਕ ਮਾਂ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਿਹਤਰ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਹੈਲਥ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅੰਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ 194 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮੱਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਕੇਅਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ 2025 ਜੋ ਕਿ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਕ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਵਜਮੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਵੱਧਿਆ ਹੈ।

ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤੀਰੁ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ 22 ਮੰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ/ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

1 ਭਾਈ ਸਚਨ ਸੱਚ 2 ਸਧਾਰਣ 3 ਅੱਲਹਯਾਰ 4 ਭਾਈ ਸਾਵਣ ਮੱਲ 5 ਸੁਖਣ 6 ਹਿੰਦਾਲ 7 ਕੇਦਾਰੀ 8 ਖੇਡਾ 9 ਗੰਗਾ ਸ਼ਾਹ 10 ਭਾਈ ਪਾਰੋ ਜ਼ੁਲਕਾ 11 ਫੇਰਾ 12 ਬੂਆ 13 ਬੇਣੀ 14 ਮਹੇਸ਼ਾ 15 ਮਾਈਦਾਸ 17 ਮਾਣਕ ਚੰਦ 18 ਮੁਰਾਰੀ 19 ਰਾਜਾ ਰਾਮ 20 ਰੰਗ ਸ਼ਾਹ 21 ਰੰਗ ਦਾਸ 22 ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਨਵੀਆਂ ਪਿਰਤਾਂ ਪਾਇਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈਂ ਸੁਦੀ 15 ਸੰਸਤ 1631 ਅਰਥਾਤ 1 ਸਤੰਬਰ 1574 ਈ. ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਮਾਦ ਸ੍ਰੀ (ਗੁਰੂ) ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪੰਜਵੰਂ ਵਾਰਿਸ ਥਾਪ ਕੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵਜਮੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੰਦਰੂਸਤੀ ਲਈ ਫੋਕਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਾਮੂਹਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਖਭਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਨੈਸੀ ਦੌਰਾਣ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਗਾਰੁੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਗਨੈਸੀ ਦੌਰਾਣ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੈਲਦੀ ਬੱਚੇ ਲਈ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਕਿ ਅਲਟਰਾਸੁਈਡ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ, ਕੰਪਲੈਟ ਬਲਡ-ਵਰਕ ਵਗੈਰਾ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਰਭ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ-ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪੂਰਤ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ।

ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਰਤਾਂ ਅਲਕੋਹਲ, ਕੋਕੀਨ, ਤੰਬਾਕੁ, ਮਿਚ-ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਜੰਕ ਫੂਡ, ਆਲਸੀਪਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਹੇਜ ਕਰਨ। ਸਰੀਰਕ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰੱਖੋ।

ਗਰਭ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ-ਚੁਸ਼ੀਆਂ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਗਨੈਸੀ ਦੇ 16 ਤੋਂ 24 ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਿਲਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹਰਕਤ ਘੱਟ ਜਾਵੇ, ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਚੇਤਾਵਨੀ : ਜੇਕਰ ਯੋਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁਨ ਦਾ ਵਗਣਾ, ਪੇਟ-ਦਰਦ, ਪੁੰਦਰੀ ਨੜੀ, ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿਰ-ਪੀੜ, ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ, ਪੇਟ ਦੀ ਸੱਟ, ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

*****

ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ

ਵਾੜ

ਤਕੜੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਭਾਵਾਂਭੋਲੇ ਹੋ ਗਈ, ਪਏ ਛਾਬਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦ ਨੋਟ ਮੀਆਂ। ਕਰਨੇ ਫੇਸਲੇ ਕੀ ਨਿਰਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਓਪਰੀ ਜੇਬ ਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓਟ ਮੀਆਂ। ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਕੇ ਬੋਲਦਾ ਜਦੋਂ ਲਾਲਚ, ਬਿਗਾਨੀ ਲੋਹ ਦਾ ਭਾਲਦਾ ਰੋਟੀ ਮੀਆਂ, ਵਾੜ ਲੱਗ ਪਈ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ 'ਚੋਲਾ' ਬਿਕ 'ਬੱਗਿਆਂ' ਦਿਸ ਅਥਾਉਟ ਮੀਆਂ।

ਤਨਖਾਹ

ਦੋ ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਵਧੀਕ ਹੋਇਆ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲੀ ਨਾ ਕੌਮੀ ਨਿਰਮਾਤਿਆਂ ਨੂੰ। ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਵੀ ਮੁੰਹ ਚਿੜਾਉਣ ਲੱਗੇ, ਪਿਆ ਸੌਂਕੜਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ। ਲਾਉਣੀ ਪਏ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਜਦੋਂ ਗੋੜੀ, ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਛੁਪ ਛੁਪਾਤਿਆਂ ਨੂੰ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੁਪੜੀ ਚੋਲਾ' ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾ ਤਾ ਇਲਮ ਦੇ ਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ।

ਗਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ

ਮੋਬਾਇਲ

9463132719

ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ-ਜੋੜੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਿਛੋੜਾ
ਰੱਬ ਪਾਏ ਰਜਨੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਨਗਰੀ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਤੋਂ ਟੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਆ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਰਜਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਕਾਹਦਾ ਜ਼ੋਰ! ਕਨੇਡਾ ਤੇ ਦੁਬਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਈਵੈਂਟ ਤੋਂ ਪਰਤ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਨੇ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਬਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਅੱਛੇ ਸੰਬੰਧ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਰਜਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਦੇ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ ਬੈਰ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੀਠਾ ਲਾਗੇ ਹੀ ਹੈ ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਲਈ।

**ਕਰਨ ਲੌਂਗੀ ਚਰਚਿਤ
“ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਵਾਰੀਅਰ” ਨਾਲ**

ਕਰਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਫਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਰਨ ਲੌਂਗੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਫਿਲਮ “ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਵਾਰੀਅਰ” ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਟਿਕਸ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਦੱਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵੈੱਬ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਜੂ ਪ੍ਰਮਿਣ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਉਹ ਟੀਵੀ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ ਤੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲੌਂਗੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਚੌਪਾਲ ਟੀਵੀ ਤੇ ਆ ਰਹੀ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ “ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਵਾਰੀਅਰ” ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਦਿੱਗਜ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲੀ ਐਕਟ੍ਰੇਸ ਗਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗੀਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਦਿਲਨੂੰ ਕੌਰ ਗੀਤ ਰਿਹਾ ਤੇ ਵੈੱਬ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧਾ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਵੱਲ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੁਣ “ਜਰਨੈਲ ਦਾ ਵਾਰੀਅਰ” ਕਰ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣੇ

ਮਨਸੋਹਨ ਵਾਰਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੀਈਓ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ

● ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਦਰਪਣ ●

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਨਾਮ ਹੈ ਚਰਚਿਤ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲਾਇਆ ਹੈ ਦੀਪਕ ਦੀ ਇਹ ਥਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗ੍ਰਤਾ ਮੰਚ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਹਨ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਦਾ ਕਮਲ ਸੰਗਤਾਰ ਬਾਅਦ ਚੋਥਾ ਵੀਰ ਮਨਸੋਹਨ ਵਾਰਿਸ ਦਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੀਪਕ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਮੁੱਖ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰ, ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟੂਰ ਹੱਥ ਵੀ ਬਣਾਉਣਗੇ।

“ਅਕਾਲ” ਫਿਲਮ ਲਈ ਭਖਿਆ ਬਾਲੀਵੁੱਡ, ਦਿੱਗਜ ਆਏ

ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ “ਅਕਾਲ” ਤਿਆਰ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਟ੍ਰੈਲਰ ਦੇਖ ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ ਅਗੇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਕਸੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਥੀ ਟਾਊਨ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਫਿਲਮ ਦੀ ਹਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨੇ ਜਦ ਕਿ ਖਾਸ ਰੋਲ ਅਸੀਂਸ਼ ਦੁੱਗਲ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਕਰਨ ਜੱਹਰ ਜਿਹੇ ਦਿੱਗਜ “ਅਕਾਲ” ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸਾਉਂਥ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ। ਕਮਲ ਹਾਸਨ ਨੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵੈਗੀ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਪੱਕੀ ਆਏ ਨੂੰ ਦੇਗ ਪੱਕੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਟੈਗ ਲਾਈਨ ਹੈ। ਰਵਨੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਮਰਤ ਖੋਰਾ ਨੇ “ਅਕਾਲ” ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਨਾ ਲਾ ਫਿਲਮ ਦੇ ਉਵਰ ਆਲ ਸਿਸਟਮ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਲਜੀਤ ਸੈਣੀ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦੇ ਉਠਾਏ

ਬਲਜੀਤ ਸੈਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਐਕਟਰ ਤੇ ਨਾਇਕ ਹੋ ਹਨ ਤੇ ਇਥੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਢੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ “ਜੱਟੀ ਜਿੰਮੇ ਸੂਰਮੇ” ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਨੇ

ਬਲਜੀਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਟੀਨਾ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਲਮ ਓਸ ਬਣਾ ਲਈ। ਸੈਣੀ ਨੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਓਸ ਦੀ ਫਿਲਮ “ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ” ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਕੰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅੱਡੋਕੇਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਐਕਟਰ ਹਨ। ਉਹ ਸੰਗੀਤਕ ਰੰਗਤ ਨਾਲ ਸਮੇਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੈਣੀ ਨੇ ਫਿਲਮ ਗਾਇਕ ਸਵਰਗੀ ਮੋਹਮੰਦ ਰਫ਼ੀ ਸਾਬ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰ ਕਿ ਫਿਲਮੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀਅਰ ਅਜ਼ਮੰਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਅਸਮੱਹ ਸਿੰਘ-ਡੀ ਜੋ ਜੋਕੀ ਬਣੀ ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ ਦੀ ਬੇਟੀ

ਅਸਮੱਹਿਆ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਟਾਰ ਬਣੀ ਹੈ ਤੇ ਗਾਇਕ ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ ਬਾਬਤ ਅੰਸ਼ ਨੇ ਕਿ ਓਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਡੀ ਜੇ ਅੰਦਰ ਓਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਓਸ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ ਬਾਬਤ ਐਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿਸਕੋ ਜਾਕੀ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ ਜੇ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀਅਰ ਚਲਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਹੈ।

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

“ਜੁਗਨੀ ਚਲੀ ਜਲੰਧਰ” ਨਾਲ ਸਟਾਰ ਬਣੀ ਸੀ। ਅਸਮੱਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁੱਝ ਕੁੱਝ ਫਿਲਮਜ਼ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਓਸ ਨੂੰ ਨਾਇਕਾ ਲੈਣ ਬਾਅਦ “ਲੰਡਨ ਦੀ ਹੀਰ” ਫਿਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਮਾਡਲਿੰਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗਾਇਕ ਸਵਰਗੀ ਮੋਹਮੰਦ ਰਫ਼ੀ ਸਾਬ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਇਸ ਕੁੜੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਭੈਣ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਸਾਉਂਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ ਬਾਬਤ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ਓਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਡੀ ਜੇ ਅੰਦਰ ਓਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਓਸ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ ਬਾਬਤ ਐਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿਸਕੋ ਜਾਕੀ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ ਜੇ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀਅਰ ਚਲਾ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਹੈ।

ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਕੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਲਿਖਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ ਹਰਦੇਵ ਟੂਸਾ

ਪਿੰਡ ਟੂਸਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਦਾਰ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ 1975 ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆਂ ਗਾਇਕ ਹਰਦੇਵ ਟੂਸਾ ਅੱਜ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰਦੇਵ ਟੂਸਾ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੇਕਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲੇ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਾਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਅਨਮੋਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਹਰਦੇਵ ਟੂਸਾ ਨੇ ਲੋਕ-ਤੱਤ, ਸਿੰਗਲ ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਗਾਣੇ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਪਿਹਲੀ ਐਲਬਮ “ਦਿਲ ਸੋਨੇ ਵਰਗਾ” 1991 ਵਿੱਚ, ਦੁਸਰੀ ਐਲਬਮ ਜਾਨ ਤੇਰੀ, ਤੀਸਰੀ ਐਲਬਮ ਭਾਈ ਜੈਤੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾਨੀ ਨਾਨੀ ਅਲਮਭਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਰਸਾਣੀ ਸਿਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬੋਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੀਤ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਨੂੰ ਤਗਸਣ ਅੱਖੀਆਂ, ਭੁੱਖ ਜਾਉ ਨਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨੀ, ਗੁੱਡੀ ਰੱਬ ਨੇ ਚੜ੍ਹਾਈ, 7 ਬੈਂਡ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਜੱਟ, ਨਿਦਿਆ ਕਦੇ ਨਾ ਕਰਿਏ, ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਦਾ ਰਿਸਤਾ, ਰੀਝ, ਧੀਆਂ, ਯਾਦਾਂ, ਨਖਰਿਆਂ ਪੱਟੀ, ਡੀ ਜੇ ਤੇ ਭੰਗੜਾ, ਸੂਰਮੇ, ਸਾਹਿਬਯਾਦੇ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਪਹਿਵਾਰਕ ਗੀਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਅਤੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਕੁਲਦੀਖ ਜਖਮੀ, ਕਰਮਜੀਤ ਟੂਸਾ, ਕਮਲ ਭੈਣੀ ਅਰੋੜਾ, ਗਰਵਿੰਦਰ ਕਿਲੀਆਂ ਵਾਲੀ, ਰਾਣਾ ਟੂਸਾ, ਹਰਪਾਲ ਹਿੱਸੇਵਾਲ, ਗਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਠਾਧਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ, ਸੁਖਚੈਨ ਹੰਡੜਾ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦਿਲਸ਼ਾਦ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੁਲੋਂ, ਜਸਵੀਰ ਮਾਣੀਏਵਾਲ, ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੁਖਜੀਤ ਜਵਾਹਰ ਕੇ, ਕੁਲਦੀਪ ਫੇਰੂਰਾਏ, ਦੀਪ ਸੁਧਾਰ, ਹਰਪਾਲ ਪਾਲ ਬੁਰਜ ਹਕੀਮਾ, ਬੁਟਾ ਸੰਗੋਵਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਜੱਹਲ, ਹਰਮੇਲ ਜੱਹਲ, ਸੁਖਚੈਨ ਹੰਡੜਾਂ, ਜੀਤਾ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅੱਖੁਵਾਲ, ਜਗਰੂਪ ਸਰਭਾ ਆਦਿ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਗਏ। ਇਸ ਨੇ ਦੌਗਾਣੇ ਗੀਤ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਅਖਤਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਰੋਜ਼ੀ, ਰੈਨੂ ਸਿਵੀਆ, ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ, ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਨੇਹਾ, ਮਨਦੀਪ ਰਾਏਕੇਟੀ, ਸਾਨੀਆਂ ਸ਼ਰਮਾਂ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਮਾਨ, ਜੀਤੂ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰ ਕੜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੀਤ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤਜਾ ਗੀਤ ‘ਸ਼ੋਕੀ’ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਖਜੀਤ ਜਵਾਹਰ ਕੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਹਰਦੇਵ ਟੂਸਾ ਸੇਟਜੀ ਸੌਂਅਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ +61 461 530 169

ਵਡਉਮਰਾ ਮੈਰਾਖਨ ਦੌੜਾਕ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ

115ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ 115ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੈ/ਸੀ। ਇਹ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੁਲ ਵਾਲਾ ਮਖੌਲ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਆਸਪਿੰਡ 'ਚ ਤੁਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਹ ਬਜ਼ੁਗਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਹੈ ਜੋ 20ਵੇਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ 'ਚ ਜੰਮਿਆ ਸੀ। 20ਵੇਂ ਸਦੀ ਮੁੱਕਣ ਵੇਲੇ ਦੌੜਨ ਲੱਗਾ ਸੀ ਤੇ 21ਵੇਂ ਸਦੀ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਮੈਰਾਖਨ ਦਾ ਮਹਾਂਰਥੀ, ਪਗਾੜੀਧਾਰੀ ਝੱਡਾ, ਬੁੱਢਿਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ, ਬੱਲੇ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤੇ ਨਾਈਂ ਰੀਸਾਂ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ... !

ਉਹ ਰੌਣਕੀ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਫ਼ਕਰ, ਬੇਪਰਵਾਹ, ਬੇਬਾਕ, ਦਾਨੀ ਤੇ ਦਿਇਆਵਾਨ। ਉਸ ਨੇ ਗੁੰਮਨਾਮੀ 'ਚ ਚੱਲ ਵਸਣਾ ਸੀ ਜੋ ਦੌੜਨ ਨਾ ਲੱਗਦਾ। ਬੁੱਢੇਵਾਰੇ ਦੌੜਾਂ ਲਾ ਕੇ ਉਹਨੇ ਜੱਗ ਜਹਾਨ 'ਚ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ ਕਰਵਾਈ। ਉਸ ਨੂੰ 2004, 2008 ਤੇ 2012 ਵਿਚ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਦੌੜਨ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਜ਼ਬੈਥ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌ ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਣ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਮਹਿਲਾਂ 'ਚ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਸੱਚਿਆ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਹ ਹੋਰ ਜੁਆਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸੌ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਵਾਟਰ ਫਾਰਟ ਮੈਰਾਖਨ ਪੂਰੀ ਦੌੜੀ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ 42.2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਪੱਧ 8 ਘੰਟੇ 11 ਮਿੰਟ 6 ਸੈਕੰਡ ਵਿਚ ਮੁਕਾਇਆ। ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਗਿੱਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇ ਉਹਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਲੰਮੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਦੌੜਦਾ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਦੌੜੀ ਗਿਆ! 2000 ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਦੀ ਫਲੋਰਾ ਮੈਰਾਖਨ ਲਾਉਇਂਡਾਂ ਉਹ 80 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 6 ਘੰਟੇ 54 ਮਿੰਟ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖ ਕੇ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਪੱਗ 'ਤੇ ਬੰਡਾ ਲਾ ਕੇ ਝੂਲਦੀ ਦਾੜੀ ਨਾਲ ਦੌੜਦੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। 2003 ਵਿਚ ਟੋਰਾਂਟੋ 'ਚ ਉਸ ਨੇ 42.2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੌੜ 5 ਘੰਟੇ 40 ਮਿੰਟ 04 ਸੱਕਿੰਟ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। 2004 'ਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਹਾਫ ਮੈਰਾਖਨ ਦੌੜਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ 2 ਘੰਟੇ 29.59 ਮਿੰਟ ਦਾ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। 2012 ਵਿਚ ਉਹ ਆਖਰੀ ਮੈਰਾਖਨ ਦੌੜ ਹੋਂਗਾਂਗ 'ਚ ਦੌੜਿਆ ਤਾਂ ਚੈਰਿਟੀ ਲਈ 25800 ਡਾਲਰ 'ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਜੁਲਾਈ 1999 'ਚ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੀਰਬ-ਵੂਲਿਚ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਸੀ ਤੇ ਪੱਗ ਉਤੇ ਬੰਡਾ। ਤੇਜ਼ ਟਰੈਕ ਸੂਟ ਤੇ ਪੈਰੀਂ ਦੌੜਨ ਵਾਲੇ ਬੂਟ। 2000 ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਹਦੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੇਖਿਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਦੀ ਮੈਰਾਖਨ ਵਿਚ 80 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੌੜਾਂ 'ਚ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

28 ਸਤੰਬਰ 2003 ਨੂੰ 'ਸਕੋਸ਼ੀਆਬੈਂਕ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਾਟਰਫਾਰਟ ਮੈਰਾਖਨ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਹੀ ਸਾਂ। ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪੁੱਜਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਉਹਦਾ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਇਲਫੋਰਡ ਵਿਚ ਸੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਬਿਆਸਪਿੰਡੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਂਡੂ ਦੌੜਾਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਲਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੌੜ ਮੁੱਕੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ 31 ਮਿੰਟ 4 ਘੰਟ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤੌੜ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਆਸਪਿੰਡੀਆਂ ਨੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੋਵਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਉਹਦੀ ਵਿਲਖਣਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਝੂਲਦੀ ਦਾੜੀ ਨਾਲ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦੌੜਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਨਿਆਰੇ ਸਰੂਪ ਨੇ ਉਹਦੀ ਮਾਸ਼ੂਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਕਰਾਈ।

ਫਿਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇਕ ਬੈਕਅਟ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਉਹਦਾ ਮਿਸ਼ਨੀ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਕਵੀ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹੀ-ਅਧਰਕ ਦੀ ਤਰੀ ਦਾ ਕਮਾਲ! ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਦਾਰੂ ਪੀਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, “ਬਾਬਾ ਜੀ, ਦੁੱਧ ਪੀਓਗੇ ਜਾਂ ਚਾਹ ?”

ਬਾਬੇ ਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ, “ਕਿਉਂ ਮੈਂ ਰੰਡੀ

ਦਾ ਜੁਆਬੀ ਆਂ ?” ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਬਾਬਾ ਵੀ ਸਰਸ਼ਾਰ ਸੀ !

ਫਿਰ ਮੈਂ ਨਵੇਕਲੇ ਬਹਿ ਕੇ ਬਾਬੇ ਤੋਂ ਕੁਛ ਮਾਸ ਗੱਲਾਂ ਪੁੱਛੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1911 ਲਿਖਾਈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉਤੇ ਦਰਜ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਿਰਹ ਸਿੰਘ, ਮਾਤਾ ਦਾ ਭਾਗੋ ਤੇ ਪਤਨੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕੌਰ ਲਿਖਾਇਆ। ਉਦੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਦਾਈ ਰਹਿਮੇ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਹ ਰਿੜ੍ਹਨ ਤੇ ਕੁਝਨ ਜੋਗਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਛੇਵਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰਨ ਜੋਗਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਕਲਾਹ ਵੰਡਿਆ। ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਖੇਤ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰਦਾ ਪਰ ਉਹਤੋਂ ਤੁਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਉਹ ਇਕ ਮੀਲ ਵੀ ਨਾ ਤੁਰ ਸਕਿਆ।

ਫਿਰ ਵਾਲੇ ਫੌਜੂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਜਰਤ ਦੀ ਖੇਡ ਐ। ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਜਰਤ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ !

6 ਮਾਰਚ 2025 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਆਸਪਿੰਡ ਪੁੱਂਚੇ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਮੰਜਾ ਬਾਹਰਲੇ ਬੂਹੇ ਕੋਲ ਡਾਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਰੱਖੀ ਤੇ ਬੂਡੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵੱਲ ਲੈ ਤੁਰਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉੱਚਾ ਸੁਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਬੈਠਕ ਉਸ ਦੇ ਖੇਡ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਕ ਅਲਮਾਰੀ 'ਚ ਉਹਦਾ ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ ਸੁਰਮਈ ਬੂਟ ਪਿਆ ਸੀ ਜੋ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਡੀਡਾਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਤੇ ਡੇਵਿਡ ਬੈਕੁਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2004 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਰਾਂ ਅੰਬੈਸਡਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਘੁੱਟ ਉਤੇ 'ਦੌਜਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਉਤੇ 'ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਟਿੱਕਰ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਚਾਹ ਪੌਦਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹਦੀ ਮੁੱਖ ਖੁਰਾਕ ਦਾਲ ਫੁਲਕਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਨਾਲ ਅਲਸੀ ਦੀ ਪਿੰਨੀ। ਦੂਪਿਹੋਰੇ ਦਾਲ/ਸਬਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕੋ ਰੋਟੀ। ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਪਿੱਛੋਂ ਦੁੱਧ ਦਾ ਗਲਾਸ। ਖਾਸ ਖੁਰਾਕ ਅਧਰਕ ਦੀ ਤਰੀ। ਦੂਜੀ ਖੁਰਾਕ ਹਾਸ਼ ਮਜ਼ਾਕ ਜੀਹੇਦੇ 'ਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦਾ। ਤੀਜੀ ਖੁਰਾਕ ਤੁਰਨਾ ਫਿਰਨਾ, ਪਰੇ 'ਚ ਜਾਣਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੀ ਗੋੜੀ ਦੇਣਾ। ਉਸ ਨੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖ ਰੱਖਿਐ, “ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਦੱਸਿਓ, ਮਾੜੀ ਨਾ ਦੱਸਿਓ। ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਭੰਗਣਾ ਨਾ ਪਾਓ।”

ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਲਕਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਛਪਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਮਿਲਦੇ, ਕਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਚਕਰ ਤੇ ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਕਰ ਦੀ ਮੌਰਗਨ ਝੀਲ 'ਚ ਕਿਸ਼ਤੀ 'ਤੇ ਝੂਟੇ ਦੁਅਸ਼ੇ ਸਨ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਮਾਡਰਨ ਸੱਥਾਂ ਵਿਖਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਚਕਰ ਦੀ ਸਪੋਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, “ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਕੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦੇ ?”

ਬਾਕੀ ਹਿਸਾ ਸਫ਼ਾ 62 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

61 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, “ਬੱਚੇ। ਬੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਚ ਜਾਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਮਿਲਦੈ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਹੂਹ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਤਾਂ ਸਕੂਲੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਨੀ ਪਿਆ, ਪਰ ਕਿੰਨੇ ਚੰਗੇ ਭਾਗ ਆ ਮੇਰੇ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ੀ ਛੁੱਟਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਵੀਆਂ ਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਚੈਰਿਟੀ ਦੌੜਾਂ ਦੌੜਦਾਂ। ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਈ ਆਂ!”

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ। ਕਿਸੇ ਗੱਲ 'ਚ ਰਹੱਸ, ਕਿਸੇ 'ਚ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਤੇ ਕਿਸੇ 'ਚ ਰਾਸਾ ਮਜ਼ਾਕ। ਧਰਮਰਾਜ ਕੋਲ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਏ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਚੂੰਡ ਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋਵਾਂਗਾ!”

ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀ ਇਕ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਬਰਾਂਡਿੰਡ ਸੂਟ 'ਚ ਸਜੇ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹੋਰੇ ਭਾਣੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, “ਤੁਸੀਂ ਕਪੜਾ ਲੱਤਾ ਬਰਾਂਡਿੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਓ, ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੱਟਣਾ ਤਾਂ ਨੀ?”

ਬਾਬਾ ਮਿੰਨ੍ਹਾ-ਮਿੰਨ੍ਹਾ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਸੀ, “ਇਹ ਸੁਆਲ ਹੋਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਆ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬਾਬਾ ਸਮਝਿਆ ਈ ਨੀ। ਰਹੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੱਟਣ ਦੀ। ਪੱਟਣ ਪੁਟਣਾ ਮੈਂ

ਹੁਣ ਕੀਹਨੂੰ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਾਹ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਦੌੜਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚਹ ਹੈ। ਰੱਬ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਦਿਆਲ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮਿਲ ਰਿਹੈ ਸਭ ਉਹਦੀ ਮਿਹਰ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਅੰਕਾਤ ਈ ਕੀ ਸੀ? ਐਹੋ ਜੇ ਸੋਹਣੇ ਕਪੜੇ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਵੀ ਨਾ ਸੀ ਚੜੇ। ਨਾ ਚੱਜ ਦੀ ਪੱਗ ਜੁੜੀ ਸੀ ਨਾ ਚੱਜ ਦਾ ਝੱਗਾ।”

“ਜੀਵਨ ਜਿਥੇ ਲੈ ਆਇਆ, ਉਸ ਮੁਕਾਬ 'ਤੇ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਓ?”

“ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ। ਕਦੇ ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਨੀਆਂ ਰਹਿੰਦਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਦਮੇ 'ਚੋਂ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਦੌੜਨ ਦੀ ਚੁਆਤੀ ਲਾਈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਸਮੇਲਿਆ। ਮੈਂ ਕੌਣ ਅਂਦਰੋਂ ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ? ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਲਾਲਚ ਲਈ ਨੀ ਦੌੜਿਆ। ਜੋ ਪੈਸਾ ਧੇਲਾ ਦੌੜਾਂ 'ਚੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਤਾ। ਸੋਚਦਾਂ ਖੋਰੇ ਕਿਸੇ ਓਸ ਗਰੀਬ ਦਾ ਵੀ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਉਂ ਜੀਹੀਂਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਦੌੜੀ ਜਾ ਰਿਹਾਂ।”

“ਤੁਸੀਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੰਨਦੇ ਓ। ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?”

“ਸੱਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹੋ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਨਾ ਦੁਖਾਓ। ਵਾਧੂ ਉਲੜੇ ਨਾ। ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਬਹਿਸ 'ਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਆ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਰੱਬ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ 'ਚ ਹੈ।”

ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਬੰਦੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਦੁੱਖ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਏ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਕਿੱਡੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਧਾਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕੁਛ ਦਾ ਕੁਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਲਾਮਿਸਾਲ ਹੈ!

ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਦੌੜਿਆ ਸੀ ਰਸਤੇ 'ਚ ਛੱਗੀਲਾਂ ਤੇ ਲੰਗਰ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਪੱਗ ਦਾੜੀ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਪਛਾਣ ਬਾਬਾ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਾਈ ਉਨੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਰਾਈ ਹੋਣੀ। ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਆਪ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪਛਾਣ ਉਨੀਂ ਮੇਰੇ ਦੌੜਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਪੱਗ ਦਾੜੀ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਜੀ ਹੈ ਤੇ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਕਾਸ਼ਿਣੁ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਮਿਲੀਐਨ ਪੈਂਡ ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ ਪਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆ? ਲੋੜ ਜੋਗਾ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਬਹੁਤ ਭੁਝ ਹੈ। ਬੱਸ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੀਹਦੇ ਕੋਲ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਐ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਦੌਲਤਾਂ।” ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਲੋਚਦੈ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਸਿਰਤਾਬ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਐਤਕੀਂ ਉਸ ਨੇ ਭੇਤ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਕਿ ਘੱਟ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਘੱਟ ਮਰਦੇ ਆ ਤੇ ਵੱਧ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਧ। ਉਸ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਰਾਜ ਵਾਧੂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੇ ਨਿਊ ਯੋਰਕ ਦੀ ਇਕ ਮੈਰਾਥਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਹਾਫ ਮੈਰਾਥਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਦੌੜਾਂ

ਵੀ ਜਿੱਤਿਆਂ ਹਨ। 94 ਮਿਟਾਂ ਵਿਚ ਯੂਕੇ ਦੋ 200, 400, 800 ਤੇ 3000 ਮੀਟਰ ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਟੱਪ ਕੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਦੌੜਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕੋ ਦਿਨ ਅੱਠ ਦੌੜਾਂ ਲਾਈਆਂ ਤੇ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ 15 ਮੇਤ ਆਪਣੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖੇਤ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਖੇਤੀ ਵਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹੈ। ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਟੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਮੱਝਾਂ ਗਾਈਆਂ ਵੀ ਸਨ। ਰੁੱਖ ਵੀ ਤੇ ਫਲਦਾਰ ਬੁਟੇ ਵੀ। ਵਿਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਕਿਹੜੀ ਲੱਗੀ?”

ਮੈਰਾਥਨ ਦਾ ਮਹਾਂਬੀ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, “ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਵਾਸਦੇ ਓ, ਓਹੀ ਥਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ। ਮੇਰਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਗੀਤ ਐ, ਜਿੰਹੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਖਾਈਏ ਉਹਦਾ ਬੁਰਾ ਨੀ ਮੰਗੀਦਾ। ਸੱਚ ਇਹੋ ਈ ਐ। ਵੈਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹਦੇ ਮਾਪੇ ਹੋਣ, ਬਾਲਗ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ ਚੰਗੀ ਜਿਥੇ ਉਹਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ ਚੰਗੀ ਪਿਆਰੀ ਜਿਥੇ ਉਹਦਾ ਪਿਆਰਾ ਵੱਸਦਾ ਹੋਵੇ।”

ਵਿਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛੀ, “ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਉਮਰ ਜਿਉਣ ਦਾ ਇਚਾਦੇ?”

ਬਾਬਾ ਰਉਂ ਵਿਚ ਸੀ, “ਦਿਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਜ਼ਾਨ ਉਮਰਾਂ 'ਚ ਕੀ ਰੱਖਿਐ?”

principalsarwansingh@gmail.com

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਤਣਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ, ਸਮਾਜ ਨਾਲ - ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਲਈ, ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਅਤੇ ਰੁਝੇਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੇਵਲ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਚੰਗੀ ਫਿਲਮ, ਇਕ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ, ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਫਿਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਵਰ ਥਿੰਕਿੰਗ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਲਪਨਾ-ਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਡੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਤਿੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਸੁੱਝਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸੋਚਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਵਿਚ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਉਤਸਾ, ਇਕ ਉਤਸਾਹ, ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਇਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਹਲਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰਿਸਾਵ ਤੇ ਵਿਹਾਅ ਕਾਰਨ ਮਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਸਕੂਨ ਦੀ ਅਵਸਥ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਰਥ ਤੇ ਚੈਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾਚੀ-ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਤੇ ਦਬਾਬ ਘੱਟਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਵੁਨੀਆਂ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰਤੂ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ, ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ,

ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਮਨਪਸੰਦ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਖਣ, ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਵੇਖਣ, ਨਚਣ ਗਾਉਣ, ਤੈਰਨ, ਮਨਪਸੰਦ ਖੇਡ ਖੇਡਣ, ਬਾਬਾ ਬਹੀਚੇ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ, ਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਤਾਉਣ, ਸ਼ੋਕ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਰਹਿਣ, ਸੈਰ-ਕਸਰਤ-ਯੋਗ ਕਰਨ, ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਮਨਪਸੰਦ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਸਮਜਕ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਵਾਲੀਟੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਕਰਦੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਬਲ ਕਿ ਅਸ, ਸਿਹਤਸੰਦ ਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ?

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 147 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰੇ ਸਰਵੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਬੜੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਡਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੈਲਬੀਇੰਗ ਰੀਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਤੇ ਦਬਾਬ ਘੱਟਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ, ਲੱਭੀ ਚੀਜ਼ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸ਼ਵ ਬੁਸ਼ੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਭਾਰਤ ਨੂੰ 147 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 118ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਦੂਸਰਾ, ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਦੈਨਮਾਰਕ, ਆਈਸਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਵਾਈਡਨ ਦਾ ਹੈ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਰਾਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨੇਪਾਲ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫਲਸਤੀਨ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਢਾਂਚਾ, ਸਮਾਜਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਮਾਜਕ ਜਿਹੇ ਪਹਿਲੂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫਿਨਲੈਂਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕਿਉਂ?

ਫਿਨਲੈਂਡ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਵਿਚ ਸਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਬੰਧ, ਨਾਮਾਤਰ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ, ਉੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਪੱਧਰ, ਕੰਮ-ਸਥਾਨ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾ

ਮਹਾਸ਼ਾ ਬਰਾਦਰੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ:-ਗੁਰੂ ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਜੀ

ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਰਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ

ਮੰਬ:9463132719

ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਪੀਰ ਅਤੇ
ਪੈਰਾਂਬਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਡੇ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੀ
ਬਚਾਦਰੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਸ਼ਾ (ਡੂਮ) ਬਰਾਦਰੀ
ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ
ਵੀ ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ
(ਮਹਾਸ਼ਿਆਂ) ਵੱਲੋਂ ਰੱਜਵਾਂ ਮਾਣ ਅਤੇ
ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਣ-
ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ
ਗੁਰੂ ਸਮਝਕੇ ਪੂਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ
ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਜਨਮ ਦਿਨ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ
ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮਹਾਨ ਸੰਤ. ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ
ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ
ਗੁਰੂ ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ
1537 ਈ। ਨੂੰ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ
ਵੱਸੇ ਪਿੰਡ ਭਦਰਾਚੱਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ
ਪਿੰਡ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਮਾਮ ਵਿਚ
ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਨਕੀ
ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਸੀ।
ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ
ਰਾਮਦਾਸੂ ਕਹਿ ਹੀ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ
ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੀ
ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ
ਮਹਾਸ਼ਾ/ਡਮ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰੋਟੀ-ਚੌਜੀ ਦਾ
ਵਸੀਲਾ ਬੈਂਤ ਦੀਆਂ ਟੋਕਰੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ
ਵੇਚਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸੰਗਿੰਤਕ ਸਾਜ਼ਾਂ
ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ
ਸਨ। ਪਿੰਡ ਭਦਰਾਚਲ ਵਿਚ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ
ਚੰਦਰ ਜੀ ਦਾ ਮੰਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਹਰਾ ਸੀ।

ਰਾਮਦਾਸ ਅਤੇ ਜਾਨਕੀ ਦੇਵੀ ਦੇ
ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਕੋਈ (ਅੱਲਾਦ
ਕਰਕੇ) ਰੈਣਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਸਕੀ। ਇਸ ਦਾ
ਦੋਵਾਂ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਝੋਰਾ ਵੀ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕ ਅਕਸਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆੰਤਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੇਹਣਾ ਵੀ ਮਾਰ
ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੇਹਣਿਆਂ ਤੋਂ
ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਜੀਆਂ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ
ਚੰਦਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਰ
ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਰਾਮਦਾਸ ਅਤੇ ਜਾਨਕੀ
ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ
ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਦੀ ਬਾਦੋਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜਿਸ
ਦਾ ਨਾਮ ਨਰਾਇਣਦਾਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ

ਮਹਾਨ ਸੰਤ. ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1537 ਈ. ਨੂੰ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਵੱਖੋ ਪਿੰਡ ਭਦਰਾਚੱਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਮਾਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਨਕੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਰਾਮਦਾਸੂ ਕਹਿ ਹੀ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਮਹਾਸ਼ਾ/ਭੂਮ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਹੈ।

ਹੋਈ ਪਰ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਅੱਧੀ
ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਤੇਰਾਂ
ਤੋਂ ਹੀਣਾ ਸੀ। ਨਰਾਇਣਦਾਸ ਦੇ ਨੇਤਰਹੀਣ
ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਵਧੇਰੇ
ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ
ਦਿੱਤੀ। ਕਰਨੀ ਰੱਬ ਦੀ ਨਰਾਇਣਦਾਸ ਦੀ
ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਲਾ
ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਅਜੇ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ
ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਮੌਟ ਰਾਏ।
ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚਾਨਕ ਤੁਰ
ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਾਲਕ ਨਰਾਇਣਦਾਸ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ
ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਇਕੱਲਤਾ ਤੋਂ
ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ
ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਨਿੱਤਨੇਮ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਵਿਚ
ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-
ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਭਗਤੀ ਨੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ
ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ
ਗੋਦਾਵਰੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਾਣੀਆਂ
ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਦੀ ਵਿਚਲੀ
ਰੇਤ ਦੇ ਲੱਡੂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ।
ਖੇਡਦਿਆਂ-ਖੇਡਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਬਿਰਤੀ

ਭਗਵਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਲੱਭੁ
ਅਸਲੀ ਮਠਿਆਈ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ
ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਲਕ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਇੱਕ
ਦਰਖਤ ਦੇ ਹੇਠ ਪ੍ਰਭੂ-ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਬੈਠ
ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੌਲ ਦੀ ਸੰਤ ਅਗਰਦਾਸ ਅਤੇ
ਕੀਲਦਾਸ ਜੀ ਲੰਘੇ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਤ ਆਪਣੇ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸੰਤ ਸਨ । ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ
ਹੋਏ ਬਾਲਕ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ
ਪੱਛਿਆ-

‘ਹੇ ਬਾਲਕ ! ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕਿਵਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ?’

‘ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ
ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ
ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਹਾਂ।’ ਬਾਲਕ ਨੇ
ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਬਾਲਕ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ
ਭੁੰਘਾ ਅਤੇ ਰਮਜ਼ ਭਰਿਆ ਜਵਾਬ ਸੂਣ ਕੇ
ਦੌਵੇਂ ਸੰਤ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ। ਇਸ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ
ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਵੀ ਹੋਈ
ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਵੱਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ
ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ
ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨੇਤਰਗੀਟ
ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਦੀ
ਇਹ ਗੱਲ ਸੂਣ ਕੇ ਸੰਤ ਕੀਲ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜਲ ਦੇ ਕੁੱਝ ਛਿੱਟੇ ਬਾਲਕ
ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਨੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰੇ ਜਿਸ

ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹੁਣ ਨਰਾਇਣ
ਦਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।
ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਦਕਾ ਉਹ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਤੁਰਿਆ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ
ਇਹ ਸੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਜੈਪੁਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਸ਼ਹਿਰ
ਦੇ ਘਲਟਾ ਧਾਮ ਵਿਖੇ ਲੈ ਆਏ।

ਧਮ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ
 ਸੰਤ ਅਗਰਦਾਸ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੂੰ
 ਧਮ ਦੀ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਸੇਵਾ / ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪ
 ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ
 ਦੇਖਦਿਆਂ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ
 ਸਤਿਸੰਗ ਵਿਚ ਆਈ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਾਂ
 ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੱਥ-ਪੱਖਾ ਝਲਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿਆ
 ਕਰ ਗਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾ ਕੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ
 ਇਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ
 ਬਣਾ ਲਿਆ ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੰਤ ਅਗਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਸੰਗ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸੰਤ ਜੀ ਬਚਨ ਭਾਵੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਮ-ਸੇਵਕ ਦਾ ਵਪਾਰਕ-ਬੇੜਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੁਫਾਨ ਵਿਚ ਘਿਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਅਗਰਦਾਸ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਉਸ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਉੱਖੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੱਖੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਸੇਵਕ ਦਾ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਬੇੜਾ ਬੰਨੇ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਗਰਦਾਸ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਕ ਆਸ/ਅਰਦਾਸ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੀ ਇਸ ਉੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ
ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨਿਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਗਰਦਾਸ
ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਹੱਥ-ਪੱਖ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ ਅਤੇ
ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੂੰ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ
ਜਾਣਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਾਨ
ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਹੀ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਨਰਾਇਣ
ਦਾਸ ਤੋਂ ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਪੱਖਾ
ਫੇਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਸਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਤਮਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣਾ
ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਤਿਯੁੱਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਲਿਯੁੱਗ ਤੱਕ
ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਅਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ
ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਸਵਾਮੀ
ਨਾਭਾ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ
ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੇਖਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ
ਅਤੇ ਕਈ ਮਹਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ
ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ‘ਭਗਤਮਾਲਾ’ ਨਾਮ ਦਾ
ਗ੍ਰੰਥ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਚਾਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਲਖ,

ਸੰਪਰਕ :

9876888177,

Emial : chanandeep-aulakh@gmail.com

ਅੱਜਕੁਝੂ, ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜੂਦੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ? ਕੀ ਅੰਕ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸਲ

ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ : ਅੰਕ ਜਾਂ ਅਕਲ?

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਰੱਟਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਕਲ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਸਲ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।

ਨਾਲ ਆਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਅਕਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਨਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ।

ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਕਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ

ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਨਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਗੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੁੱਧੀ, ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

* * * * *

ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਪਾ ਲਏ ਲੋਕੇ, ਚੰਦਰੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ

ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ 'ਨਸ਼ੇ' ਟਾਈਟਲ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ.....

ਪੇਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲਾ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਕਾਮ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 'ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਵੈਰਨੇ' ਦੁਰਗੇ ਰੰਗੀਲੇ ਰਾਹੀਂ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ

ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗੀਤਕਾਰ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਧੀਆ ਗੀਤ ਲਿਖ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤਾਜ਼ਾ ਗੀਤ 'ਨਸ਼ੇ' ਜੋ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਿਹਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਸਿਰਹੇ ਸਜਣੇ ਸੀ ਉਹ ਹੋਰ ਰਾਹ ਤੁਰ ਗਏ! ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆ ਦੱਸਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਥੇ ਅਫਸਰ

ਸ੍ਰਦਾਰ ਨਿਰਿਜਨ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਈ.ਡੀ.) ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿਮ ਵਿੱਡੀ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿਵਾਈ।

ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਰਮਨ ਸੰਘੂ ਬਿਲਕਲ ਨਵੀਂ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੁਬਸੂਰਤ ਵੈਰਾਗ ਛੇੜਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਦਰਦ ਭਰਿਆ ਮਿਉਜਿਕ ਉੱਥੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਰੋਮੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਮੋਹਾਲੀ, ਜਲੰਧਰ, ਸਮਰਾਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਹਰਿਚਿੰਦ ਖੁਰਦ ਵਿੱਖੇ ਵੀਡੀਓ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਖਇੰਦਰ ਬੇਗੜਾ ਨੇ ਮਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਐਕਟਰ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਸ਼ਕਾਬਾਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਬਰਾਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗੋਪਨ, ਅਮਰਜੀਤ ਗੋਪਨ, ਮੁਸ਼ਕਾਨ ਸਿੰਘੂ, ਜੀਵਨ, ਦਲਜੀਤ ਲਾਡੀ, ਰਵੀ ਹੰਸ, ਚੁਗਰਾਜ, ਹਨੀ, ਨਵਦੀਪ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪੁਰੀ, ਰੀਆ ਅਤੇ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਬੰਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਚਿਨ ਮਦਾਨ, ਗੁਰਜੀਤ ਟਰਾਂਟੋ, ਦੀਪਕ ਬਜਾਜ, ਵਿੱਕੀ ਸ਼ਾਹੀ, ਹਨੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰਦਾਰ ਨਿਰਿਜਨ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਈ.ਡੀ. ਅਫਸਰ) ਨੇ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਆਹੁਦੇ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਕੇ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਆਡੀਓ ਕੰਪਨੀ "ਲੋਕ ਗੀਤ ਐਂਟਰੋਨੋਮੇਟ" ਮੋਹਾਲੀ ਵਾਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀ ਰੋਡਿਓ, ਟੀ ਵੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭੱਟੀ ਭੜੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਾਤਰ ਸਾਡੇ ਵਾਲੋਂ ਲਾਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾਂ ਜੇ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਕੇ ਆਮ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

-ਸੁਖਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ +61 461 530 169

